

Обявяването
на лот
№ 49

ТОМАС ПИНЧЪН

ТОМАС ПИНЧЪН

ОБЯВЯВАНЕТО НА ЛОТ № 49

Превод: Красимир Желязков

chitanka.info

„Обявяването на лот 49“ е публикуван в 1965 г. и получава наградата на Фондацията Ричард и Хилда Розентъл на американския Национален институт за изкуство и култура. С подвеждащо малък обем, сравнително пряко повествование и относително линейна фабула, „Обявяването на лот 49“ е смятан от повечето критици за най-достъпния и следователно е най-четеният роман на Пинчън, за удоволствие или за запълване учебната програма на курса по американска литература в колежи и университети. Независимо от това обаче, „Обявяването на лот 49“ си остава една загадъчна книга, която продължава да бъде анализирана, обсъждана и критически изследвана почти толкова, колкото значително по-обемистите му романи. Повече от 50 години от публикуването му, „Обявяването на лот 49“ е все още напълно открит за интерпретации: някои критици го смятат за безсмислен и невъзможен за разтълкуване, докато други го намират за напълно свързан и предлагащ определени етически насоки. Обаче всички са единодушни, че това е важна творба и постмодернистична класика.

КРАСИМИР ЖЕЛЯЗКОВ

ПРЕДГОВОР

За какво става дума?

Съжетът е твърде прост. Едипа Маас, практична но с неспокоен дух съпруга на дисководещ установява, че е била определена за съизпълнител на завещанието на богатия индустриалец Пиърс Инвърарити, неин бивш любовник преди брака и ѝ. Объркана, но и с възбудено любопитство, тя заминава за Сан Нарцисо (фиктивен град в Калифорния), за да изпълни новоналожените и ѝ задължения. Запознавайки се със заплетените финансови дела на Инвърарити, тя забелязва, че наследството му включва между другото и голяма колекция от марки.

Но почти веднага Едипа открива, че нещата не са такива, каквито изглеждат и започва да подозира, че се е сблъскала със заговор — огромен, може би световен заговор, включващ Инвърарити, неговите адвокати, работниците и служителите в неговите компании, може би нейния психотерапевт и дори собствения и ѝ съпруг. Тласкана от неподозирано силна воля и преследвана от усещане за предстоящ апокалипсис, Едипа решава да стигне до сърцето на загадката. Случайно попада на акронима **WASTE**, изображението на пощенски рог със сурдинка и името Тристеро. В процеса на търсене тя установява, че всяка нишка водеща към Тристеро и пощенския рог със сурдинка, води също и към наследството на Инвърарити. Скоро тя прониква в един свят на бездомници, загадъчни букинисти, съкрушени сърца, университетски преподаватели, самотни души и цинични драматурзи, призрачна „друга Америка“, където съвпаденията се натрупват подозрително лавинообразно и държавната пощенска система възприема зловещи окраски.

Съвпадения ли са това или заговор — или жестока шега? И със задълбочаването на загадката, Едипа се озовава в опасна близост до низходящата спирала на съмненията и параноята...

Междувременно наетият от нея филателен консултант Чингис Коен я осведомява за предстоящ търг на колекцията от марки на Инвърарити, на който инкогнито ще присъства потаен купувач. Изображенията на марките са свързани с Тристеро и затова Едипа отива на търга, за да разбере кой е купувача, предполагайки, че той ще се окаже ключът за Тристеро. Романът завършва с Едипа, която седи в тръжната зала, очаквайки обявяването на лот 49 (т.е. марковата колекция) за продан, когато тя ще открие самоличността на тайнствения купувач.

На елементарно ниво „Обявяването на лот 49“ се чете като интелектуален трилър или постмодернистична мистерия. Изложението е последователно, фабулата напредва бързо, гледната точка остава устойчива. Но ограничен до такова ниво, обичайният прочит не отдава заслуженото на тази книга, нито на читателя, и вместо наслада от четенето, може да създаде усещане за объркване и безсилие. Текстът е почти изцяло „отворен“ и читателят, търсец една единствена интерпретация ще бъде сполетян от неуспех. Дори след няколкократен прочит, той установява, че романът целенасочено избягва разрешаването на загадките — може да се каже, че това е един от отличителните белези на уникалния стил на Пинчън. Почти всеки въпрос като че ли поражда несъвместими отговори и разрешения и почти всяко изпитано от героите възприятие се подчинява на принцип на несигурността. Читателят трябва да възприеме едновременно (поне) две взаимно изключващи се идеи. Всъщност книгата задава въпроса: какво е действителност? — нещо, което проектираме в главите си или нещо, което остава неизменно? Докато с риск за собственото душевно здраве Едипа се бори с тези въпроси, неуловимата структура на романа принуждава и читателя също да се сблъска с тях. Объркването на героинята се пренася и върху читателя. „Обявяването на лот 49“ наподобява запис в черна кутия, която авторът отказва да отвори, за да разреши загадката и да премахне несигурността ни.

Красимир Желязков

ГЛАВА 1

Един летен следобед госпожа Едипа Маас се завърна вкъщи от „Тапъруеър“ парти^[1], където домакинята изглежда бе прекалила с вишновката във фламбето, и разбра, че тя, Едипа, е посочена за изпълнител или, по-точно, изпълнителка на завещанието на Пиърс Инвърарити, калифорнийски магнат на недвижими имоти, който някога в свободното от бизнес време бе пропилял два милиона долара, но все пак бе оставил многобройни и достатъчно объркани авоари, за да се превърне работата по разпределението им в нещо повече от почетно задължение. Едипа застана в хола пред втренченото в нея зеленикаво, мъртво око на телевизора, произнесе името Господне и направи опит да се почувствува колкото е възможно по-пияна. Безуспешен. Паметта ѝ започна да възстановява незначителни откъси и детайли: една хотелска стая в Масатлан^[2] и току-що затръшнатата ѝ като че ли завинаги врата, която бе пробудила двеста птици долу във фойайето; изгрева над склона, където бе разположена библиотеката на Корнелския университет, невидян от никого, защото склонът гледаше на запад; един простицьк, печален мотив от четвъртата част на Концерт за оркестър от Барток; гипсовия бюст на Джей Гулд^[3], винаги пораждащ у нея неопределени опасения, че някой ден ще падне върху тях, защото Пиърс го държеше на една много тясна лавица над леглото. Така ли е умрял — недоумяваше тя, — в съня си, премазан от единствения идол в къщата? Това само предизвика смеха ѝ, висок и безпомощен.

— Направо откачаш, Едипа — каза тя на себе си или може би на стаята, която знаеше всичко.

Уведомлението идваше от лосанджелиската адвокатска кантора „Уорп, Уистфул, Кубичек и Макмингъс“ и бе подписано от някой си Мецгър. То гласеше, че Пиърс бил умрял още през пролетта, но от кантората едва сега открили завещанието. Мецгър щял да действа като съизпълнител и специален съветник, в случай на обжалване или заплетен спор. Освен това в едно допълнение с дата отпреди година

Едипа бе посочена за изпълнителка на завещанието. Тя опита да си припомни дали по онова време бе ставало нещо по-особено, по-необичайно. През останалата част от следобеда — докато отиваше в центъра на Кинърет-Сред-Боровете^[4] да купи сирене „рикота“ от супермаркета и да послуша там Мюзак^[5] (влезе през мънистената завеса на четвъртия такт от Вариации по концерт за казу^[6] от Вивалди, изпълнение на Форт-Уейнския Settecento Ensemble^[7], солист Бойд Бийвър), докато береше в градината затоплени от слънцето стръкове риган и босилек, докато четеше рецензии за книги в последния брой на „Сайънтифик Американ“ и в очакване завръщането от работа на съпруга ѝ, Уендъл („Мучо“) Маас^[8], приготвяше лазаня, мажеше хляб с настърган чесън, късаше лист по лист марулята, наглеждаше фурната и разбъркваше вечерния коктейл от уиски с лимонов сок — тя се питаше и чудеше, и размесваше дебелия тесте от дни, според нея (нима не би признала това първа?) почти еднакви или сочещи в една и съща посока, подобно на колода карти в ръцете на фокусник, сред които набитото око веднага ще забележи по-различните. Едва по средата на „Хънтли и Бринкли“^[9] я осени споменът за една нощ около три часа, през миналата година, когато ѝ бяха позвънили. Откъде — тя нямаше да разбере никога (освен ако Пиърс не е оставил дневник). Гласът отсреща започна с тежък славянски акцент и се представи като втори секретар на Трансилванското консулство търсец отлетял прилеп, модулира в комично негърско наречие, продължи със звънтяща от ругатни, псувни и цинизми враждебна „пачуко“ интонация на мексикански имигрант, после рязко, с гестаповски крясъци я попита има ли роднини в Германия и накрая завърши с гласа на Ламонт Кранстън^[10], същият, с който ѝ бе говорил по време на пътуването им до Масатлан.

— Моля те, Пиърс — най-после успя да вземе думата тя. — Аз смятах, че ние вече...

— Но, Марго — напълно сериозно продължи Пиърс, — току-що се връщам от комисаря Уестън и от него разбрах, че онзи дядка от увеселителния парк е бил убит с отровна стрела, също като професор Коукенбуш^[11].

Или нещо подобно.

— За Бога — въздъхна тя.

— Защо не му затвориш? — благоразумно предложи Мучо, който се бе обърнал и я гледаше.

— Чух го какво каза — добави Пиърс. — Мисля, че е време Сянката да направи едно кратко посещение на Уендъл Маас.

Настъпи дълбока, недвусмислена тишина. Значи това беше последният от неговите гласове, които бе чувала — на Ламонт Кранстън. Телефонната линия би могла да води във всяка посока, на каквото и да е разстояние. През месеците след разговора безмълвната двусмисленост на телефонното обаждане се бе предавала на възкресеното в паметта ѝ: спомени за лицето и тялото му, неговите подаръци, за думите му, които понякога бе симулирала, че не чува. Тази неопределеност бе отдалечила Пиърс от нея и Едипа почти го бе забравила. Сянката бе изчакала цяла година, преди да я навести. И ето сега — писмото от Мецгър. Навярно тогава, миналата година, Пиърс бе телефонираше, за да ѝ съобщи за допълнението? Или бе решил това по-късно, в отговор на нейното раздражение и индиферентността на Мучо? Едипа се почувствува беззащитна, надхитрена, унижена. Никога през своя живот не бе изпълнявала завещание, нямаше представа откъде да започне, изобщо не бе наясно как да обясни на онези от адвокатската кантора в Лос Анжелос, че не знае откъде да започне.

— Мучо, момчето ми!... — извика тя в пристъп на безсилие.

Мучо Маас, вече у дома, прекрачи прага на порталната врата.

— Днес претърпах нов крах... — начена той.

— Чакай да ти кажа... — подхвана и тя, но остави Мучо да говори пръв.

Той беше диджей, работеше в южната част на Полуострова^[12] и редовно изпаднаше в кризи, предизвикани от угризения на съвестта заради професията си.

— Не вярвам, изобщо не вярвам в тая работа, Ед. Опитвам, но наистина не мога — обикновено мънкаше Мучо, умърлушен, много по-отчаян, отколкото тя изобщо би могла да бъде някога.

В такива случаи Едипа почти изпаднаше в паника. Изглежда видът ѝ, който говореше, че съвсем скоро тя напълно ще загуби самообладание, оправяше настроението му.

— Прекалено чувствителен си.

Да, трябваше да му казва толкова много други неща, но Едипа повтаряше само тези думи. Което, между другото, беше вярно. Няколко

години той бе работил като продавач на стари коли и му бе станало безпощадно ясно какво означава за него тази професия — истинско терзание. За да премахне дори и най-незначителните следи от мустаци, всяка сутрин Мучо бръснеше горната устна три пъти контра, винаги с ново ножче, и неизменно се разкървавяваше, ала не слагаше оръжие. Купуваше сака без подплънки, а после отиваше при шивач, който да направи реверите още по-ненормално тесни, миеше си косата само с вода и я сресваше като Джак Лемън^[13], та да заблуждава още повече хората. Видеше ли стърготини от подострен молив, дори и най-дребните, целият се разтреперваше — хора като него използваха подобни неща единствено за уплътняване на разбити предавки. Въпреки че бе на диета, не можеше както Едипа да подслажда кафето с мед, защото медът, подобно на всички други лепкави субстанции, го натъжаваше. Припомняше му с твърде много горчивина за онова, което — често смесено с машинно масло — коварно се процежда в луфтовете между буталото и стените на цилиндъра. Веднъж напусна демонстративно едно увеселение, само защото някой бе подхвърлил „паста със сметана“ и то, според него прозвучало злонамерено^[14]. Човекът беше сладкар, унгарски имигрант и говореше за своята работа, но Мучо си бе такъв: прекалено чувствителен.

Все пак някога той поне бе вярвал в автомобилите. Може би дори прекалено много. Как да не вярва, когато седем дни в седмицата пред очите му се точеше неспирното шествие на още по-изпаднали от него хора, негри, мексиканци, бели несретници. Те докарваха възможно най-окаяните таратайки — моторизирани метални олицетворения на самите тях, на семействата им и на онова, което сигурно е представлявал целият им живот, тъй беззащитни пред всеки, пред погледа на един непознат като него — шасито разкривено, подът ръждясал, калникът пребоядисан в отънък, различаващ се от първоначалния едва забележимо, но все пак достатъчно, за да се отрази това на цената, а и на Мучо, който в подобни случаи почти изпадеше в депресия. Вътре отчайващо миришеше на деца, на евтино пиене от супермаркет, на две, а може би и три поколения пушачи или само на прах. Докато метяха колите, Мучо биваше принуден да гледа остатъците от техния живот и му бе невъзможно да определи кое е било изхвърлено (след като, предполагаше той, всяко нещо е било придобивано толкова трудно, че от страх трябва да бъде задържано

колкото е възможно по-дълго и съхранявано) и кое просто (и може би с трагични последствия) загубено: захванати с кламер купони обещаващи търговски отстъпки от пет или десет цента, розови рекламни листовки, фасове, гребени с изронени зъби, обяви за набиране на работна ръка, откъснати от телефонния указател жълти страници с номера на фирми, парцали от старо бельо или рокли, които вече представляваха експонати от една отминала епоха (за бърсане на запотеното от дъха предно стъкло, та да гледаш по-ясно — филм, жена или автомобил, които са ти харесали, или полицаи, който може да те спре просто така, за проверка). И всичко това поръсено и оцветено еднакво, като салата от безизходност и отчаяние, от сивия сос на пепелта, наслоените отработени автомобилни газове, прахта, телесните отпадъци. Прилошаваше му от тези неща, но по неволя бе принуден да ги гледа. Ако работеше в истинско тържище за стари коли, вероятно би могъл да издържи и да направи кариера: в края на краищата ожесточението, предизвикало всяка катастрофа, не се повтаряше толкова често и бе достатъчно отдалечено от него, за да го приема той за нещо чудотворно, защото свръхестествена е всяка друга смърт — освен нашата, когато удари часът ѝ. Но при безкрайните, продължаващи с месеци наред разменни ритуали, взаимоотношенията никога не стигаха до насилие и/или кръв и, тъй да се каже, бяха прекалено благопристойни, та впечатлителният Мучо да ги изтърпява по-дълго. Въпреки че постоянното излагане на въздействието на неизменната сива болест бе успяло донякъде да го имунизира, той все пак изобщо не можеше да свикне с начина, по който собствениците, тези човешки сенки, прииждаха непрекъснато ден подир ден, само за да заменят една своя неизправна и очукана модификация за друга, също тъй безперспективна, движеща се проекция на нечий чужд живот. Сякаш беше нещо напълно естествено. За Мучо това бе ужасяващо. Безконечно преповтарящо се кръвосмешение.

Едипа не разбираше защо дори сега това продължаваше да го разстройва. Когато се ожениха, той вече от две години работеше в местната радиостанция АБЕ и тържището за стари коли край бучащата сива магистрала бе останало далеч в миналото, както Втората световна или Корейската война за по-възрастните съпрузи. Може би, Господ да ѝ прости тази мисъл, щеше да е по-добре, ако Мучо бе ходил на война — японци по дърветата, шваби в танкове „Тигър“, корейци с тръби в

нощта, — и сигурно щеше да ги забрави по-бързо, отколкото онова нещо, свързано с тържището за стари коли, което тъй угнетително продължаваше да го измъчва вече пет години. Пет години! Успокояваш ги, когато се събудят плувнали в пот или плачат на езика на лошите сънища, да, прегръщаш ги, те притихват и кошмарите им все някога ги напускат: Едипа го знаеше. Но кога Мучо щеше да го забрави? Тя подозираше, че диджейското място (получено с ходатайството на приятеля му, директор по рекламата на радиостанцията АБЕ, който всяка седмица посещаваше автоморгата, защото собствениците ѝ често правеха поръчки за радиореклами), му даваше възможност да постави класацията на най-популярните двеста шлагера, а дори и изстрелваните с фантастична скоропоговорка информационни емисии — цялата тази измамна мечта на юношеските желания — в ролята на буфер между него и старите коли.

Прекалено много бе вярвал Мучо в автоморгата и никак в радиостанцията. И все пак, ако го видеше човек как планира в сумрака на хола като голямогабаритна птица по възходящо течение, устремен към запотения и пълен с коктейл шейкър, усмихвайки се от центъра на обхваналия го плътен вихър, би помислил, че всичко е спокойно до скука, прекрасно, безметежно. Докато той не отвори уста.

— Днес Фънч ме хвана натясно — въздъхна Мучо, наливайки си. — Искаше да обсъдим моето представяне в ефир, което никак не му харесвало. — Фънч беше програмен директор на АБЕ и най-непримирим враг на Мучо. — Сега пък съм бил прекалено секси. А ефирното ми излъчване трябвало да бъде като на млад баща или по-голям брат. Мацките звънят по телефона, молят, а всяка казана от мен дума била чиста проба похот. Ето защо от сега нататък задължително ще записвам на магнетофон телефонните разговори и Фънч собственоръчно ще изтрива онова, което сметне за неблагоприятно, тоест заключителните ми думи. Това е цензура, заявявам, шпионин гаден, викам му. И си излязох.

Подобни разговори двамата с Фънч водеха поне веднъж седмично.

Едипа му показва писмото от Мецгър. Мучо знаеше за отношенията ѝ с Пиърс — всичко бе приключило година преди техния брак. Той прочете писмото и, премигвайки нерешително няколко пъти, се отдръпна.

— Какво да правя сега? — попита тя.

— А, не ме питай — отвърна Мучо. — Аз не знам дори как да пресметна нашия данък общ доход. Изпълнителка на завещание! Не мога да ти помогна. Поговори с Роузман. — Техният адвокат.

— Мучо! Уендъл! Всичко бе свършило отдавна преди той да напише името ми в завещанието.

— Добре де, ясно ми е. Но не става дума за това, Ед. Просто не разбирам нищо от тези работи.

И така, Едипа го послуша и на другата сутрин отиде на консултация с Роузман. Преди това бе прекарала половин час срещу огледалото в многократни напразни усилия да очертае, а после да преначертае върху своите клепачи тъмни линии, които неизменно се получаваха вълнообразно изкривени или ужасно нащърбени, защото не успяваше навреме да вдигне четчицата. Почти не бе спала след още един телефонен разговор, пак в три през нощта. От предхождащия го звън, долетял тъй неочаквано от нищото, сърцето ѝ бе замряло в истински, неподправен ужас. В един миг безмълвен, в следващия апаратът вече бясно дрънчеше. Дватамата с Мучо се пробудиха моментално и, докато траеха първите няколко позвънявания, останаха неподвижни, с разплетени крайници, без дори да пожелаят да разменят погледи. Най-после Едипа, която знаеше, че няма какво да губи, вдигна слушалката. Беше доктор Хилариус^[15], нейният психотерапевт. Но интонацията му беше почти еднаква с тази на Пиърс, когато той опитваше да имитира гестаповски офицер.

— Да не би да ви събудих? — сухо започна доктор Хилариус. — Гласът ви е толкова уплашен. Какво става с хапчетата, не действат ли?

— Не ги вземам — прошепна тя.

— Смятате, че са опасни?

— Не знам какво съдържат.

— Значи не вярвате, че е просто успокоително?

— А мога ли да ви имам доверие?

Едипа не можеше и следващите му думи обясниха защо.

— Все още търсим сто и четвърти доброволец за моста. — Сухо кискане. Мостът, die Brücke, бе любимото му название на експеримента за изследване въздействието на ЛСД-25, мескалин, псилоцибин и други сродни халюциногени върху голям брой домакини от предградията, който общинската болница желаше да проведе с

негова помощ. Мостът навътре към себе си. — Кога ще ви включим в нашия график?

— Никога — отвърна Едипа. — Можете да избирате от половин милион други жени. Сега е три през нощта.

— Имаме нужда от вас.

Във въздуха над леглото като че ли се появи известният плакат с Чичо Сам, който сме свикнали да виждаме по стените на всички наши пощенски станции — искрящ с нездрав блясък взор, силно начервени хлътнали жълтеникави бузи и насочен право между очите ѝ показалец. „Имам нужда от вас!“ Тя никога не бе питала доктор Хилариус защо, тъй като я бе страх от всеки негов възможен отговор.

— В момента тъкмо халюцинирам и не ми трябва никакви наркотици за това.

— Не ми го описвайте — бързо издума той. — Е, искате ли да споделите още нещо с мен?

— Да не би аз да ви позвъних?

— Тъй ми се стори — поясни доктор Хилариус. — Имах такова чувство. Не става дума за телепатия. Връзката с пациента обаче понякога е нещо много любопитно.

— Ала не и сега.

Едипа затвори. И след това не можа да заспи. Да не е луда, че да гълта хапчетата. По-скоро ще пукне, но няма да ги пие. Нали веднъж му бе казала, че няма никакво желание да я зарибяват.

— Значи не сте се хванали на моята игра? — бе свил рамене доктор Хилариус. — Тогава прекратете посещенията при мен. Вие сте излекувана.

Тя не ги прекрати. Не че психоаналитикът я владееше посредством някаква тайнствена сила. Просто бе по-лесно да не прекъсва сеансите. Би ли могъл някой ѝ каже кога ще се излекува? Във всеки случай не и Хилариус, който сам бе признал това.

— Но хапчетата са нещо съвсем различно — бе се примолила тя.

Хилариус само бе изкривил физиономия в гримаса, каквато бе правил и преди. Той целият бе изтъкан от очарователни отклонения от общоприетото.

Неговата теория бе, че лицето е симетрично като петно на Роршах^[16], то описва своята собствена история като картинка за ТАТ^[17] и аналогично на подсказана дума предизвиква определен отговор, така че защо не? Дори твърдеше, че веднъж бил излекувал случай на истерична слепота със своя №37 — Фу Манчу^[18] (много от гримасите имаха номера и названия също като немските симфонии), тоест придърпване на очите с показалците, разширяване на ноздрите със средните пръсти, изтегляне на ъглите на устата с кутретата и изплзване на езика. На лицето на Хилариус гримасата изглеждаше наистина страховито. И действително, докато халюцинацията за Чичо Сам избледняваше, на нейно място изникна нарастващото лице на Фу Манчу, което остана пред очите на Едипа чак до сутринта. При това положение едва ли можеше да се каже, че тя е в подходяща форма за среща с Роузман.

Но Роузман също бе прекарал безсънна нощ в размисъл за гледания предната вечер по телевизията епизод от „Пери Мейсън“, любимия сериал на жена му, към който филм той изпитваше двойствени чувства, защото искаше да бъде едновременно преуспяващ адвокат като Пери Мейсън и, — понеже първото бе невъзможно — подронвайки авторитета на Пери Мейсън, съответно да го унищожи. Едипа влезе доста неочаквано, тъкмо когато нейният доверен семеен адвокат припряно пъхаше в чекмеджето на бюрото снопче пъстроцветни разноформатни листа. Тя знаеше, че това е черновата на „Адвокатската професия срещу Пери Мейсън. Едно недотам хипотетично обвинение“, започнато още след излъчването на първите епизоди по телевизията.

— Доколкото помня, преди вие не правехте впечатление на гузен човек — подхвърли Едипа. Те често посещаваха заедно едни и същи терапевтични сеанси и обикновено пътуваха комбинирано дотам в компанията на някакъв фотограф от Пало Алто, който си бе внушил, че е волейболна топка. — Това е добър знак, нали?

— Вие сигурно сте шпионка на Пери Мейсън — отвърна Роузман. И след кратък размисъл добави: — Ха, ха.

— Ха, ха — откликна Едипа. Спогледаха се. — Трябва да изпълня едно завещание — поясни тя.

— Ами че изпълнете го. Не ви спирам.

— Не е там работата — въздъхна Едипа и му разказа всичко.

— Защо го е направил? — озадачено попита Роузман, след като прочете писмото.

— Защо е умрял ли?

— Не. Защо ви е определил за изпълнителка на завещанието?

— Той беше непредсказуем и от него можеше да се очаква всичко.

Излязоха да обядват. В ресторанта Роузман опита да й пусне крак под масата. Едипа бе с ботушки и не почувства кой знае какво. Тъй като бе добре изолирана, реши да не вдига шум.

— Хайде да избягаме двамата — предложи Роузман, когато им сервираха кафето.

— Къде? — попита Едипа.

Това го накара да млъкне.

След завръщането им в неговата кантора той я посъветва: да проучи подробно счетоводните книги и вложенията, да легализира завещанието, да събере всички дългове, да инвентаризира авоарите, да получи оценка на имуществото, да реши кои предприятия да ликвидира и кои да запази, да изплати исковете и данъците, да разпредели завещаните суми...

— Ау, помощ! — възкликна Едипа. — Не може ли някой друг да го направи вместо мен?

— Аз мога — заяви Роузман. — Естествено, не всичко. А вие не сте ли заинтригувана поне малко?

— От какво?

— От това, което вероятно ще откриете.

Както се развиваха нещата, тя, изглежда, щеше да направи много и най-различни разкрития. Не за Пиърс Инвърарити или за своя милост, а за останалото, което дотогава бе убягвало от вниманието ѝ. Обгърната от усещането за някакви буфери около себе си, за изолираност, тя бе забелязала отсъствието на яснота, сякаш гледаше леко размазан филм, който киномеханикът отказва да фокусира. И кой знае как, елегантно се бе самоподмамила да влезе в странната, наподобяваща положението на Марулка^[19] роля на умислено и тъжно момиче, на затворница сред боровете и солените мъгли на Кинърет, очакваща някой да я призове: „Хей, разпусни плитките.“ Този някой се оказа Пиърс. Зарадвана, тя издърпа всички фуркети и шноли, плитките се разпиляха надолу в изящна, шептяща лавина, обаче когато Пиърс бе

изкачил почти наполовина кулата, някаква зловеща магия превърна косата ѝ в голяма незакрепена перука и той лупна по задник на земята. Все пак накрая, вероятно използвайки някоя от многобройните свои кредитни карти вместо лост, Пиърс решително бе изтръгнал катинара на нейната кула и бе стигнал до нея по вътрешната вита стълба, с което и трябваше да започне, ако бе малко по-хитър. Ала всичко произлязло след това помежду им, всъщност изобщо никога не бе напускало стените на онази кула затвор. В Мексико Сити неизвестно как, веднъж те попаднаха на изложбата на красивата испанска художничка изгнаница Ремедиос Варо^[20]. На централното платно на триптиха, озаглавен *Bordando El Manto Terrestre*^[21], бяха нарисувани няколко крехки девойки със сърцевидни лица, огромни очи и златисти къдрици, затворнички в най-горната стая на една кръгла кула. Те бродираха нещо като гоблен, който излизаше през тесните прозорци навън в околното празно пространство и безуспешно опитваше да го изпълни, защото на него бяха изобразени всички градежи и твари, всички морета, кораби и гори на земята — гобленът всъщност представляваше целият свят. Неестествено разплакана, Едипа бе стояла дълго пред картината. Никой не забеляза — тя бе с тъмнозелени очила, тип авиаторски, които почти херметически обхващаха отвсякъде напълно очите ѝ. В един миг се запита дали уплътнението около очите ѝ е достатъчно стегнато, за да даде възможност на сълзите просто да продължават да текат, да запълват очилата отвътре и никога да не пресъхват. По този начин тъгата на дадения момент винаги ще остава с нея и тя ще вижда света, пречупен през тези предизвикани от конкретното преживяване сълзи, сякаш поради някакви непознати досега индекси на пречупване един плач се различава съществено от друг. Тогава под въздействието на картината, със сведен към нозете поглед, Едипа бе осъзнала, че това, върху което е стъпила, е било изтъкано в нейната собствена, отстояща на три хиляди километра оттам кула и само по някаква случайност е известно под името Мексико, тъй че Пиърс изобщо не я бе отвеждал отникъде и не е имало никакво бягство. От какво искаше да избяга тя? Такава, разполагаща с много време за размисъл пленница скоро разбира, че с височината и архитектурата си, кулата, както и нейната собствена самоличност, е нещо случайно и незначително, че онова, което наистина я задържа, е сполетялата я отвън и съвсем безпричинно безименна зла магия. Ако

освен пронизващия я страх и женската хитрост не съществува никаква апаратура за проучване на това аморфно вълшебство, да разбере как действа то, да преброи силовите му линии и да измери обсега на влиянието му, тя може да прибегне към суеверието, да намери полезно хоби, например бродерия, да полудее или да се омъжи за диджей. Какво друго ѝ остава, когато навсякъде около нея е кула, чиято магия е по-силна от рицаря спасител?

[1] Промоционално парти на фирмата за кухненски съдове „Тапъруеър“. Сходно на провежданите у нас „Цептер парти“. Тук и по-нататък всички бележки са на преводача. ↑

[2] Град в Мексико. ↑

[3] Джей Гулд (1836–1892) — американски финансист. ↑

[4] Кинърет-Сред-Боровете — в случая, авторова инвенция на град в Калифорния. ↑

[5] Мюзак (Търговска марка) — ненатрапчив звуков фон в учреждения, магазини, хотели, гари, асансьори. Дискретни адаптации (обикновено за струнен оркестър) на класически, забавни или поп мелодии. Този музикален фон е трябвало да подобрява настроението, да създава подходяща атмосфера и дори да повишава работоспособността. ↑

[6] Музикален инструмент от групата на мембранофонните инструменти. Представлява тръбовидна свирка с отвори от двата края. При говорене или пеене в казу, то придава на звука басов тембър. Български вариант — мирлитон, драмбой. ↑

[7] Ансамбъл за музика от XVIII век (*итал.*). ↑

[8] „Mucho más“ (*исп.*) — „много повече“. ↑

[9] Популярното информационно предаване „Репортажът на Хънтли и Бринкли“, излъчвано от НБС от 1965 до 1970 г. с водещи известните американски TV-коментатори Честър Робърт Хънтли (1911–1974) и Дейвид Маклуър Бринкли (1920–2003). ↑

[10] Ламонт Кранстън — герой от популярния детективски радиосериал „Сянката“, чието излъчване започва в 1934 г. Ролята на Ламонт Кранстън изпълнявал съвсем младият тогава Орсън Уелс. ↑

[11] Марго, комисарят Уестън, професор Коукенбуш — герои от същия сериал. ↑

[12] Т.е. полуостров Южна Калифорния. ↑

[13] Джек Лемън (1925 — 2001) — популярен американски киноактьор, носител на награда „Оскар“ за главната мъжка роля във филма „Спасете тигъра“ (1973, реж. Джон Евилдсен). Снимал се е в повече от 70 филма. Особено известен става с комедиите „Някои го обичат горещо“, 1959, реж. Били Уайлдър; „Голямото състезание“, 1965, реж. Джон Франкенхаймер. ↑

[14] Creampuff (англ.) — паста със сметана, а също и „много добре поддържана стара кола“ (жарг.). ↑

[15] От hilarious (англ.) — весел, шумен. А също и Свети Хиларий — папа на римокатолическата църква (461–468 г.). ↑

[16] Петно на Роршах — тест за определяне на психическото и емоционалното състояние, при който възприятието на субекта за мастилени петна е записвано и после анализирано посредством и в зависимост от интуитивните прозрения на психолога. Приложен за първи път от швейцарския психиатър Херман Роршах (1884–1922). ↑

[17] ТАТ — Тематично-аперцептивен тест. От аперцепция (лат. *apperceptiō, apperceptiōn*) — възприятие. ТАТ е проективна методика състояща се в показването на серия неопределени образи с двойствено значение, по които субектът трябва да съчини разказ. Основната хипотеза е, че идентифицирайки се с героя на разказа, субектът му приписва своите собствени мисли, чувства, влечения и проблеми. ↑

[18] Фу Манчу — действащо лице злодей-китаец от поредица романи на английския автор Артър Сарсфилд Уорд (1866–1959) с псевдоним Сакс Ромър. ↑

[19] Героиня от едноименната приказка на братя Грим, по чиито разпуснати коси принцът се изкачвал на кулата, в която била затворена. ↑

[20] Ремедиос Варо (1913–1963) — испанска художничка, предимно сюрреалистка. ↑

[21] Извезване на земното покривало (*исп.*). ↑

ГЛАВА 2

После Едипа замина от Кинърет, без да предполага, че тръгва към нещо ново. Докато тя обясняваше, че ще отиде за известно време в Сан Нарцисо да проучи документите и счетоводните книги на Пиърс и да получи някои съвети от съизпълнителя Мецгър, непроницаемият Мучо Маас стоеше с ръце в джобовете и подсвиркваше „Искам да целувам краката ти“, нова песен на *Шантавия Дик и Фолксвагените* (предпочитана от него в последно време английска рок група, в чието бъдеще обаче много не вярваше). Мучо бе опечален, но не и отчаян от заминаването ѝ. След като го посъветва да затваря телефона, ако звъни доктор Хилариус, и да наглежда ригана в градината, който бе прихванал някаква странна плесен, тя потегли.

Сан Нарцисо бе разположен на юг, сравнително близо до Лос Анжелос. Както много наименувани населени места в Калифорния, това бе не толкова поддаващ се на определение град, колкото съвкупност от концепции: номерирани парцели, ипотекирани имоти и търговски центрове, прорязани от водещи към главния път улички. Там обаче бе резиденцията и щабквартирата на Пиърс, мястото, където преди десет години започнал спекулациите с недвижими имоти и по този начин положил основите на капитала, върху които по-късно било издигнато и се разраснало нагоре към небето всичко, колкото и неустойчиво или уродливо да бе то, и съответно това, предполагаше Едипа, ще отличава мястото, ще му придава атмосфера. Но ако имаше някаква съществена разлика между този град и останалата част от Южна Калифорния, тя бе незабележима на пръв поглед. Беше неделя, когато с взетия под наем шевролет „импала“ Едипа навлезе в Сан Нарцисо. Не се случи нищо. Присвила очи заради слънцето, тя надникна от един хълм надолу към обширното пространство, изпълнено с идентично високи къщи, израснали едновременно от матовокафявата земя като добре поддържана земеделска култура. Гледката ѝ припомни как веднъж бе отворила транзисторен радиоприемник, за да смени батериите, и за първи път в живота си бе

видяла печатна платка. Наблюдавана отвисоко, добре подредената плетеница от улици и къщи се открии със същата изненадваща, изумителна отчетливост, както бе станало и с печатната платка. Макар Едипа да знаеше за радиотехниката дори още по-малко, отколкото за жителите на Южна Калифорния, за нея и двете схеми бяха обединени от някакво неясно усещане за скрит смисъл, от стремеж за установяване на връзка. Сякаш нямаше граници за онова, което можеше да ѝ разкрие печатната платка (ако Едипа бе опитала да разбере) и в тази първа за нея минута в Сан Нарцисо през прага на съзнанието ѝ трепетно пристъпи едно откровение. Смог забулваше хоризонта, слънцето безмилостно жареше охрово-сивкавата околност. Едипа и шевролетът сякаш бяха паркирани в центъра на един странен, благоговееен миг. Като че ли на друга, неизвестна честота на вълните или от ядрото на вихър (който се въртеше толкова бавно, че нагорещената ѝ кожа не можеше дори да усети центробежната му хладина), прозвучаха няколко думи. Поне тъй предположи Едипа. И помисли за съпруга си Мучо, който опитваше да повярва в своята работа. Не чувстваше ли той нещо подобно, когато, пристегнал глава със слушалките, поглеждаше през звуконепроницаемото стъкло към своите колеги и същевременно, подобно на пастор хванал съда със светено масло, кадилницата или потира, с прецизни движения пускаше следващата плоча за предаването, вече в съзвучие с гласа, с гласовете, с музиката и нейното послание, обгърнат от нея, влюбен в нея както всички предани слушатели, до които достигаше тя? Не се ли е случвало Мучо да застане пред вратата на Студио 1 и, загледан вътре, да осъзнава, че дори да успее да чуе музиката, той самият не би могъл да проникне в смисъла на нейното послание.

След малко, сякаш облак бе закрил слънцето или смогът се бе сгъстил и по този начин прекъснал благоговейния миг, какъвто и да е бил той, Едипа изостави тези размисли. Потегли и продължи с над сто километра в час по пеещия асфалт през квартал, заел само незначително пространство непосредствено до водещото към Лос Анжелос шосе, оградено от кантори, малки фабрики, нотариати, паркинги и крайпътни ресторанти, чиито адресни номера стигаха до 70, а по-нататък и до 80 000 — нещо, което виждаше за първи път. Такава номерация ѝ се стори неестествена. Отляво изникна нескончаема редица от големи розови сгради, опасани с километрична

ограда от бодлива тел, разнообразявана тук-там с наблюдателни кули. Скоро край нея изфуча порталът. От двете му страни стърчаха двайсетметрови ракети, на чиито върхове с аскетично строг шрифт бе изписано ЙОЙОДИН. Това бе големият работодател на Сан Нарцисо, галактроничният клон на корпорацията „Йойодин“, един от гигантите на космическата индустрия. Едипа знаеше, че Пиърс е притежавал солиден пакет акции на корпорацията и по някакъв начин е бил замесен в споразумението с окръжния данъчен експерт, който бе примамил „Йойодин“ да построи тук своя завод. Това, според обяснението на Пиърс, било включено в ролята му на основател на компанията.

Бодливата тел отстъпи място отново на познатото шествие на охра, панелни къщи, ниски сгурбетонни постройки — офиси на фирми за пласмент на канцеларска техника, складове, цехове за производство на автомобилни гарнитури и ципове, за бутилиране на газ и какво ли не още. Неделята ги бе потопила в тишина и парализирала всичките, с изключение на някоя и друга кантора за недвижими имоти или паркинг за камиони. Едипа реши да спре на първия мотел, колкото и да е неприветлив. В даден момент тишината и четирите стени са за предпочитане пред тази илюзия за скорост и свобода, пред вятъра в косата и разгръщащия се пейзаж. Не, не бе илюзия. Хрумна й, че всъщност пътят е иглата, забита някъде напред във вената на магистралата, вена, която хранва наркотицирания Лос Анжелос, носи му щастие, хармония и го предпазва от страданията или от онова, което при един град бива приемано за страдания. Но дори Едипа да бе само един-единствен разтопен кристал хероин, Лос Анжелос все пак щеше да почувства нейното отсъствие.

Обаче, когато видя следващия мотел, тя изпита почти двусекундно колебание. Пред него се извисяваше десетметрова нимфа от боядисана ламарина с бяло цвете в ръка, а фасадният надпис „Палатите на Ехо“ светеше въпреки яркото слънце. Нимфата много приличаше на Едипа в лице, ала това не я порази тъй силно, колкото скритият вентилатор, който подухваше обгърналия статуята газен хитон и при всеки полъх разкриваше дълги розови бедра и огромни гърди с яркочервени зърна. Начервените устни бяха разтеглени в усмивка, не толкова курвенска, но далеч не и на чезнеща от любов нимфа. Едипа спря на паркинга, слезе от колата и остана един

продължителен момент на палещото слънце сред неподвижния въздух, загледана нагоре в изкуствения вятър, който подхващаше хитона и го издуваше на двуметрови вълни. Припомни си усещането за бавен вихър и думи, които не успява да разчлени.

Стаята бе приемлива, поне за времето на нейния престой. Балконската врата гледаше към дълъг вътрешен басейн, чиято повърхност този ден лъщеше гладко на слънцето. В дъното на двора имаше фонтан и още една нимфа. Ако зад другите врати живееха хора или наблюдаваха през прозорците, запушени с бръмчащи климатици, нищо не издаваше присъствието им. Дежурният администратор, Майлс, около шестнайсетгодишен явно недоучил младеж с прическа „бийтълс“ и мохеров костюм (панталони без маншети и сако без ревери само с едно копче отпред), понесе нейните чанти и запя на себе си, а може би и на Едипа:

ПЕСЕН НА МАЙЛС

*Бил съм дебел и схванат танцьор
Все това ми го повтаряш,
Явно искаш да ме комплексираш.
Аз обаче съм хипар.*

*Тъй че маце, запомни от мен едно:
Клъощав няма никога да бъда
Но съм готин пич, хипар
И с танците оправям се прекрасно.*

— Чудесна е — похвали го Едипа. — Но защо пееш с английски акцент, като не си англичанин?

— Свирия в една група — обясни Майлс. — „Параноиците“. Наскоро се събрахме. Менажерът ни смята, че трябва да пеем така. Гледаме много английски филми. Заради акцента.

— Мъжът ми е диджей — Едипа опитваше да прави впечатление на услужлива. — Радиостанцията е само хилядаватова, но ако имате демолента с ваши записи, мога да му я дам и той ще я пусне.

Майлс притвори вратата зад тях и очите му заиграха.

— И каква ще ми е далаверата? — запита той, пристъпвайки към нея. — Сигурно точно това, което и предполагам. Да знаеш, много податлив съм на корупция.

Тя грабна най-близкото оръжие, което се оказа стайната антена на телевизора.

— О! — въздъхна Майлс и спря. — Значи ти също ме мразиш? — И очите му проблеснаха през бретона.

— А ти наистина си параноик — отбеляза Едипа.

— Имам прекрасно младо тяло. Мислех, че вие, по-възрастните мацки, си падате по тия работи — смотолеви Майлс и, след като я изръси петдесет цента за носенето на чантите, излезе.

Същата вечер пристигна адвокатът Мецгър. Толкова красив, че първата мисъл на Едипа бе: „Те, онези там, са ме взели на подбив.“ Сигурно беше актьор. Изправен пред вратата, на фона на правоъгълния басейн, който блещукаше безмълвно в мекото дифузно сияние от нощното небе, той произнесе: „Госпожа Маас?“ като упрек. Огромните му искрящи очи с екстравагантно дълги мигли се усмихваха дяволито. Едипа огледа около него за рефлектори, кабели, микрофони и камери, но Мецгър бе сам, с една изящна бутилка френско „божоле“, която, според твърденията му, бил прекарал миналата година контрабандно в Калифорния, този безгрижен нарушител на митническите разпоредби.

— Слушайте, след като ви търсих цял ден по мотелите, все пак мога да вляза за малко, нали? — измърмори той.

Едипа не бе запланувала нищо по-специално за вечерта и просто смяташе да гледа по телевизията сериала „Златна мина“^[1]. Беше с плътно прилепнали джинси, рунтав пуловер и разпусната коса. Съзнаваше, че изглежда доста добре.

— Влезте — покани го тя. — Но има само една чаша.

— Аз мога да пия от бутилката — осведоми я галантният Мецгър. После влезе и, както беше по костюм, седна на пода. Отвори бутилката наля в нейната чаша и се разприказва. Скоро стана ясно, че Едипа не е била далеч от истината, като го е сметнала за актьор. Преди двайсетина години Мецгър бил дете-кинозвезда, играел под името Малкия Игор. — Майка ми полагаше всевъзможни и невъзможни усилия да направи от мен едно добре възпитано според еврейските традиции момче — добави печално той. — Искаше да ме изцеди до

последна капка кръв, като парче говеждо на мивката. Понякога се чудя — и приглади косата на тила — дали не е успяла. Това ме хвърля в ужас. Нали знаете в какво превръщат своите момчета такива майки?

— Вие определено не приличате на... — започна Едипа, но почти мигновено я обзе колебание.

— Външността не означава нищо вече — поясни той, оголвайки в усмивка два реда големи криви зъби. — Обитавам настоящия си външен вид, обаче изобщо не съм убеден. Тази вероятност не ми дава мира.

— Често ли сваляте жените по този начин, Малки Игоре? — полюбопитства Едипа, която бе разбрала, че това са само приказки.

— Знаете ли, че Инвърарити ми е споменавал вашето име само веднъж? — подхвърли Мецгър.

— Близки ли бяхте?

— Не. Аз му заверих завещанието. Не искате ли да узнаете какво каза той за вас?

— Не — отвърна Едипа и включи телевизора.

На екрана цъфна образът на дете от неопределен пол, непохватно присвило голи крака. Дългите му до раменете къдрици се преплитаха с козината на един санбернар, чийто език пред погледа на Едипа започна ожесточено да ближе пухкавите бузи на детето, което трогателно сбърчи нос и изпуфтя: „О, стига вече, Мъри. Целия ме олигави.“

— Това съм аз, това съм аз! — извика Мецгър, загледан в телевизора. — Господи, Боже мой!

— Кой по-точно? — попита Едипа.

— Филмът се казваше... — щракна с пръсти Мецгър, — ... „Недостойният“.

— Вероятно описва взаимоотношенията между вас и майка ви?

— Не. Става дума за това момче и баща му, който бил разжалван и изгонен от британската армия за малодушие, обаче той всъщност бил отишъл войник вместо един свой приятел, нали разбирате? За да изкупи своята вина, той заедно с момчето следва стария си полк чак до Галиполи, където построява една миниатюрна подводница. Всяка седмица те се промъкват през Дарданелите в Мраморно море и там торпилират турските търговски кораби, бащата, синът и санбернарът. Кучето стои на перископа, наблюдава и ако забележи кораб, лае.

— Будалките ме нещо. — Едипа наливаше вино в своята чаша.

— Слушайте, слушайте, сега ще пея.

И наистина, на псевдододеканезки фон — явно комбинирани снимки, с морски бряг по залез-слънце, — бяха застанали детето, кучето и някакъв Бог знае откъде изникнал весел стар гръцки рибар с бузуки, и момчето запя:

ПЕСЕН НА МАЛКИЯ ИГОР

*Татко, кучето и аз,
Хвърляме се в тежък час,
Срещу немци и турци,
В урагана на войната,
Закаляваме сърцата
Като трима мускетари
Ето, скоро в перископа
Ще съзрем Константинопол,
От радост запели със глас,
За да срещнем отново
Враговете с олово
Ние — татко, кучето и аз.*

Последва музикална интермедия, през която в кадър остана рибарят с бузукито, а по-нататък малкият Мецгър отново запя високо, докато в същото време, въпреки протестите на Едипа, неговият възрастен двойник му пригласяше.

Или е нагласил предварително цялата тази работа, или е подкупил програмния директор на местния телевизионен център да пусне филма, внезапно помисли Едипа. Всичко това е част от някакъв заговор, добре изпипан заговор за прелъстяване. О, Мецгър!

— Обаче вие не пригласяйте — отбеляза той.

— Не знам песента — с усмивка отвърна Едипа.

Филмът бе прекъснат от шумна реклама за „Лагуни Фангозо“^[2], нов жилищен комплекс, западно от Сан Нарцисо.

— Едно от капиталовложенията на Инвърарити — поясни Мецгър.

Чрез система от канали комплексът щял да бъде свързан с частни пристани за моторници и с концертна зала, плаваща в средата на изкуствено езеро, на чието дъно ще лежат доставени от Бахамските острови реставрирани галеони, внесени от Канарските острови фрагменти от колони и фризове от Атлантида, истински човешки скелети от Италия, гигантски раковини от Индонезия — всичко това за забавление на любителите на леководолазния спорт.

На екрана показаха карта на проекта. Едипа остро пое дъх, а Мецгър извърна очи към нея с надеждата, че причината е той самият. Но картата само ѝ бе припомнила за изгледа от хълма по обед. Отново бе излязло наяве някакво сходство, някакво обещание за йерофания^[3]: печатни платки, спокойно виещи се улици, водни канали за частно ползване, Книга на мъртвите^[4]...

„Недостойният“ продължи и я завари неподготвена. Във водата около кея се виждаше само готовата за отплаване подводница, наречена „Джъстийн“, на името на починалата майка. Изпращаше я немногочислена група, сред които старият рибар и дъщеря му, дългокрака къдрокоса нимфета (при евентуален хепиенд, тя щеше да бъде за Мецгър), добре сложена медицинска сестра, мисионерка от Англия, която щеше да бъде за бащата на Игор, и дори една кучка-овчарка, умилено вторачена в санбернара Мъри.

— А, да, сега ще загазим в проливите — бодро извести Мецгър. — Положението и без това е предостатъчно кофти, заради минните полета около нос Кефез^[5], ами отгоре на всичко швабите съвсем наскоро са опънали гигантска мрежа от стоманено въже, дебело три пръста.

Едипа отново напълни своята чаша. Сега двамата лежах, леко допрели хълбоци, вперили очи в екрана. Оттам долетя страховита експлозия.

— Мини! — извика Мецгър, прикри глава и се изтърколи далеч от нея.

„Татко — изциври Мецгърчето от телевизора, — страх ме е.“

В миниатюрната подводница цареше пълен хаос, кучето тичаше насам-натам, ръсеше лиги и те се смесваха с шуртящата вода от пробойната в носовата част, която бащата запушваше с ризата си.

„Единственият изход е да слезем на дъното и да опитаме да минем под мрежата“, обяви бащата.

— Просто да умре от смях човек — продължи Мецгър. — Немчугите направили отвор в мрежата, за да могат техните подводници да излизат и да атакуват британския флот. Всички наши подводници от II клас преспокойно използваха този проход.

— Откъде знаете?

— Нали бях там.

— Но... — започна Едипа и в същия момент забеляза, че виното е свършило.

— Аха! — подхвърли Мецгър и извади от вътрешния джоб бутилка текила.

— Без лимон? Без сол? — възкликна тя, имитирайки филмова героиня.

— Това са измишльотини за туристите. Инвърарити слагаше ли лимонов сок, когато бяхте в Мексико?

— Откъде знаете, че сме били там? — Едипа наблюдаваше как той налива и с повишаване нивото на текилата в чашата, се настройваше все повече анти-Мецгър.

— След това в годишния отчет той бе включил пътуването в графата за служебни разходи. Аз водех неговите данъчни сметки.

— Парични отношения — замислено отрони Едипа. — Само това ви е в главите. Двамата с Пери Мейсън сте една стока, мошеници такива!

— При нас, адвокатите, хубавото е това, че притежаваме повишена способност за преобразяване — заобяснява Мецгър. — В съда, пред съдебните заседатели, адвокатът става актьор, не е ли така? Реймънд Бър^[6] е актьор. Той играе ролята на адвокат, който пред съдебните заседатели се преобразява в актьор. Аз съм бивш актьор, станал адвокат. Фактически пробният филм, който направиха за телевизионния сериал, общо взето бе основан на моята кариера и в него играеше приятелят ми Мани Ди Пресо, вече преквалифициран от адвокат на актьор. В този пробен филм той пресъздава моя образ: актьор, станал адвокат, който периодически се връща към своята предишна актьорска професия. Филмът е съхраняван в климатизирания склад на едно холивудско студио и може да бъде прожектиран до безкрайност, защото въздействието на светлината не го поврежда.

— Да, наистина ви е напечено положението — измърмори загледаната в екрана Едипа, която усещаше топлото му бедро през неговите панталони и своите джинси.

След малко:

— Там горе са турците, на патрулни катери, с прожектори и картечници — прошепна той, наливайки още текила, без да сваля очи от подводничката, която се изпълваше с вода. — Искате ли да сложим бас какво ще стане по-нататък?

— Не, разбира се — отвърна Едипа. — Филмът е вече факт. — Безмълвна усмивка разтегли устните на Мецгър. — А това е просто една от безбройните ви прожекции.

— Но все пак вие не знаете — настоя Мецгър. — Не сте гледали филма.

От екрана зарева оглушителна реклама за цигари „Биконсфилд“, чиято привлекателна сила се заключаваше във филтъра им, направен от най-висококачествен костен въглен.

— Кости от какво? — недоумяваше Едипа.

— Инвърарити знаеше от какво. Той притежаваше петдесет и един процента от производството на филтъра.

— Разкажете ми по-подробно.

— Друг път. А сега е последната ви възможност за обзалагане. Ще успеят ли да изплуват или не?

Едипа се почувства пияна. Хрумна ѝ, съвсем безпричинно, че в края на краищата юначното трио може и да не се отърве. Нямахше представа още колко ще продължи филмът. Погледна часовника си, но той бе спрял.

— Идиотска работа — въздъхна тя. — Ще отърват кожата, естествено.

— Откъде знаете?

— Всички такива филми завършват щастливо.

— Нима?

— Е, повечето.

— Това намалява вероятността — самодоволно отбеляза Мецгър.

— Тогава подскажете ми — рече тя, след като му хвърли бърз поглед през чашата.

— Ако ви подскажа, ще издам всичко.

— В такъв случай залагам една бутилка — извика тя, може би леко смутена. — Да кажем текила, става ли? Залагам бутилка текила за това, че не сте успели да изплавате. — Изпитваше чувството, че измъкват думите ѝ насила.

— Че не съм успял... разсъждаваше Мецгър. — Още една бутилка и направо ще заспите — реши той. — Не.

— А на какво искаш да се обзаложим? — Едипа догаждаше на какво. Близо пет минути двамата не отместваха поглед един от друг, упорито, право в очите. Или поне така ѝ се стори. Рекламите гърмяха една след друга от телевизора и раздражението ѝ прогресивно нарастваше. Навярно вече бе пияна, а може би просто очакваше с нетърпение да продължи филмът. — Добре тогава — отстъпи най-после тя, опитвайки да накара гласа си да прозвучи треперливо. — Да сложим бас на каквото пожелаеш, че няма да успеете да изплувате и всичките ще станете мърша за рибите там, на дъното на Дарданелите. Татенцето, кучето и ти.

— Съгласен — провлечено издума Мецгър, хвана ръката ѝ, като да я стисне за приемането на облога, но вместо това целуна дланта, и сухият връх на езика му докосна за миг линията на съдбата, неизменният възсолен опознавателен знак на личността ѝ.

Това Едипа се запита дали всичко това не става точно по същия начин, както навремето, когато за първи път спа с покойния Пиърс. Но филмът продължи. Бащата бе клекнал в една яма от снаряд на стръмните скали край бреговия плацдарм на австрало-новозелендските войски. Малкият Игор и Мъри никакви ги нямаше.

— Какво става там, по дяволите? — възкликна Едипа.

— Господи! — прошепна Мецгър. — Вероятно са объркали частите.

— Кога е това? Преди или след? — запита тя, протягайки ръка към бутилката с текила, при което лявата ѝ гърда се озова съвсем близо до носа му.

Преди да отвърне, неописуемо забавният Мецгър изблеци кривогледо очи.

— Ако отговоря, значи да ти подсказва.

— Хайде! — Тя побутна леко носа му с подплатената чашка на сутиена, и наля пиене. — Иначе облогът отпада.

— Не — заяви Мецгър.

— Кажи ми поне дали това е старият му полк.

— Продължавай, продължавай! — насърчи я Мецгър. — Задавай въпроси. На всеки мой отговор ще събличаш по нещо. Ще го наречем „стриптийз Ботичели“.

На Едипа ѝ хрумна чудесна идея.

— Добре — склони тя. — Но първо ще отскоча за секунда до банята. Затвори очи, обърни се и не гледай.

На екрана транспортният кораб „Ривър Клайд“ с две хиляди войници на борда, дебаркира на брега на Сед-ел-Бахр сред неестествена тишина. „Пристигнахме момчета, хайде!“, прозвуча шепот с фалшив английски акцент. Изведнъж хиляди пушки от брега откриха залпово огън и избиването започна.

— Помня я тази част — сподели Мецгър със здраво стиснати очи, извърнал глава от телевизора. — Морето бе почервеноло от кръв на петдесет метра навътре. Тук не го показват.

Едипа изтича в банята, където случайно имаше голям стенен шкаф, бързо се съблече и започна да намъква колкото бе възможно повече от дрехите, които бе донесла: шест пликчета в различни разцветки, ластичен колан, три чифта найлонови чорапи, три сутиена, два панталона, четири фусти, тясна черна рокля, шест клоширани поли, две летни рокли, три пуловера, две блузи, ватиран халат, светлосин пенъоар и дълга стара орлонова рокля, хавайски модел. Добави гривни, няколко игли, брошки, обици, медальон. Докато облече всичко това минаха според нея часове и когато свърши, бе почти напълно обездвижена. Направи грешката да застане пред голямото огледало, видя една огромна плажна топка с крака и прихна тъй неудържимо, че залитна и тупна долу, повличайки от мивката един спрей с лак за коса. Той издрънча на пода, нещо вътре изщрака и засвистя от силното налягане, лакът започна да изтича и флаконът захвърча из банята, гравитирайки около оста си. Мецгър нахлу и завари Едипа да се търкаля, сред пухкав лепкав облак от благоуханен лак, в напразни опити да стане.

— О, за Бога! — извика той с гласчето на Малкия Игор.

Злобно съскацията пулверизатор отскочи от тоалетната чиния и профуча само на милиметри от дясното ухо на Мецгър. Той рухна на пода и се притисна до Едипа, а аерозолният снаряд продължи светкавичните подскоци. От стаята долетя бавното плътно кресчендо

на оръдия, картечници, гаубици, пушки, автомати, крясъци и насечени от ножове и щикове молитви на умиращи пехотинци. Едипа загледа покрай клепачите на Мецгър нагоре, към облещената крушка на тавана. Полетът на лудешки проблясващия флакон, чието вътрешно налягане изглеждаше неизчерпаемо, пресичаше зрителното ѝ поле. Достраша я, но от това съвсем не изтрезня. На спрея му е известно накъде лети, чувстваше тя. Нещо достатъчно бързодействащо, Бог или някой компютър, може би предварително е изчислил сложната плетеница на движенията му. Но при която и да е от неговите смени на посоката, със скорост сто и петдесет километра в час, флаконът можеше да ги порази.

— Мецгър! — изпъшка Едипа и през ръкава на сакото впи зъби над лакътя му.

Пулверизаторът удари огледалото, отскочи и остави назад сребрист, мрежесто разцъфнал цвят, който увисна за секунда, преди да се свлече със звън в мивката, избръмча към душа, където блъсна паравана от матирано стъкло и напълно го унищожи, после обиколи трите облицовани с керамични плочки стени, устреми се рязко нагоре към тавана и прехвърча край лампата, над двете проснати на пода тела, в съпровода на своето свистене и изкривеното бучене на телевизора. Едипа имаше усещането, че всичко това ще продължи до безкрайност. Все пак най-после пулверизаторът изгуби сила наред полет и тупна на пода на около педя от носа ѝ. Тя лежеше неподвижно и го наблюдаваше.

— Егати! — отбеляза някой. — Гугукат си!

Едипа извади зъби от Мецгър, огледа се и видя на вратата Майлс, момчето с бретона и мохеровия костюм, сега умножено по четири. Навярно това бяха „Параноиците“, рокгрупата, за която той спомена. Невъзможно бе да ги различи един от друг. Трима държаха електрически китари. Всички блещеха очи със зяпнали усти. Изникнаха и няколко момичешки лица, които надничаха изпод мишници и някъде отдолу, от нивото на колената.

— Това е перверзно! — подхвърли едно от момичетата.

— Вие от Лондон ли сте? — запита друго. — В Лондон тъй ли го правят?

Лакът изпълваше въздуха като мъгла, навсякъде по пода блещукаха парчета стъкло.

— Направо прелест! — обобщи едно момче с ключ в ръка и Едипа реши, че това е Майлс.

Сега вече напълно почтително, за всеобщо забавление, той започна да описва някаква оргия с участието на дресиран тюлен, малък автомобил с плъзгащ люк и двайсетлитров бидон с бъбречна лой.

— Положително нашето тук бледнее в сравнение с вашето прекарване — обобщи Едипа, която бе успяла да се преобърне. — Защо не излезете всички навън, а? Да ни попеете. Нали знаете, че тая работа не става без хубава музика. Направете ни серенада.

— Може би по-късно ще дойдете при нас в басейна? — срамежливо ги покани един от „Параноиците“.

— Зависи колко горещо ще стане тук, приятелчета — весело намигна Едипа.

След като включиха разклонители и кабели във всички възможни контакти в стаята и ги прекараха на сноп през прозореца, „Параноиците“ се изнизаха навън.

— Има ли желаещи за „стриптийз Ботичели“? — подхвърли Мецгър, помагайки ѝ да се вдигне на крака.

От телевизора в стаята прогърмя реклама за турската баня „Харемът на Хоган“, разположена в центъра на Сан Нарцисо, ако изобщо можеше да се каже, че градът има център.

— Банята също беше собственост на Инвърарити — уведоми я Мецгър. — Не знаеше ли това?

— Садист! — крясна Едипа. — Ако го речеш още веднъж, ще ти надяна телевизора на главата.

— Наистина си луда — установи той с усмивка.

Но тя не беше луда.

— Дявол да го вземе, има ли нещо, дето Пиърс не е притежавал? — попита Едипа.

— Това ще кажеш ти — изви вежди към нея Мецгър.

Дори да смяташе да му отговори, такава възможност не ѝ се удаде, защото „Параноиците“ запяха след ужасяващ потоп от тежки металически китарни акорди. Барабанистът им твърде рисковано се бе настанил на трамплина, а останалите бяха невидими. Мецгър я притисна отзад с намерението да обхване гърдите ѝ с ръце, но поради многото дрехи не можа да ги открие. Двамата застанаха до прозореца и изслушаха песента на „Параноиците“.

СЕРЕНАДА

*Лежа загледан над морето
в самотната луна
и виждам как брега поглъща
утешителка вълна.
Луна безлика и безмълвна
над плажа опустял разлива
тъга последна по мъртвия ден
и с лъч чертае сянка сива.
А ти лежиш сама в нощта,
самотна като мен.
О, тъжно момиче в самотната стая
Защо си на сълзите в плен?
До тебе как да дойда,
луната как да угася
и прилива назад да върна?
Нощта е непрогледно тъмна
и не намирам път до теб,
за да те прегърна.
Не, ще лежа тук самотен —
нощта дано ме прибере,
дано загърна плажа и небето,
луната и самотното море,
и самотното море...
(Постепенно затихване.)*

— И сега какво? — оптимистично потръпна Едипа.

— Първи въпрос — напомни й Мецгър.

Санбернарът лаеше от телевизора. Едипа погледна натам и видя Малкия Игор, предрешен като турче-просяче, да пристъпва крадешком заедно с кучето, на фона на декор, който трябваше да мине за константинополски.

— Още една сгрешена част, а? — обнадеждено подметна тя.

— Не мога да приема такъв въпрос — заяви Мецгър.

На прага, тъй както обикновено хората оставят мляко за умилюстивяване на гномовете, Параноиците бяха сложили бутилка „Джак Даниълс“.

— Миличките! — възкликна Едипа и наля от уискито. — С хубавата подводничка „Джъстийн“ ли стига Малкият Игор до Константинопол?

— Не.

Тя свали една обица.

— Сигурно отива там с онова, как го каза... ммм, подводница II клас?

— Не.

Тя свали втора обица.

— Може би по суша, през Мала Азия?

— Може би — отвърна Мецгър.

Едипа свали още една обица.

— Трета обица!? — учуди се Мецгър.

— Ще съблечеш ли нещо, ако отговоря на този въпрос?

— Разбира се, дори и без отговор — с гръмогласен смях свали той сакото си.

Едипа отново напълни своята чаша, а Мецгър отпи от бутилката. После, забравила, че трябва да задава въпроси, тя седя неподвижно пет минути, загледана в екрана. Мецгър, напълно сериозен, събу панталоните си. Сега бащата изглежда бе изправен пред военен съд.

— Аха — отбеляза тя, — пак объркана част. Тук го разжалват, ха, ха.

— Вероятно това е ретроспективен кадър — отвърна Мецгър. — А може би го разжалват за втори път.

Едипа свали една гривна.

И така продължи вечерта: поредицата от филмови откъси по телевизията, постепенното разсъбличане, което сякаш изобщо не я доближаваше до голотата, пиенето и долитащата от басейна безкрайна, весела серенада от гласове и китарен звън. Всеки път, когато на телевизионния екран цъфваше някоя реклама, Мецгър я осведомяваше: „Собственост на Инвърарити“ или „Контролен пакет“, а после стихна и реагираше само с кимания и усмивки. Едипа отвръщаше с неодобрителни погледи, докато слепоочията ѝ започнаха да пулсират от болка, и стигаше едва ли не до безспорното убеждение, че от всички

възможни съчетания на любовници, единствено те двамата бяха намерили начин да забавят хода на времето. Предметите наоколо все повече и повече губеха ясните си очертания. По едно време тя отиде в банята и опита да открие своя образ в огледало, ала не можа. За момент я обзе почти истински неподправен ужас. После ѝ дойде на ум, че строшеното огледало бе паднало в мивката.

— Още седем години нещастна любов и ще стана на трийсет и пет — гласно изрече Едипа.

Затвори вратата и използва случая да навлече, донякъде несъзнателно, още един комбинезон и пола, а също дълги до коленете ластични гащи и няколко чифта три четвърти чорапи. Хрумна ѝ, че ако слънцето изобщо изгрее някога, Мецгър ще изчезне. Не бе сигурна дали иска това. Когато се върна, Мецгър — заврял глава под леглото — спеше дълбоко, само по издути от ерекция боксерки. Сега тя забеляза и коремчето му, което бе прикривал костюмът. На екрана новозеландци и турци се мушкаха с щикове. Едипа нададе вик, скочи напред, тръшна се върху Мецгър и започна да го целува, за да го събуди. Той отвори очи, които блеснаха и я пронизаха така, че тя сякаш усети неопределено пробуждане някъде между гърдите. Едипа се отпусна до него с необикновено дълбока въздишка и тя отнесе сковаността ѝ като митическа вълшебна течност. Тъй бе изнемощяла, че нямаше сили дори да му помогне да я съблече. Цели двацет минути Мецгър я въртя, нагласява и обръща ту на едната, ту на другата страна. Той приличаше на някакво неестествено едро момиченце с безизразно лице, което играе с огромна кукла. Едипа задрямваше два-три пъти. Най-после, вече разбудена, установи, че я чукат, и се присъедини към навлязлото в пълен ход сексуално кресчендо, също като при бърза смяна на кадъра във филм, когато новата сцена е уловена в движение от камерата. Отвън долетя началото на фуга за китари и Едипа започна да брой всеки нов електронен глас, докато стигна до шест или седем, а със сигурност помнеше, че само трима от „Параноиците“ носеха китари. Значи се бяха включили и други.

Точно така и беше. Нейният оргазъм и този на Мецгър съвпаднаха с угасването на всички светлини в мотела, включително и на телевизионния екран. Настъпи пълна, непрогледна като в гроб тъмнина. Преживяването бе доста любопитно. Параноиците бяха гръмнали бушоните. Когато лампите светнаха отново, двамата лежаха

прегърнати на пода, обсипан от край до край с разхвърляни дрехи и локвички разлято уиски, а телевизионният екран показваше бащата, санбернара и Малкия Игор, затворени в бързо потъмняващата подводничка „Джъстийн“, където нивото на водата неумолимо се покачваше. Кучето се удави първо, сред голям облак мехурчета. Камерата показва в едър план разплакания Малък Игор, поставил ръка на таблото за управление. После нещо причини късо съединение и заземяният Малък Игор намери смъртта си от електрически ток сред диви писъци и ужасни конвулсии. Благодарение на типичното холивудско изопачаване на действителността, на бащата бе спестена смъртта от електрически удар, за да може да отпрати към Малкия Игор и кучето прощална реч, изобилстваща с извинения, задето ги е забъркал в тази история, и съжаление, че няма да има среща между тях на небето: „За последен път ти видя твоя обичен баща. О, синчето ми, ти ще намериш своето спасение, но аз ще отида в преизподнята!“ Накрая страдалческите му очи изпълниха целия екран, шумът от нахлуващата вода стана оглушителен, а особената, типична за трийсетте години филмова музика с доминиращ плътен тон на саксофонната секция се усили и в кадъра излезе надписът КРАЙ.

Едипа скочи на крака, изтича в отсрещния край на стаята, завъртя се и отпрати гневен поглед към Мецгър.

— Убягна им спасението — изкрещя тя. — Аз спечелих, копеле
такова!

— Спечели мен — усмихна се Мецгър.

— Какво ти каза Инвърарити за мен? — попита най-после Едипа.

— Че няма да бъдеш лесна.

Тя заплака.

— Ела тук — подкани я Мецгър. — Хайде!

— Добре — каза Едипа след малко.

И отиде при него.

[1] Американски сериен уестърн, излъчван по телевизията от 1959 до 1971 година. ↑

[2] Fangoso Lagoons (*исп., итал.*) — Тинести Лагуни. ↑

[3] йерофания — проявление на святото, проникване на святото (или „свръхестественото“) в нашия свят. От старогръцки „ἱερός“ (hieros

— свещен, свят) и „φαίνειν“ (phainein — разкривам, изяснявам, изкарвам наяве, хвърлям светлина). ↑

[4] Книга на мъртвите или *Папирусът на Ани* — религиозно-магически сборник, обясняващ вярванията на древните египтяни и съдържащ молитви, песнопения и заклинания, свързани с погребалните обичаи. Според нея човекът представлява комплексно същество, състоящо се от много тела или аспекти. Книга на мъртвите е общото название на древноегипетски погребални текстове, познати всъщност като *Книга на идващите [или отиващи] отвъд*. Името „Книга на мъртвите“ е измислено от германския египтолог Карл Ричард Лепсиус, който публикувал части от текста през 1842. Най-хубавите образци от Книгата на мъртвите са от времето на 18-та династия. Папирусите са богато украсени и са принадлежали главно на жреци и чиновници. ↑

[5] Намира се край Чанаккале (Турция) в пролива Дарданели. ↑

[6] Американски киноактьор, изпълнител на ролята на Пери Мейсън в едноименния телевизионен сериал. ↑

ГЛАВА 3

Скоро започнаха да се случват странни неща. Ако зад откриването на онова, което тя щеше да нарича „Системата Тристеро“ или често (като някое тайно название) само „Тристеро“, стоеше целта да бъде прекратено заточението ѝ в нейната кула, в такъв случай отправната точка логически трябваше да бъде търсена в изневярата с Мецгър. Логически! По-късно може би най-много щеше да я тревожи именно това логично заключение. Сякаш (както бе предположила още първата минута в Сан Нарцисо) навсякъде около нея излизаше на бял свят някакво откровение.

Преобладаващата част от въпросното откровение щеше да се проявява чрез оставената от Пиърс филателна колекция, която често заместваше Едипа в живота му — хиляди ярки разноцветни прозорчета към безкрайните предели на времето и пространството: гъмжащи от антилопи и газели савани, плувачи на запад към неизвестността галеони, портрети на Хитлер, залези, ливански кедри, алегорични никога несъществуващи лица. Той можеше да разглежда марки часове наред, напълно забравил за нея. Едипа изобщо не бе усетила притегателната им сила. Мисълта, че всичко това сега трябва да бъде описано и оценено, я хвърляше в отчаяние. Изобщо не бе възникнал дори и зачатък на подозрение, че марките могат да ѝ подсказват нещо. И все пак, ако нямаше такава настройка, ако сетивата ѝ не бяха тъй изострени — първо от собственото ѝ необичайно прелъстяване, а после от другите, почти случайни неща — какво в края на краищата биха могли да ѝ подсказват безмълвните пощенски марки, нейните бивши съперници, измамници, както и Едипа, от смъртта, обречени да бъдат разделени на серии и пръснати между множество нови собственици?

Това изостряне на възприятията започна да става още по-осезаемо след писмото на Мучо или от вечерта, когато двамата с Мецгър попаднаха в странния бар „Простор“. Едипа не помнеше кое бе първо в хронологията на събитията. Писмото само по себе си не

казваше много. То бе пристигнало в отговор на една от добросъвестно изпращаните от нея два пъти седмично, общо взето доста несвързани бележки, в които Едипа не споделяше нищо за случката с Мецгър, защото бе сигурна, че Мучо и без това ще се досети. После ще отиде на поредната дискотека, организирана от неговата радиостанция в някой училищен физкултурен салон, отново ще се зазяпа над блестящия под и там, в една от зоните за наказателен удар на баскетболното игрище, някоя, да речем Шарън, Линда или Мишел, седемнайсетгодишна сладуранка, ще демонстрира стрелба към коша със „задна кука“, малко сковано, разбира се, в сравнение с момчетата, макар токовете да я правят с два-три сантиметра по-висока от тях, и накрая по неизбежност теменужените ѝ очи ще срещнат Мучовите, ще отвърнат на погледа му и всичко ще бъде от гот по-гот, както става, когато осъзнаеш, че не можеш да избиеш от своята хрисима глава мисълта за секс с непълнолетно момиче. Номерът ѝ бе добре познат, защото вече бе имало няколко подобни забегки, обаче Едипа все пак проявяваше най-доброжелателно безпристрастие по отношение на изневерите му, като бе споменала за този негов навик само веднъж, пак в три през нощта, задавайки му — недотам неочаквано — въпроса дали не го е страх от наказателния кодекс. „Страх ме е, разбира се“, бе отвърнал след кратък размисъл Мучо и това бе всичко, но у нея остана впечатлението, че в отговора му бе прозвучало нещо средно между раздражение и огорчение. Интересно дали този страх не оказваше влияние на представянето му в леглото. Припомняйки времето, когато бе седемнайсетгодишна и готова всеки момент да се смее на каквото и да е, Едипа бе усетила да я завладява, да я наречем нежност (чиято причина тя изобщо нямаше да опитва да проумее, за да не затъне в нея), която я караше да се въздържа от допълнителни въпроси. Както при всички техни неуспешни опити за общуване и в този случай подбудата беше също благородна.

Вероятно предугаждането, че вътре в писмото няма да намери никакви новини, накара Едипа да го огледа по-внимателно отвън. Отначало не забеляза нищо. Обикновен мучовски плик, свит от радиостанцията, обикновена марка за въздушна поща, а отляво на печата се мъдреше правителствен щемпел с призива: **ЗА ВСИЧКИ ПИСМА С НЕЦЕНЗУРНО СЪДЪРЖАНИЕ УВЕДОМЯВАЙТЕ КВАРТАЛНИЯ ПОТСМАСТЪР.** Веднага щом изчете писмото на

Мучо, тя започна разсеяно да го препрочита, за да види дали в него има някакви мръсни думи.

— Мецгър — внезапно й хрумна, — какво е това потсмастър?

— Мияч на съдове в заведение — авторитетно отвърна той от банята, — който отговаря за всички големи тави, котли, гърнета, тенджери, тигани...

Тя хвърли по него един сутиен и отбеляза:

— Значи за всички писма с нецензурно съдържание трябва да уведомявам кварталния мияч на съдове?

— И те правят печатни грешки^[1] — поясни Мецгър. — Нека правят! Стига да бъдат достатъчно благоразумни и да не натискат атомния бутон. Останалото няма значение, нали?

Навярно е било същата вечер, когато двамата попаднаха случайно в „Простор“, бар край пътя за Лос Анжелос, близо до завода на „Йойодин“. Понякога, както в онази вечер, неподвижната повърхност на басейна и обърнатите към него празни прозорци правеха невъзможен престоя в „Палатите на Ехо“. Не бяха за пренебрегване също и множеството любопитни юноши, до един притежаващи дубликати от ключа на Майлс, за да могат, когато поискат, да проверят дали в стаята не биват прилагани някои по-екзотични сексуални практики. Стигна се дотам, че Едипа и Мецгър придобиха навика да замъкват матрак в килера, където той барикадираше вратата със скрина, изваждаше долното чекмедже, слагаше го най-отгоре и напъхваше крака в освободеното от чекмеджето празно място, защото това бе единственият начин да легне в цял ръст на пода. След всички тези приготовления Мецгър обикновено изгубваше всякакъв интерес към начинанието.

„Простор“ явно беше свърталище на хората от монтажния цех на „Йойодин“. Зелената неонова реклама отвън на фасадата остроумно изобразяваше екрана на осцилоскоп, върху който в безкраен танц се диплеха кривите на Лисажу^[2]. Този ден сигурно бяха давали заплатите и като че ли всички в бара бяха вече пияни. Съпроводени от множество вторачени погледи, Едипа и Мецгър намериха свободна маса в дъното. Отнякъде изникна сбръчкан барман с тъмни очила и Мецгър поръча уиски. Оглеждайки бара, Едипа бе обхваната от леко смущение: за посетителите на „Простор“ бе характерно, че всички носеха очила и с безмълвна настойчивост оглеждаха новопристигналите. Изключение

правеха двама-трима седнали близо до вратата мъже, които чоплеха носове и се надпреварваха да хвърлят извадено възможно по-далеч.

Изведнъж от някакво подобие на джубокс в другия край на бара избухна хор от писукания и крясъци. Разговорите секнаха. Стъпвайки на пръсти, барманът донесе напитките.

— Какво става? — прошепна Едипа.

— Това е от Щокхаузен^[3] — осведоми я хипарят барман с посивяла брада. — По-ранните клиенти ужасно харесват музикалните предавания на Радио Кьолн. Но интересното започва в късните часове. В целия район ние сме единственото заведение, в което слушаме само електронна музика. Защо не наминете някоя съботна вечер? От полунощ нататък провеждаме „Срещи на синусоидална вълна“: срещи на живо, нали разбирате? Идват хора от целия щат, от Сан Хосе, Санта Барбара, Сан Диего и си правят джемсешън...

— На живо ли? — учудено възкликна Мецгър. — Електронна музика на живо?

— Пускат си ролките тука, мой човек. На живо. Имаме пълна стая с магнетофони, аудио-осцилатори, ревербератори, контактни микрофони и всичко каквото пожелаеш. Това е в случай, че не носиш „свирка“, чат ли си? Ако ти е гот и решиш да се включиш в купона, винаги ще намерим нещо подходящо за теб.

— Аха, разбирам — каза Мецгър с очарователната усмивка на Малкия Игор.

На тяхната маса се настани хилав младеж с костюм от немачкаем плат, представи се като Майк Фалопян и започна да ги агитира да станат членове на някаква организация, известна под името „Дружество Питър Пингуид“.

— Това да не е някоя от ония дясно екстремистки организации на откаченяци? — дипломатично се осведоми Мецгър.

— Те ни обвиняват, че сме параноици — премигна Фалопян.

— Кои „те“? — премигна и Мецгър.

— Кои сте „вие“? — попита Едипа.

„Дружество Питър Пингуид“ носело името на капитана на военния кораб „Неудовлетвореният“, числящ се към военноморските сили на Конфедерацията на Южните щати. В началото на 1863 година корабът отплавал с дръзкия план да транспортира край нос Хорн отряд войници със специално предназначение, който да настъпи срещу Сан

Франциско и по този начин да създаде втори фронт във войната за независимост на Южните щати. Бурите и скорбутът успели да унищожат или обезсърчат всички съдове от тази армада, с изключение на безстрашния малък „Неудовлетвореният“, който след около година се появил край бреговете на Калифорния. Капитан Пингуид обаче не бил осведомен за тактическия ход на руския цар Николай II, който, с цел осуетяване (освен всичко друго) намесата на Англия и Франция на страната на Конфедерацията, изпратил в залива на Сан Франциско своя далекоизточен флот — четири корвети и два клипера под командването на контраадмирал Попов. Капитан Пингуид не би могъл да избере неподходящо време за атака на Сан Франциско. Същата зима се заговорило, че кръстосвачите на Конфедерацията „Алабама“ и „Самтър“ скоро ще нанесат удар срещу града, и руският контраадмирал на собствена отговорност дал заповед на своята тихоокеанска ескадра да ускори ход и да бъде готова за бойни действия, в случай че слуховете бъдат потвърдени. Но кръстосвачите изглежда предпочитали да кръстосват океана и нищо повече. Това не попречило на Попов да извършва периодически разузнаване. Не било много ясно какво точно е станало на 9 март 1864 година — свят ден за всички членове на „Дружество Питър Пингуид“. Попов изпратил един кораб, вероятно корвета „Богатир“ или клипера „Хайдамак“, да проучи обстановката. Някъде в крайбрежните води на днешния Кармел, или може би на Писмоу Бийч, около обед или привечер, двата кораба застанали в относителна близост и единият от тях навярно е открил огън. Ако е било така, значи другият е отвърнал на огъня, но и двата кораба били извън обсега на палубната артилерия и затова после изобщо не могли да докажат с никакви повреди тази среща. Паднал мрак. На другата сутрин руският кораб вече го нямало. Но движението е нещо относително. Ако се вярва на едно извлечение от изпратения през април същата година на генерал-адютанта в Санкт Петербург (и понастоящем съхраняван някъде в Красный архив) корабен дневник на „Богатир“ или „Хайдамак“, през нощта е изчезнал именно „Неудовлетвореният“.

— Както и да е — сви рамене Фалопян. — Ние изобщо не желаем да правим голям въпрос от това. Естествено, поради тази причина изгубихме значителен брой поддръжници от Южните щати, където наистина можехме да очакваме, че ще имаме успех. Старата

Конфедерация! Но това била първата военна конфронтация между Русия и Америка. Изстрел, ответен изстрел, а Тихият океан продължава да се плиска. Вълните от цопването на тези два снаряда обаче се разпрострели, нараснали и сега заливат всички ни. Първата жертва от наша страна наистина бил Питър Пингуид, а не фанатикът, когото онези приятелчета от Обществото на Джон Бърч^[4] провъзгласили за мъченик.

— Значи капитанът бил убит? — запита Едипа.

Станало нещо много по-лошо, според Фалопян. Подир стълкновението, ужасен от сключения, както предполагал той, военен съюз между аболюционистка Русия (през 1861 година Александър II дал свобода на крепостните селяни) и Американският Север, който на думи бил за освобождаване на робите, а същевременно време държал своите индустриални работници в робска зависимост от надниците, Питър Пингуид, обзет от мрачни мисли, няколко седмици не излизал от своята каюта.

— Тъй както го казвате, излиза, че Пингуид е бил противник на индустриалния капитализъм — възрази Мецгър. — Това, според мен, прави невъзможно причисляването му към антикомунистите.

— Вие разсъждавате като „бърчист“ — промърмори Фалопян. — Добрите хора, лошите хора... А изобщо не стигате до истината, която лежи някъде по-дълбоко. Естествено, че е бил враг на индустриалния капитализъм. Ние също сме против него. Не води ли той неизбежно към марксизъм? В своята основа и двете са част от един и същи страшен ужас.

— Значи всичко индустриално е ужасно? — рискува да отбележи Мецгър.

— Точно така — кимна Фалопян.

— И какво станало с Питър Пингуид? — поинтересува се Едипа.

— Накрая подал оставка. Изменил на своите добро име и чест. Бил принуден от Линкълн и руския цар. Ето какво имах предвид, когато казах, че е станал жертва. Заедно с по-голямата част от екипажа той се заселил близо до Лос Анжелос и до края на живота му неговото единствено и най-важно занимание било натрупването на богатство.

— Колко трогателно — отбеляза Едипа. — И как по-точно?

— Спекулирал с недвижими имоти в Калифорния — отвърна Фалопян.

Едипа, която тъкмо бе отпила половин глътка от уискито, го пулверизира обратно във формата на дълъг поне три метра блестящ конус.

— Защо се смеете? — учудено запитва Фалопян. — Същата година, по време на сушата, парцелите в центъра на Лос Анжелос били продавани по шейсет и три цента.

От масите край входа долетя силна глъчка и всички хукнаха към току-що пристигналия пълен блед младеж с кожена пощенска чанта през рамо.

— Пощата, пощата! — викаха един през друг посетителите.

Картината приличаше на сцена от войнишкия живот. Дебелият младеж, който имаше доста угнетен вид, се покатери на барплота, започна да съобщава имена и да хвърля пликосе сред тълпата. Фалопян помоли за извинение и отиде при другите.

— Той е със значка на „Йойодин“. Каква е според теб тая работа? — попита Мецгър, който бе извадил очила и се взираше през тях в младежа на барплота.

— Сигурно е някаква вътрешнозаводска поща — реши Едипа.

— Посред нощ?

— Вероятно за нощната смяна — предположи тя, но Мецгър само намръщи вежди. — След минутка се връщам — разсеяно сви рамене Едипа и тръгна към дамската тоалетна.

Там, на стената, сред надрасканите с червило цинични откровености, тя забеляза следното съобщение, написано със стегнат технически шрифт:

**ПРОЯВЯВАТЕ ЛИ ИНТЕРЕС КЪМ ИЗТЪНЧЕНИТЕ
ЗАБАВЛЕНИЯ? Вие, ВАШИЯТ СЪПРУГ, ПРИЯТЕЛКИТЕ ВИ?
КОЛКОТО ПОВЕЧЕ СМЕ, ТОЛКОВА ПО-ВЕСЕЛО ЩЕ БЪДЕ.
СВЪРЖЕТЕ СЕ С КЪРБИ, НО САМО ЧРЕЗ СМЕТ, п.к. 7391, Лос
АНЖЕЛОС.**

„СМЕТ“, недоумяваше тя. Под обявата едва забележимо бе начертан с молив символ, който Едипа никога преди това не бе виждала — клуп, триъгълник и трапец:

„Вероятно е нещо сексуално“, предположи тя, но все пак изпитваше съмнение. Намери химикалка в чантата и преписа в бележника си адреса и символа, като мислеше: „Боже мой, йероглифи!“ Когато излезе от тоалетната, Фалопян вече се бе върнал на масата и лицето му бе придобило много особено изражение.

— Не трябваше да виждате това — отбеляза той, хванал в ръка един плик.

Вместо пощенска марка на плика Едипа зърна написани на ръка инициалите ДПП^[5].

— Естествено — потвърди Мецгър. — Пощенските услуги са държавен монопол. Вие сигурно имате нещо против това.

— Не е чак толкова противозаконно, колкото изглежда — пусна кисела усмивка Фалопян. — Просто използваме вътрешнозаводската поща на „Йойодин“. Тайно. Обаче трудно намираме разносвачи. Има голямо текучество. Графикът им е доста напрегнат и стават много раздразнителни. А от заводската служба за сигурност са подушили, че става нещо, и зорко бдят. Де Уит — и Фалопян посочи към потръпващия от нервни тикове дебел пощаджия, комуто бяха помогнали да слезе от барплота и предлагаша напитки, отказвани категорично от него — е най-дръпнатият от всички, ангажирани от нас тази година.

— И какъв обхват има този начин на доставка? — попита Мецгър.

— Използваме го само за вътрешни нужди тук, в саннарциския клон на корпорацията. Във вашингтонския, и мисля, че в далаския филиал, са започнали да разработват пробни проекти, сходни на нашия. Но засега ние сме единствените в Калифорния. Някои по-състоятелни членове навиват своите писма около тухли, после ги опаковат в амбалажна хартия и ги изпращат с експресна поща по влака, но според мен...

— Това донякъде ми прилича на компромис спрямо вашата идея — съчувствено отбеляза Мецгър.

— Такъв е принципът — някак срамежливо прие Фалопян. — За да поддържаме приличен оборот, всеки член трябва да изпраща поне

по едно писмо седмично чрез системата на „Йойодин“. В противен случай ни глобяват.

Той отвори писмото и го показа на Едипа и Мецгър.

Драги Майк, пишеше там, как си? Просто ти се обаждам с два-три реда. Как върви твоята книга? Като че ли засега това е всичко. Ще се видим в „Простор“.

— В повечето случаи писмата са такива — тъжно призна Фалопян.

— За каква книга става дума — попита Едипа.

Оказа се, че Фалопян пише история на частните пощенски служби в САЩ, като опитва да свърже Гражданската война със започналото около 1845 година движение за пощенски реформи. Според него съвсем не било просто съвпадение, че именно в 1861 година^[6] федералното правителство решило да предприеме най-енергични мерки за прекратяване дейността на независимите пощенски компании, оцелели след множеството законодателни актове от 1845, 1847, 1851 и 1855 година, до един целящи финансовото съкрушаване на какъвто и да е опит за частна конкуренция. Във всичко това Фалопян виждаше една алегория на властта — възникване, развитие и систематична злоупотреба с нея — макар онази първа вечер да не стигна чак дотам в откровенията си пред Едипа. Всъщност, единственото, с което тя го запомни тогава, бе крехкото му телосложение, хубавият арменски нос и неопределения афинитет на очите му към зелената неонна светлина.

Тъй започна за Едипа постепенното злоещо разцъфване на Тристеро. Или, по-точно, присъствието ѝ на някакъв неповторим спектакъл, удължен, като последно вечерно представление за награда на останалите до края. Сякаш лесно свличащите се рокли, прозрачните сутиени, извезаните с фалшиви брилянти жартиери и прашки на историческия силует, които щяха да падат едно след друго, бяха наслоени плътно, също като дрехите на Едипа в оная игра с Мецгър по време на филма за Малкия Игор, сякаш наистина щеше да се наложи едно продължаващо неопределен брой непробудни часове гмуркане към зората, преди да бъде разкрита ужасяващата голота на Тристеро. Може би Тристеро ще пофлиртува с нея с нерешителна свенлива

усмивка зад кулисите, с изискано кимване ще ѝ пожелае лека нощ и ще я остави на мира? Или ще се върне след танците по изнесената пред сцената пътека, приковал в очите на Едипа блестящ поглед и, с вече злобно и безжалостно ухилване, ще се приведе към нея, там, сред празните столове, и ще ѝ наговори думи, които тя никога не би искала да чуе.

Началото на това представление бе очертано достатъчно ясно. То започна, докато Едипа и Мецгър изчакваха изготвянето и разпращането на някои допълнителни документи, предназначени за представителствата в щатовете Аризона, Тексас, Ню Йорк и Флорида, където Инвърарити бе търгувал с недвижими имоти, и в щата Делауеър, където бе регистрирана фирмата му. Двамата — следвани от пълна кола с „параноиците“ Майлс, Дийн, Серж, Ленард и техните момичета — потеглиха на екскурзия до Лагуни Фангозо, един от последните големи проекти на Инвърарити. Пътуването мина без особени произшествия, само дето благодарение на шофьора Серж, който не виждаше нищо през дългата си коса, „параноиците“ на дватри пъти насмалко не предизвикаха катастрофа. Накрая убедиха Серж да отстъпи мястото зад волана на едно от момичетата. Някъде отвъд проточената край пътя гъста върволица шестстайни къщи, нахвърляни с хиляди по охрово-пепелявите хълмове, смътно забулено в надменност или надхитрило смога, отсъстващ в сравнително отдалечения от брега задрямал Сан Нарцисо, бе притаено морето, изумителният Тихи океан, огромната яма останала след откъсването на Луната от земния плен, като паметник на нейното изгнание, в сравнение с който изглеждат нелепи и смешни всякакви плажни възглавнички, канализационни системи за отходни води, сърфисти, загорели от слънцето хомосексуалисти, туристически нашествия, сезонно риболовство. Шумът и дори миризмата на океана бяха все още недоловими, но той беше там, нещо приливо-отливо започна да достига до очните сензори и ушните тъпанчета и като че да възбужда почти неосезаеми биотокове, неуловими дори за най-чувствителния микроелектрод. Преди да тръгне от Кинърет, дълго време Едипа бе вярвала в някакво изначално предназначение на морето като изкупител на Южна Калифорния (разбира се, не и на нейната част от щата, която, изглежда, нямаше нужда от изкупление), в неизказана идея, че каквото и да правят хората с неговите периферии, същинският, автентичен

Тихи океан остава неосквернен и обединява или приема грозотата на всеки бряг в една по-обобщена истина. Навярно същия предобед, по време на похода им към океана — който щеше да приключи още преди да стигнат до него — в главата ѝ блуждаеше единствено тази мисъл и породеното от нея напразно упование.

Навлязоха сред багери и булдозери, пълно отсъствие на дървета, обичайните заплетени геометрични очертания и накрая, с много подрусване по засипания с пясък спираловидно лъкатушещ надолу път, стигнаха до старателно оформена водна площ, наречена Езеро Инвърарити. В центъра му, на блискан от сини вълнички кръгъл изкуствен остров, клечеше концертната зала — тровава, боядисана в синьо-зелено сграда с изострени арки, копие на някое европейско казино в стил сецесион — която Едипа безумно хареса. Награбили музикални инструменти, „параноици“ и компания наскачаха от тяхната кола и започнаха да оглеждат наоколо, сякаш търсеха контакти в пясъка, където да включат кабелите. Едипа извади от багажника на шевролета кошницата с купените от един крайпътен ресторант сандвичи с пържени сини домати и пармезан, а Мецгър взе огромен термос с текила и лимонов сок. После всички тръгнаха в разтегната колона по брега към един малък пристан за собствениците на моторници, чиито парцели нямаха пряк достъп до езерото.

— Ей, образи, хайде да свием някоя лодка — подхвърли Дийн или вероятно Серж.

— Готово! Навити сме! — извикаха момичетата.

Мецгър затвори очи и се препъна в една стара котва.

— Защо вървиш със затворени очи? — полюбопитства Едипа.

— Незаконно присвояване на чужда вещ — поясни той. — Може би ще имат нужда от адвокат.

Откъм наредените като прасенца сукалчета край пристана екскурзионни лодки долетя ръмжене и блъвна лек дим, което подсказваше, че „параноиците“ наистина бяха включили някой мотор.

— Хайде, насам — извикаха те.

Изведнъж, през около десетина лодки от тях, щръкна увита в синьо полиетиленово платно фигура и нададе зов:

— Помощ, Малки Игоре!

— Този глас ми е познат — възкликна Мецгър.

— По-живо! — прошепна синьото покривало. — Момчета, вземете ме с вас.

— Побързай, побързай — подканиха го „параноиците“.

— Мани Ди Пресо — установи Мецгър, почти отчаян.

— Твоят приятел, актьорът/адвокат — припомни си Едипа.

— По-тихо, вие там! — изшътка Ди Пресо, който плуваше към тях покрай пристана, побутвайки за прикритие (доколкото това бе възможно) полиетиленов бидон. — Ония ме наблюдават. С бинокли.

Мецгър спусна Едипа в подлежащия на скорошно отвличане плавателен съд, шестметровия алуминиев тримаран „Годзила II“, а след това подаде ръка на Ди Пресо с намерението да го изтегли, но се оказа, че е хванал само празно пластмасово фолио, и когато го дръпна, целият калъф литна във въздуха като хвърчило и през очите им изникна Ди Пресо, в леководолазен костюм и с тъмни очила.

— Сега ще ти обясня... — започна той.

— Хей! — едва доловимо, почти в унисон, долетяха два гласа от по-далечния бряг. Там излезе и хукна към тях широкоплещест мъж с шоколадов тен и също с тъмни очила. Едната му ръка, свита като крило, с китката на нивото на гърдите, бе пъхната в самото.

— В кадър ли сме? — иронично попита Мецгър.

— Какъв ти кадър! Това е наистина! — изграчи Ди Пресо. — Потегляйте! Хайде!

Параноиците изкараха Годзила II на заден ход от пристана, направиха завой и с хоров крясък стартираха, като с ракета. Ди Пресо замалко не изхвърча през борда във водата. Поглеждайки назад, Едипа видя, че към техния преследвач се бе присъединил друг мъж, с горедолу същото телосложение. В ръцете им не се забелязваха пистолети.

— Паркирах колата от другата страна на езерото — поясни Ди Пресо. — Но съм сигурен, че той е оставил някой да ме наблюдава и там.

— Кой? — попита Мецгър.

— Антъни Джънгърейс, известен още като Тони Ягуара — отвърна зловещият Ди Пресо.

— Кой?

— Ех готин, много си загубен! — сви рамене Ди Пресо и плю в килватера.

По мелодията на църковния химн *Елате, веруюци* Параноиците пееха:

*О, люде праведни и достопочтени,
Току-що ви свихме лодката.
О, люде праведни и достопочтени,
Току-що ви свихме лодката...*

под акомпанимента на шляпания по задниците и опити да се избутат един друг през борда. Свита настрана, Едипа наблюдаваше Ди Пресо. Ако, както твърдеше Мецгър, той наистина е играл неговата роля в пробния филм за телевизионния сериал, очевидно кастингът е бил проведен в типично холивудски стил: между двамата изобщо нямаше никаква прилика.

— И така, кой е Тони Ягуара? — продължи Ди Пресо. — Много голям човек в Коза Ностра, ето кой.

— Ти си актьор. Какво общо имаш с тях? — недоумяваше Мецгър.

— Отново съм адвокат — отвърна Ди Пресо. — Мец, онзи пробен филм никога няма да бъде купен, ако не вдигнеш шум и не извършиш нещо много ефектно, в стила на Дароу^[7]. Да кажем, да привлечеш общественото внимание с някоя сензационна защита.

— Например?

— Ами например да спечелиш тъжбата, която съм завел срещу завещанието на Пиърс Инвърарити. — Невъзмутимият Мецгър зяпна изненадано, а Ди Пресо се засмя и го потупа по рамото. — Точно така, моето момче, правилно ме чу.

— Кой е завел дело и какво иска? Всъщност, защо да не поговориш и с другия изпълнител на завещанието. — Мецгър представи Едипа и Ди Пресо вежливо свали тъмните си очила.

Изведнъж застудя, нещо бе закрило слънцето. Тримата надигнаха тревожно глави и видяха, че малко остава да се сблъскат със застрашително извисената пред тях синьо-зелена сграда с устремени нагоре високи заострени прозорци, растителни мотиви от ковано желязо и плътната тишина, които сякаш ги очакваха. Поел щурвала, „параноикът“ Дийн искусно приближи тримарана до малък дървен

пристан, всички слязоха и Ди Пресо нетърпеливо закрачи към една външна стълба.

— Искам да проверя какво става с колата ми — обясни той.

Понесли припасите за пикника, Едипа и Мецгър го последваха, стигнаха до издаден извън сянката балкон и накрая по метална стълба излязоха на покрива. Сякаш ходеха по кожата на барабан: чуваха стъпките си и отекващите в кухнята сграда под тях възторжени крясъци на „параноиците“. Ди Пресо, в блестящ леководолазен костюм, се покатери на един купол. Едипа разстла одеяло и напълни от термоса белите поомачкани пластмасови чаши.

— Колата стои там — съобщи Ди Пресо, слизайки от купола. — Трябва да изтичам до нея.

— Кой е клиентът ти? — попита Мецгър, подавайки му чаша текила с лимонов сок.

— Човекът, дето ме преследва — отвърна Ди Пресо и лукаво ги погледна, стиснал със зъби чашата така, че тя покриваше носа му.

— Вас ви преследват клиенти? — озадачено възкликна Едипа. — Бягате от клиенти?

— Откакто му дадох да разбере, че няма да получа аванс срещу бъдещо уреждане на този иск, той все ми крѳнка пари на заем.

— Значи психически сте напълно подготвен да загубите делото — отбеляза тя.

— Нещо не ми е по сърце това дело — призна Ди Пресо. — А щом като не успявам дори да изплащам вноските за оня ХКЕ^[8], дето го купих в момент на временно умопомрачение, как мога да давам пари на заем?

— Повече от трийсет години! — изсумтя Мецгър. — И на това ако му казваш временно!

— Но все пак усещам къде е опасно и значи не съм чак толкова луд — разгорещено отвърна Ди Пресо. — А Тони Я. сериозно е загазил. Хазартни игри. Освен това хората говорят, че е трябвало да дава обяснения на местните мафиотски босове, заради отказа да им се подчини. Та на мен никак не ми е до такива неприятности.

— Вие сте един глупав егоист! — свирепо го погледна Едипа.

— Коза Ностра непрекъснато следи и контролира всичко — успокой я Мецгър. — Следи и контролира. И ако подкрепяш хора, на

които организацията не желае да бъде помагано, става много зле за теб.

— Аз има роднини Сичилия — добави Ди Пресо на комично завален английски.

Изад кули, фронтони и вентилационни тръби наизскачаха „параноиците“ със своите момичетата и моментално тръгнаха към кошницата със сандвичите. Мецгър седна на термоса, за да блокира достъпа им до текилата. Вятърът задуха още по-силно.

— Я ми кажи, какъв е тоя иск? — подкани го Мецгър, опитвайки с две ръце да задържи косата си на място.

— Ти познаваш добре счетоводните книги на Инвърарити — отвърна Ди Пресо. — Известна ти е историята с филтъра „Биконсфилд“.

Мецгър изкриви лице в уклончива гримаса.

— Костен въглен — припомни му Едипа.

— Именно. Та значи Тони Ягуара твърди, че е доставил костите, а Инвърарити изобщо не му платил. Ето затова е делото — обясни Ди Пресо.

— Подобна небрежност съвсем не бе в стила на Инвърарити — заяви Мецгър. — За такива плащания той беше добросъвестен. Освен ако е било подкуп. Аз водех само законно платените данъци, тъй че, ако е било подкуп, не бих могъл да зная. За коя строителна фирма работи твоят клиент?

— Ами... просто една строителна фирма — премигна Ди Пресо.

Мецгър се огледа. „Параноиците“ и момичетата им сигурно бяха прекалено далеч, за да чуят нещо.

— Човешки кости, нали? — попита той.

Ди Пресо кимна утвърдително.

— Ясно. Сега ще ти кажа как ги е набавял. Договорите са били сключвани от опериращите в района пътностроителни компании, а Инвърарити е закупувал акции на същите тези фирми. Всички документи са оформени напълно законно. Ако е имало някакъв подкуп, това едва ли е било записано черно на бяло.

— За Бога, откога пътностроителните компании започнаха да продават и кости? — недоумяващо възкликна Едипа.

— Понякога става нужда да поразравят стари гробища — поясни Мецгър. — Като онова, през което трябваше да мине източната

магистрала на Сан Нарцисо. То нямаше право да бъде там и затова ние съвсем спокойно го разоррахме.

— Никакви подкупи и никакви магистрали — поклати глава Ди Пресо. — Тези кости са от Италия. Напълно законна продажба. Някои от тях — добави той, посочвайки към езерото, — са там, красят дъното, за онези побъркани леководолази. Точно това правех днес, оглеждах въпросната стока. До момента, в който Тони започна да ме преследва. Останалите кости били използвани в научноизследователската фаза на разработката на филтъра, в началото на 50-те години, още преди да се заговори за рака. Тони Ягуара твърди, че ги бил извадил от дъното на Лаго Ди Пиета.

— Боже мой! — възкликна Мецгър, веднага щом прозвуча това име. — Кости на войници?

— Цяла рота — отвърна Ди Пресо.

Езерото Лаго Ди Пиета, някъде между Неапол и Рим, близо до бреговете на Тиренско море, е било сцена на сега пренебрегвана и забравена (а през 1943 година трагична), изтощителна и кръвопролитна битка по време на настъплението към Рим. Шепата американски войници, попаднали в обкръжение и откъснати от главните сили, без връзка с тях, няколко седмици останали скупчени на тесния бряг на бистрото и спокойно езеро, докато от стръмно надвесените скали немците денонощно ги обсипвали с пряк и флангови огън. Езерната вода била ледена и плуването невъзможно: онези, които опитвали да стигнат отсрещния бряг, умирали от студ. Няколко дървета, за да направят салове. Освен „щуките“^[9], които от време на време ги обстрелвали жестоко, други самолети не прелитали над тях. Просто невероятно било, че толкова малко войници издържали тъй дълго. Те се окопали, доколкото им позволявал каменистият бряг, и започнали да изпращат нагоре по скалите малобройни групи, които в повечето случаи не се завръщали, но все пак веднъж успели да пленят една картучница. Тези разузнавателни групи търсели пътища за пробив в обкръжението, но малцината оцелели от тях съобщавали, че не открили нищо. Направили всичко възможно, за да се измъкнат, ала не успели. Тогава се вкопчили здраво в живота, но въпреки всичко загинали, до един, без да оставят никаква следа, никаква вест. После немците слезли от скалите и хвърлили труповете им, заедно с негодното оръжие и имущество, в езерото.

Телата скоро потънали и останали на дъното до началото на 50-те години, когато Тони Ягуара, бивш ефрейтор от едно италианско поделение прикрепено към немските сили при Лаго Ди Пиета, който знаел какво има на дъното, решил заедно с няколко свои колеги, да спаси каквото може. Успели да извадят само кости. Повлиян от разни неопределено подозрителни съображения, породени от факта, че все по-многобройните американски туристи купували безразборно почти всичко с техните пълноценни долари, от дочутите разкази за култа на американците към собствените им героични сънародници, а вероятно и от смътната надежда, че сенаторът Маккарти и други хора с неговите убеждения (по онова време имащи определено влияние върху богатите кретени отвъд океана) рано или късно отново ще насочат общественото внимание към загиналите във II Световна война и по-специално към онези, чиито тела още не били намерени — изхождайки от такъв лабиринт от предполагаеми подбуди, Тони Ягуара решил, че ако използва своите връзки с „Фамилията“, известна тогава като Коза Ностра, ще може безпрепятствено да пробута тази реколта от кости някъде в Америка. И излязъл напълно прав. Компания за внос-износ закупила кокаляците и ги продала на завод за изкуствени торове, където вероятно са използвали две-три бедрени кости за лабораторни изследвания, но в края на краищата решили да преминат изцяло на рибно брашно и прехвърлили останалите няколко тона на едно акционерно дружество, което почти цяла година ги държало на склад в покрайнините на Форт Уейн, щата Индиана, преди фирмата „Биконсфилд“ да прояви интерес към тях.

— Аха! — подскочи Мецгър. — Значи ги е купила „Биконсфилд“, а не Инвърарити. Акциите, които притежаваше той, бяха единствено от „Остиълайзис Инкорпорейтид“, компанията основана за финансиране разработката на филтъра. А със самата фирма „Биконсфилд“ той изобщо не бе свързан.

— Знаете ли, че всичко това страшно ми напомня оная ужасна, ама ужасна якобинска драма на отмъщението, дето я гледахме миналата седмица — отбеляза едно от момичетата, красива брюнетка с ниска талия, черно плетено трико и остри гуменки.

— *Трагедията на куриера* — добави Майлс. — Да, права е. Съвсем същата история, дори още по-откачена. Костите на един

изгубен батальон в някакво езеро, извадени оттам, превърнати във въглен...

— Тия хлапета са подслушвали! — изкрещя Ди Пресо. — Все някой подслушва, шпионира! Слагат ти микрофони в апартамента, записват телефонните ти разговори...

— Да, ама ние няма да раздрънкваме това, което чуваме — подхвърли друго момиче. — Пък и никой от нас не пуши „Биконсфилд“. Всички сме на марихуана.

Смях. Обаче те не се шегуваха. Барабанистът Ленард извади от джоба на плажния халат пълна шепа цигари с марихуана и ги раздаде на останалите.

— Незаконно притежание на наркотици — промърмори Мецгър, с извърната настрана глава и затворени очи.

— Помощ! — изграчи Ди Пресо, облещен назад към езерото, с безумен поглед и широко зяпнала уста. Беше се появила още една моторница, която пореше водата към тях. Зад челното стъкла клечаха сгушени две фигури в сиви костюми. — Мец, аз ще бягам. Ако оня спре тук, не го дразни, той е мой клиент — добави Ди Пресо и изчезна надолу по стълбата.

Едипа въздъхна, легна по гръб и загледа през вятъра в празното синьо небе. Скоро чу припалването на мотора на Годзила II.

— Мецгър — сепна се тя, — Ди Пресо взима лодката. Изоставени сме.

Точно така беше. Чакаха там дълго след залез-слънце, докато накрая Майлс, Дийн, Серж, Ленард и техните момичета, наподобявайки информационно табло на стадион, изписаха няколко пъти поред със светулките на цигарите си SOS и привлякоха вниманието на охраната на Лагуни Фангозо — нощен гарнизон, съставен от бивши актьори от каубойски филми и моторизирани полицаи от Лос Анжелос. А междувременно слушаха песните на „Параноиците“, пиха, нахраниха със сандвичи ято глупави чайки сбъркали Лагуни Фангозо с Тихия океан, и чуха съдържанието на *Трагедията на куриера* от Ричард Уорфинджър, поднесено им в почти неразгадаем вид от осмината, чиято памет сякаш постепенно се разплиташе в най-неочаквани посоки, също като лъкатушешките къдрици и облачета дим от марихуаната. В главата на Едипа настана

такава бъркотия, че на другия ден тя реши да гледа пиесата и дори изнуди Мецгър да я придружи.

Драмата *Трагедията на куриера* бе постановка на театралната труппа „Цистернаджиите“ от Сан Нарцисо, а „Цистерната“ представляваше малък театър с кръгла сцена, разположен между някакво бюро за проучване/контрол на пътното движение и полузаконно функциониращ цех за производство на транзистори, който не е бил там предната година и нямаше да съществува следващата, но това не му пречеше засега да подбива цените дори на японците и да печели шури пари. Едипа и не особено ентузиазираният Мецгър влязоха в полупразна зала. До началото на представлението броят на зрителите остана непроменен. Костюмите обаче изглеждаха великолепно, сценичното осветление издаваше богато творческо въображение и въпреки че всички реплики бяха изречени на натурализиран среднозападен книжовно-сценичен английски език, още на петата минута Едипа бе изцяло погълната от картината на злото, създадена от Ричард Хуорфинджър за неговата публика от XVII век, тъй предапокалиптична, обладана от плътска умора и стремеж към смъртта, почти трогателно неподготвена за дълбоката ледена бездна на очакващата я само след няколко лета гражданска война.

И така, Анджело, злият херцог на Скуамулия, десетина години преди отразеното в пиесата време, е убил добрия херцог на съседно Фаджио, като намазал с отрова краката на поставената в дворцовия параклис статуя на Свети Нарцис, епископ на Йерусалим, чиито крака добрият херцог имал навика да целува всяка неделя по време на литургия. Това дава възможност на Паскуале, коварният незаконороден син на херцога на Фаджио, да стане регент на своя природен брат Николо, законен наследник и положителен герой в пиесата, докато последният навърши пълнолетие. Паскуале, разбира се, няма намерение да го оставя да живее толкова дълго. Той е в близки отношения с херцога на Скуамулия и замисля да премахне младия Николо, като му предложи да играят на криеница, а после хитро да го подмами в дулото на някакъв огромен топ, с който един оръженосец трябвало начаса да произведе изстрел, и така детето да бъде унищожено, както мрачно си припомня Паскуале по-късно в трето действие, и:

*Да ороси полята с кървав дъжд
съпровождан от гръмовния
вакхански призив на селитрата
и огнения мощен рев на сярата...*

Мрачно, защото оръженосецът, симпатичният интригант Ерколе, се оказва тайно свързан с дисидентските елементи в двора на Фаджио, които искат да спасят Николо, и съумява да натика в топа едно козле вместо Николо, когато успява да измъкне незабелязано от херцогския дворец, предрешен като стара сводница.

Всичко това става известно в първа картина, когато Николо доверява своята тъжна история на приятеля си Доменико. Николо е вече голям, безделничи и хайлазува из двореца на бащиния си убиец, херцог Анджело, предрешен като специален куриер на фамилията Турн и Таксис^[10], която по онова време притежава пощенския монопол в почти цялата Свещена римска империя. Привидно той е в двореца със задачата да убеди злия херцог на Скуамулия да се довери на хората на Турн и Таксис, но Анджело категорично отказва да ползва пониските такси и по-бързите услуги на системата „Турн и Таксис“ или да прибегва до каквито и да е било други пратеници, освен своите собствени, за по-сигурна връзка с Паскуале — негово подставено лице в съседно Фаджио. Истинската причина за пребиваването на Николо в двореца е, че младежът изчаква удобен момент, за да види сметката на херцога.

Междувременно злият херцог Анджело крои планове да обедини херцогствата Скуамулия и Фаджио чрез брака на сестра си Франческа с узурпатора на Фаджио — Паскуале. Най-убедителният мотив за този съюз е, че Франческа е майка на Паскуале. Незаконната ѝ връзка с добрия херцог на Фаджио всъщност е една от причините, поради които Анджело го е отровил. Следва забавен епизод, когато Франческа деликатно опитва да напомни на брат си за обществените забрани върху кръвосмешението. Изглежда въпросните забрани напълно се били изпарили от главата ѝ, защото връзката между него самия и Франческа продължава вече десет години, на свой ред ѝ напомня херцогът. Кръвосмешение или не, обаче сватбата трябва да има, понеже тя е крайно необходима за далечните му политически планове.

„Църквата никога няма да я признае“, казва Франческа. „В такъв случай ще подкупя някой кардинал“, отбелязва херцог Анджели. Той вече е започнал да опипва сестра си и да я целува по шията. Диалогът преминава в сцена на трескава, необузdana похот и в края на картината двамата се отпускат на един диван.

Първо действие завършва с опитите на Доменико (довереникът, комуто в самото начало на пиесата наивният Николо е открил своята тайна) да получи аудиенция при херцог Анджели, за да предаде скъпия си приятел. Херцогът, естествено, е в покоите си и е зает, чука някакво маце. Доменико успява да поговори само с един негов приближен, който се оказва същият Ерколе, дете навремето е спасил живота на младия Николо и му е помогнал да избяга от Фаджио. Ерколе признава това на Доменико доста по-късно, едва след като (под претекст, че иска да му покаже порнографска диорама) е подлъгал този доносник съвсем глупашки да наведе и пъхне глава в някаква необикновена черна кутия. Изведнъж едно стоманено менгеме стяга главата на предателя Доменико, а кутията заглушава виковете му за помощ. Ерколе завързва ръцете и краката му с алени копринени шнуrowe, осведомява го от кого е изигран, промушва го два-три пъти с кинжал, откъсва с клещи езика му, изсипва в кутията стъкленница царска вода и изброява още няколко приятни изживявания, включително и кастрация, които предстоят на Доменико, преди да му бъде оказана милостта да умре — всичко това съпроводено от писъците, беззичните опити на жертвата да произнесе молитва към Бога и предсмъртните ѝ конвулсии. После Ерколе се втурва към горящия на стената факел, набучил на рапира изтръгнатия език на Доменико, запалва го и, размахвайки бясно своя трофей, завършва действието с крясъците:

*Ерколе — веселият Свети дух
Заслужено напълно те скопи
Връхлита гибелно Нечистий дух
Започваме ужасната ти Петдесетница*

Светлините угаснаха и в тишината Едипа чу някой точно от другата страна на кръглата сцена отчетливо да произнася:

— Гадост!

— Ще си ходим ли? — попита Мецгър.

— Искам да разбера какви са тия кости — отвърна Едипа.

Наложил се да чакат до четвърто действие. Почти цялото второ действие преминава в непрекъснати изтезания и последвалото умъртвяване на един кардинал, който предпочита да приеме мъченичеството, ала не и да благослови брака на Франческа с нейния син. Единствените лирически отстъпления са: сцената, в която Ерколе, свидетел на агонията на кардинала, разпраща куриери до положителните елементи във Фаджио, които са вдигнали мерника на Паскуале, с нареждането да разпространят вестта, че узурпаторът е решил да сключи брак с майка си, предполагайки, че това може да раздвижи общественото мнение; и друга сцена, в която Николо спира на приказки с един от куриерите на херцог Анджели и научава историята на Изгубената гвардия, петдесетина грижливо подбрани рицари, цветът на фаджианската младеж, които били охрана на добрия херцог. Един ден по време на маневри близо до границата със Скуамулия те изчезнали безследно и скоро след това добрият херцог бил отровен. Честният Николо, който трудно прикрива своите чувства, отбелязва, че ако двете събития се окажат по някакъв начин свързани едно с друго, а също и с херцог Анджели, то херцогът, ей Богу, наистина трябва много да внимава. Другият куриер, някой си Виторио, страшно засегнат, отстъпва леко настрана и обещава при първа възможност да съобщи на Анджели за тези изменнически слова. Междувременно в стаята за мъчения пускат кръв на кардинала, събират я в един потир и го принуждават да я освети не в името на Бога, а на Сатаната. После отрязват палеца на крака му, заставят го вземе в ръка парчето от собствената си плът, като нафора, и да каже: „Това е моето тяло“, и духовитият Анджели отбелязва, че за първи път след петдесет години систематични лъжи, чува кардинала да произнесе една истина. Общо взето, доста силна антиклерикална сцена, вероятно предназначена за залъгалка на тогавашните пуритани (излишен жест, понеже те изобщо не ходели на театър, смятайки го, по неизвестни причини, за крайно безнравствен.)

Трето действие протича в двореца на Фаджио и е посветено изцяло на умъртвяването на Паскуале — кулминация на организираните от агентите на Ерколе преврати. Докато навън на улиците около двореца бушува битка, Паскуале се е заключил в своята

патрицианска оранжерия, където е устроил оргия. На веселбата присъства и една опитомена свирепа маймуна, донесена от последното му пътуване до Индокитай. Това, естествено, е човек, предрешен в костюм на маймуна, и по даден сигнал той скача от полилея върху Паскуале, а в същия момент няколко статистки, дотогава подскачащи насам-натам, маскирани като танцьорки, се нахвърлят от всички страни на сцената върху узурпатора. Около десетина минути отмъстителите тъпчат, ритат, душат, тровят, пърлят, ослепяват, обезобразяват и издевателстват всячески над Паскуале, докато — за развлечение на публиката — той описва с пълни подробности изпитваните от него разнообразни усещания. Накрая Паскуале умира в ужасна агония, а на сцената излиза някой си Дженаро, пълно нищожество, и се самообявява за временен държавен глава, докато бъде открит законният херцог Николо.

Антракт. Залитайки, Мецгър се отправи към миниатюрното фоайе да пуши, а Едипа тръгна към тоалетната. Там тя огледа разсеяно за символа, който бе видяла онази вечер в бар „Простор“, но всички стени бяха изненадващо чисти. Не знаеше точно защо, но имаше усещането, че липсата дори на типичните за стените на обществените тоалетни непреки опити за установяване на контакт крие някаква заплаха за нея.

Началото на четвърто действие от „Трагедията на куриера“ показва злия херцог Анджело в състояние на безумна ярост. Той е разбрал за преврата във Фаджио и за вероятността Николо все пак да е още жив. До него е стигнала вестта, че Дженаро събира войска, за да нахлуе в Скуамулия, а също и слухът, че папата възнамерява да се намеси, поради убийството на кардинала. Заобиколен отвсякъде от предатели, убеден, че повече не може да има доверие на своите хора, най-после херцогът нарежда на Ерколе (чиято истинска роля все още не подозира) да повика куриера на „Турн и Таксис“. Ерколе въвежда Николо, за да изчака разпорежданията на херцога. Анджело изважда пергамент, мастилница и перо, обяснявайки на публиката, ала не и на положителните герои в пиесата, които не са запознати с последното развитие на събитията, че за да предотврати нахлуването на фаджианските войски, той трябва незабавно да увери Дженаро в своята добронамереност. Докато пише, херцогът подхвърля няколко несвързани и загадъчни реплики относно използваното от него

мастило, намеквайки, че тази течност наистина е много особена. Например:

*Таз отвара черна
французите зоват я „encre“,
И Скуамулия гибелна
по примера на галите върви
Защото котвата^[11] е вдигната
от глъбини непостижими.*

и:

*От лебед кухото перо е взето,
А щавената кожа — от злочест овен,
Но туй що е променено, тъмно
И стича се меко
Не е оскубано, нито одрано,
А от съвсем други твари сбрано...*

Което очевидно го забавлява много. А Николо взема написаното и запечатано писмо до Дженаро, пъха го в жакета си и тръгва за Фаджио, без дори да подозира, както и самият Ерколе, за преврата и за своето предстоящо възстановяване като законен херцог на Фаджио. Действието се прехвърля към Дженаро, поел начело на малка армия към Скуамулия. Продължителни разговори в смисъл, че ако Анджелио иска мир, по-добре ще е да изпрати вестител, преди да стигнат границата, защото в противен случай, колкото и да им е неприятно, ще го накълцат на кайма. Действието на следващата картина отново протича в Скуамулия, където Виторио, куриерът на херцога, доносници за предателските слова на Николо. Влиза и още някой с вестта, че тялото на Доменико, измамния приятел на Николо, е намерено обезобразено, но в обувката му било пъхната написана с кръв бележка, разкриваща истинската самоличност на Николо.

Анджело изпада в апоплектичен бяс и заповядва Николо да бъде догонен и убит. Обаче не и от неговите хора.

Всъщност именно от този момент нататък пиесата става някак странна и между думите започват да се прокрадват лека хладина и двусмисленост. Дотук нещата биват назовавани пряко с истинските им имена или чрез метафори. Но когато херцогът изръмжава своята съдбовна заповед, настъпва промяна в начина на изразяване, която може да бъде определена само като ритуално премълчаване. Става ясно, че определени неща няма да бъдат изречени гласно, някои събития няма да бъдат показани на сцената, колкото и да е трудно зрителят да си представи какви биха могли да бъдат тези неща, имайки предвид ексцесиите от предишните действия. Засега херцогът не осведомява публиката, а и по-късно сигурно няма да го направи. Крещейки на Виторио, той достатъчно категорично определя кой няма да преследва Николо и нарича своите телохранители жалки страхливци, паплач, шутове. Но тогава кои ще бъдат преследвачите? Виторио е наясно — това е известно на всички натруфени лакеи, дето се мотаят из двореца и разменят многозначителни погледи. Отлично позната на тогавашната публика шега. Анджело също знае, обаче не казва. Думите му, въпреки че насочват донякъде, не обясняват:

*Да спуснем в гроба онзи с маската
Що подло присвоил е честно име
Да изиграем неговата драма
И сберем кинжали бързи остри
На Тези що никога не спят
Дали клетва за сигурна вендата.
А прошепне ли дори някой
Името откраднато от Милия Николо
Те ще носят жестока, хладна смърт.
Неописуеми...*

Обратно към Дженаро и неговата армия. От Скуамулия пристига агент и съобщава, че Николо е тръгнал към тях. Шумно ликуване, прекъснато от Дженаро (обикновено той не просто говори, а ораторства), който моли войниците да не забравят, че Николо все още е

на служба при „Турн и Таксис“. Одобрителните възгласи стихват. И отново, както в двореца на Анджели, се прокрадва онази странна хладина. Всички на сцената (очевидно по режисьорско указание) осъзнават някаква потенциална вероятност. Дженаро — дори още по-потаен от Анджели в предишната сцена — призовава Бог и Свети Нарцис да пазят Николо, и войската продължава по пътя. Дженаро пита един лейтенант къде се намират. Става ясно, че са на около левга само от езерото, където за последно е била видяна Изгубената гвардия на Фаджио, преди загадъчното ѝ пропадане.

Междувременно в двореца на Анджели най-после настъпва краят на хитрините на лукавия Ерколе. Виторио и още пет-шест души го пресрещат и обвиняват в убийството на Доменико. Изнизва се цяло шествие от свидетели, следва пародия на съдебен процес и в освежително простичка сцена Ерколе среща своята смърт, пронизан от множество кинжали.

В следващата картина виждаме за последен път Николо. Той спира да отдъхне на брега на езерото, където, доколкото помни от разказите, е изчезнала гвардията на Фаджио. Сяда под едно дърво, отваря писмото на Анджели и най-после научава за преврата и смъртта на Паскуале. Разбира, че е тръгнал към престола, към народната любов и осъществяването на всички свои най-светли надежди. Облегнат на дървото, той чете на глас откъси от писмото, придружавайки ги със саркастични коментари на съдържащите се в него явни лъжи, съчинени за успокоение на Дженаро, докато Анджели събере своя армия от скуамулианци и нападне Фаджио. Иззад кулисите прозвучават стъпки. Николо скача на крака, вперил поглед в една от радиалните пътеки на залата, с вцепенена върху дръжката на меча ръка. Той трепери, изгубил дар слово, само заеква и накрая успява да произнесе може би най-късата в историята на литературата строфа, написана в бял стих: „Т-т-т-т-т...“ Като че отърсвайки се от някакъв парализиращ сън, Николо започва да отстъпва, но всяка крачка му струва огромни усилия. Изведнъж, сред злокобно пулсиращата тишина, на сцената грациозно като танцьори изскачат и спират, вперили очи в него, три дългокраки женствени фигури в черни трика и ръкавици, нахлузили на главите черни копринени чорапи. Лицата зад чорапите са неясно очертани и деформирани. Те чакат. Настъпва пълна тъмнина.

Отново в Скуамулия. Анджели неуспешно опитва да събере войска. Отчаян, той повиква при себе си останалите в двореца красиви момичета и лакеи, тържествено заключава всички изходи, заповядва да донесат вино и започва оргия.

В края на действието армията на Дженаро е строена на брега на езерото. Пристига един войник и съобщава, че е било намерено неопикуемо обезобразено тяло, идентифицирано като Николо, по амулета, окачен на шията му още когато бил дете. Отново всички млькват и започват да се споглеждат. Войникът подава на Дженаро оцапаниа с кръв свитък, намерен в дрехите на трупа. От печата разбираме, че това е писмото на Анджели. Дженаро го поглежда небрежно, после изведнъж проумява за какво става дума и го прочита гласно. Това обаче съвсем не е лъжливото послание, от което Николо бе цитирал пасажи, а една чудодейно появила се дълга изповед на Анджели за всичките му престъпления, завършваща с разкриването на истината за Изгубената гвардия на Фаджио. Те — о, каква изненада! — до един били убити от Анджели и хвърлени в езерото. По-късно костите им били извадени и превърнати във въглен, а въгленът в мастило, което притежаващият доста мрачно чувство за хумор Анджели използвал при последвалата кореспонденция с Фаджио, включително и при написването на настоящия документ.

*Но костите на Гвардията днес
Обагрени с кръвта на Николо са
И непорочност с непорочност сля се
В свещен съюз, заченал чудо:
Лъжата в истина биде пресътворена.
Това подписваме с честта си ние,
На Фаджио до гроб достойна
Веч, уви, мъртва благородна стража.*

Пред това чудо всички коленичат, благославят името Господне, оплакват Николо и дават клетва да изравнят Скуамулия със земята. Заклучителните слова на Дженаро обаче прозвучават особено смразяващо и вероятно са въздействали като истински шок за

някогашната публика, защото най-после бива назовано неизреченото от Анджелио име, същото онова, което Николо бе опитал да произнесе:

*На Турн и Таксис служеше той до днес
Но веч не кланя се на никой господар
А на пронизалия го студен кинжал.
Лежи безмълвен витият златен рог
И никое свято съзвездие не може да спре Този,
Комуто за среща с Тристеро е ударил час!*

Тристеро! След края на действието думата увисна във въздуха, докато за момент всички светлини бяха изгасени. Увисна в мрака, за да озадачава Едипа Маас, ала на този етап все още не упражняваше над нея властта, която по-късно щеше да придобие.

Пето действие, пълна антикулминация, е съсредоточено почти изцяло върху пресъздаването на кървавата баня, устроена от Дженаро в двореца на Скуамулия. Приложени са всички достъпни на ренесансовия човек средства за насилствено умъртвяване, включително яма с луга, взрив и обучен сокол с отровни нокти. Това, както отбеляза по-късно Мецгър, прилича на мултфилм за Кукувицата с текст в бели стихове. Накрая като че ли единственото останало живо действащо лице на осеяната с трупове сцена, е безличният администратор Дженаро.

Според програмата, режисьор на „Трагедията на куриера“ бе някой си Рандолф Дриблет. Той изпълняваше и ролята на победителя Дженаро.

— Слушай, Мецгър, ела с мен в гримьорните — помоли Едипа.

— Познаваш ли някого от тях? — запита Мецгър, който не криеше желанието си да излязат по-скоро.

— Искам да разбера нещо. Да поговоря с Дриблет.

— О, за костите — въздъхна той със замислена физиономия.

— Не знам. Просто нещо ме смущава. Такова съвпадение!

— Добре — склони Мецгър. — А после какво? Ще организираш демонстрация пред Управлението на ветераните? Или протестен поход до Вашингтон? Да ме пази Бог — вдигна той глава към тавана на малкия театър, при което някои от напускащите зрители се извърнаха

към тях, — от тези еманципирани, свръхобразовани, глупави и мекушави жени. Вече съм на трийсет и пет и би трябвало да съм наясно с нещата.

— Мецгър, аз съм членка на Дружеството на младите републиканци — смутено прошепна Едипа.

— Комиксите за Хап Хариган, които тогава само е разглеждала, защото още не е знаела да чете, а в събота някой филм с Джон Уейн, разкъсващ със зъби десет хиляди японци, ето това е войната за Едипа Маас — продължи още по-високо Мецгър. — В наше време нормалните хора карат фолксвагени и носят транзистори „сони“ в джобовете си. Обаче не и тази жена, приятели! Тя иска да поправя извършените злини с двайсетгодишно закъснение. Да съживява мъртъвците. И всичко това само заради някаква пиянска кавга с Мани Ди Пресо. Но забравя, че на първо място трябва да бъде лоялна, юридически и морално, към завещанието, на което е изпълнителка. А не към нашите момчета с униформи, независимо от лобните им места и проявената от тях висока храброст.

— Съвсем не е така — запротестира Едипа. — Не ме интересува какво е купил Пиърс от Коза Ностра. Изобщо не искам да мисля за тях. Нито за случилото се при Лаго Ди Пиета, нито за рака... — Тя се огледа безпомощно, сякаш търсеше необходимите думи наоколо.

— А какво, тогава? — предизвикателно запита Мецгър, надвесен застрашително над нея. — Какво?

— Не знам — отчаяно отвърна Едипа. — Мецгър, не ме тормози, не ми пречи. Бъди на моя страна.

— Срецу кого? — ехидно възкликна Мецгър и сложи тъмните очила.

— Искам да разбера има ли някаква връзка. Много съм любопитна.

— Да, определено си много любопитна — изсмя се Мецгър. — Ще те чакам в колата, ясно?

Едипа го проследи с поглед, докато той изчезна, а после тръгна да търси гримьорните. Няколко пъти измина от край до край околоръстния външен коридор, преди да спре пред затулена в сянката между две лампи врата. Навлезе в тих, изящен хаос, създаващ впечатлението за преплитачи се излъчвания от пипалцата-антенки на оголени човешки нервни окончания.

Едно момиче, което почистваше от лицето си фалшивата кръв, посочи на Едипа силно осветените огледала в дъното на стаята. Едипа навлезе сред множеството, запровира се край потни бицепси и временни паравани от провесени дълги коси и най-после стигна до Дриблет. Той още не бе съблякъл сивите одежди на Дженаро.

— Прекрасно беше — издума Едипа.

— Пипнете — подкани я Дриблет и протегна ръка. Тя допря костюма на Дженаро, който бе от сива вълнена каша. — Потя се като в турска баня, обаче нищо друго не дава реална представа за Дженаро, нали?

Едипа кимна. Не можеше да откъсне поглед от очите му. Те бяха блестящо черни, заобиколени с неопикуема мрежа от бръчки, напомняща лабораторна схема за изучаване на слъзните пътища, и като че ли им бе известно какво иска Едипа, макар тя самата да не го знаеше.

— Дошли сте да поговорим за пиесата — отбеляза той. — Ще ви разочаровам. Тя е била създадена за забавление на хората. Като филмите на ужасите. Това не е литература, не носи никакъв смисъл. Хуорфинджър не е Шекспир.

— Кой е той?

— Кой е Шекспир ли? Живял е много отдавна.

— Може ли да видя текста? — Тя не знаеше какво точно търси.

Дриблет посочи с глава към шкафа до единствения душ.

— Аз ще взема душ, преди да нахлуе тълпата — обясни той. — Текстовете са в най-горното чекмедже.

Там обаче имаше само протрити синкави копия, опърпани и целите в петна от кафе.

— Хей, къде е оригиналът? — извика тя към душа. — От какво сте направили тези копия?

— От някаква книга с меки корици — изкрещя в отговор Дриблет. — Не ме питайте кое е издателството. Открих я в антикварната книжарница на Запф, до магистралата. Беше в една антология. „Драми на отмъщението от якобинската епоха“. На корицата имаше череп.

— Ще ми я заемете ли за ден-два?

— Някой ми я отмъкна. На разпивките по случай премиерата. При всеки такъв купон ми изчезват поне по пет-шест екземпляра от

текста. — Лицето му изникна сред пръските от душа. Останалата част от тялото му бе обвита от пара и главата му придоби зловеща прилика с плуващ във вода балон. Той я загледа силно озадачен и услужливо продължи: — Там имаше още един екземпляр. Запф сигурно още не го е продал. Ще можете ли да намерите книжарницата?

Нещо проникна във вътрешностите на Едипа, изпълни там кратък африкански танц и се оттегли.

— Вие на подбив ли ме вземате?

Известно време окръжените от бръчки очи я гледаха безмълвно.

— Защо всички проявяват толкова жив интерес към текста? — проговори най-после Дриблет.

— Кой друг се интересува? — Беше прибързала. Навярно той го каза просто така, неадресирано.

— Не ме забърквайте във вашите литературни спорове — поклати глава той и добави с позната усмивка: — Които и да сте вие.

И тогава, усещайки върху кожата си мъртвешките ледени пръсти на ужаса, Едипа осъзна, че това е съвсем същият поглед, който, съгласно неговите режисьорски указания, актьорите разменяха всеки път, щом станеше дума за изпратените от Тристеро убийци. Многозначителният поглед, отправен към теб от някой неприятен човек от твоите сънища. Тя реши да попита за погледа.

— Това авторска ремарка ли е? Всички тези хора тъй явно се споглеждат съучастнически. Или беше ваше, режисьорско внушение?

— Моя идея — отвърна Дриблет. — А също и появата на тримата убийци на сцената в края на четвърто действие. Хуорфинджър изобщо не ги показва.

— А вие защо ги показвате? Откъде ви хрумна? Или сте чели нещо за тях в други източници?

— Нищо не разбирате — кипна Дриблет. — Гледате на това, както пуританите тълкуват библията. Такова голямо значение отдавате на думите! Знаете ли къде съществува тази пиеса? Не в шкафа, нито в книгата, която търсите, а — от парата щръкна една ръка и посочи към наклонената му глава, — ето тук. Затова съм аз. Да давам плът на духа. Думите! Кой го е грижа за тях! Някакви механично заучени съчетания от звуци, с чиято помощ биват поднасяни репликите, за да преминат те през костните бариери, оградили паметта на актьорите, нали? Но истината е в тази глава, тук. Моята. Аз съм прожекционният апарат в

планетариума. Моята малка затворена вселена, която виждате в кръга на сцената, излиза от моята уста, от очите ми, а понякога и от други отвърстия.

Но Едипа не смяташе да капитулира тъй лесно.

— Кое ви накара да изтълкувате по-различно от Хуорфинджър това... това Тристеро?

При последната дума лицето на Дриблет рязко потъна обратно в парата. Като изключено. Едипа не бе искала да споменава името. И тук в гримьорната, както на сцената, Дриблет бе успял да създаде около тази дума същата атмосфера на ритуално премълчаване.

— Ако сега се разтвори — замислено прозвуча гласът зад облака пара — и водата ме отнесе в канала, а оттам в Тихия океан, заедно с мен ще изчезне и видяното тази вечер от вас. Ще изчезнете също и вие, заедно с онази част от вас, която, Бог знае защо, е толкова загрижена за онзи малък свят. Всъщност, ще останат единствено нещата, за които Хуорфинджър не е излъгал. Вероятно Скуамулия и Фаджио, ако изобщо е имало такива херцогства. Може би и пощенската система Турн и Таксис. Филателистите твърдят, че тя е съществувала. Навярно и другата, Конкурентната. Но това ще бъдат остатъци, вкаменелости. Мъртви изкопаеми, без стойност, без перспектива, без потенциал. Вие бихте могла да се влюбите в мен, да беседвате с моя психоаналитик, да скриете магнетофон в спалнята ми и да запишете всичко, което говоря насън. Искате ли да го направите? Можете да съпоставяте различни факти, да изграждате хипотеза, една или дори няколко, по въпроса: „Защо героите реагират по този начин на вероятността за съществуването на Тристеро? Защо се появяват убийците? Защо са в черни костюми?“ Така ще пропилиете цял живот, но изобщо няма дори да докоснете истината. Хуорфинджър ни е дал текста и една история. Аз им вдъхнах живот. Това е.

Той млъкна. Душът продължаваше да шумоли.

— Дриблет? — повика го след малко Едипа.

Лицето му се появи за момент.

— Можем да опитаме. — Той не се усмихваше. Очите му чакаха там, в центровете на своите паяжини.

— Ще ви позвъня — отвърна Едипа и тръгна.

Едва когато излезе навън, помисли: „Дойдох да подразбера нещо за костите, а вместо това говорихме за Тристеро.“ Застанала на почти

празния паркинг, тя чакаше Мецгър да докара колата, гледаше приближаващите фарове и се питаше доколко случайно е било всичко това.

Мецгър слушаше радиото. Тя се качи при него и едва след три-четири километра осъзна, че прищевките на нощното радиоприемане ги свързват с кинъретската радиостанция АБЕ, а диджей е нейният съпруг Мучо.

[1] Става дума за погрешно изписване. Правилното е постмастър (postmaster [*англ.*] — началник на пощенска станция), а не потсмастър.

↑

[2] Линейни характеристики на полупроводниковите прибори. ↑

[3] Карлхайнц Щокхаузен (1928–2007) — немски диригент, музикален теоретик и композитор-авангардист, който твори в областта на електронната музика. ↑

[4] Американска фашистка организация, основана в 1958 г. за борба срещу проникването на комунизма в САЩ и в подкрепа на частната стопанска инициатива. Наречена на Джон Бърч (1918–1945) — американски военен разузнавач и баптистки мисионер, убит от въоръжени привърженици на китайската комунистическа партия. Смятан за „първата американска жертва на студената война“. ↑

[5] Съкращение. — Т.е. Дружество Питър Пингуид. PPS (от *англ.* Peter Pinguid Society). Друго тълкуване е: PPS, съкр. от post postscriptum (*лат.*) — пост постскрипtum, допълнителна добавка. ↑

[6] В 1861 г. започва Гражданската война в САЩ и бива завършена трансконтиненталната телеграфна линия. ↑

[7] Кларънс Сюзърд Дароу (1857–1938) — американски адвокат, известен с ефектните си пледоарии. ↑

[8] Т.е. „ягуар ХКЕ“ — прочут английски спортен автомобил, смятан за най-красивата на света спортна кола. Отличава се със съчетанието на красив дизайн, високи работни характеристики и конкурентни цени. ↑

[9] Юнкерс Ju 87 — немски двуместен едномоторен пикиращ бомбардировач, използван от „Луфтвафе“ до края на II Световна война. (От Sturzkampfflugzeug или Stuka /_нем._/ — пикиращ бомбардировач.)

↑

[10] Почтенската система „Турн и Таксис“ е основана в 1290 г. от Амедео Тасо под названието „Куриерска служба на Бергамо“. В 1305 г. фамилията Тасо открива клон във Венеция — „Компания на венецианските куриери“. По същото време родът Де Ла Торе организира своя почтенска служба. В XV век фамилиите Тасо и Де Ла Торе се сродяват и обединяват чрез брак. В 1450 г. името бива германизирано на „Турн и Таксис“ и системата поема почтенските услуги в Тирол и други съседни княжества. Куриерите носели на шапките си отличителен знак — ивица кожа от язовец (tasso /_итал./ — язовец). Почтенската система „Турн и Таксис“ действа до 1867 г., когато е образуван Северногерманския съюз със свое централно почтенско управление. Фамилията Турн и Таксис съществува и до днес в Германия. ↑

[11] Encre (фр.) — мастило, и anchor (англ.) — котва, имат много близко звучене. ↑

ГЛАВА 4

Въпреки че срещна още веднъж Майк Фалопян и проследи донякъде текста на „Трагедията на куриера“, много по-обезпокояващи от последвалите начинания бяха като че ли непрекъснато връхлитащите я нови, степенуващи се в геометрична прогресия откровения — сякаш колкото по-многобройни ставаха, толкова повече щяха да възникват, докато накрая всичко въздействащо на зрението, обонянието, сънищата и паметта ѝ, щеше някак да се окаже преплетено с Тристеро.

Като начало тя отново прочете завещанието, този път по-внимателно. Ако то наистина представляваше описание на стремежа на Пиърс да остави нещо организирано подир смъртта си, в такъв случай не беше ли нейно задължение да вдъхне живот на онова, което бе оцеляло и, подобно на Дриблет, да опита да поеме функциите на онзи черен апарат в центъра на планетариума, да изведе завещанието до пулсиращ звезден Смисъл, извисен във величествен купол над нея? Само да не ѝ пречеха толкова много неща: пълната ѝ некомпетентност по отношение на законите, инвестирането и търговията с недвижими имоти, и най-вече дълбокото непознаване на мъртвия. Наложено ѝ от съда по наследствени дела задължение вероятно отразяваше доларовото изражение на това, което ѝ пречеше. В тефтерчето си, под прерисувания от стената на „Простор“ символ, тя написа: *„Трябва ли да прожектирам вселената?“* Или, ако не прожектира, поне да запрати една стрела в купола, която ще полети сред съзвездията, за да очертае някой Дракон, Кит, Южен Кръст. Каквото и да е, стига да помогне.

Някакво подобно усещане я накара да стане рано една сутрин и да отиде на срещата на акционерите на „Йойодин“. Нямаше определена причина да ходи там, но все пак чувстваше, че това може донякъде да я извади от инерцията. На портала ѝ връчиха кръгла значка с надпис ГОСТ и Едипа остави колата на огромен паркинг край боядисана в розово стотинаметрова сграда от гофрирана ламарина.

Това бе столовата на „Йойодин“, мястото на срещата. Цели два часа Едипа седя на дълга пейка между двама старци приличащи си като близнаци, чиито ръце последователно падаха върху бедрата ѝ (сякаш собствениците им спяха, а изпъстрените с петънца и лунички длани бяха тръгнали на самостоятелно пътешествие из бленувани пейзажи). Наоколо, в подготовка за изхранването на обедния десант от работници на „Йойодин“, потичваха негри и нареждаха подноси с картофено пюре, спанак, пържени тиквички, скариди и задушено месо върху дългите блестящи подгриващи маси. Деловите въпроси отнеха около час. Целият следващ час акционерите, техните представители и чиновниците на компанията пяха в чест на „Йойодин“. По мелодията на Корнелския университетски химн, те изпълниха:

ХИМН

*Над безкрайни автостради
и хленчещ моторен вой
се издигат горди сгради —
галактроничният клон
на „Йойодин“ е тук герой.*

*До смъртта си, всички пеят,
ще ти служим безконечно!
Високи, предани са палмите
и цеховете розовеят.*

Водени от директора на компанията, самият господин Клейтън („Проклетия“) Чиклиц. А после, по мелодията на песента „Ора Лий“^[1] бе подет:

МНОГОГЛАСЕН НАПЕВ

*БЕНДИКС проектира бойните глави,
АВКО хитроумно ги сглобява*

*ДЪГЛАС, НОРТ АМЕРИКАН и
ГРУМАН дяловете присвояват.
МАРТИН пуска ракети
от стартови площадки,
ЛОКХИЙД ги изстрелва от подводници,
а на нас не дават
и хвърчило да слепим!*

*Спътници КОНВЕЪР ускорява
и ги праща в небесата.
БОИНГ ракети „Минитмен“ бълва,
ний обаче сме вечно на земята.
ЙОЙОДИН, о ЙОЙОДИН!
Няма договори, о прокоба!
Пентагонът те подритва —
обзалагам се, от злоба.*

И още десетина други любими стари песни, чиито текстове тя не успя да запомни. След това певците бяха разделени на групи с числеността на взводове, за кратка обиколка из завода.

Едипа така и не разбра как се загуби. В един момент, надеждно заобиколена от сънливи старци, тя зяпаше макета на някаква космическа капсула, а в следващия вече бе сама сред осезателното флуоресцентно осветление, съпровождащо канцеларската дейност. Докъдето стигаше погледът ѝ, във всички посоки оцветяването беше пастелно или бяло: мъжките ризи, хартията, чертожните дъски. Единственото, което успя да измисли, бе да сложи тъмните очила, за да я предпазят от обилната светлина, и да очаква спасение. Обаче никой не ѝ обърна внимание. Тя тръгна да обикаля по проходите между светлосините бюра. При потракването на токчетата ѝ се надигаха глави, проектантите я гледаха докато отmine, ала никой не я заговори. Тъй изтекоха близо десет минути и започна да я обхваща паника — като че ли изобщо нямаше да може да се измъкне оттам. После, случайно или не (ако попита доктор Хилариус, той сигурно ще я обвини, че използва подсъзнателни условни знаци от околната среда, насочващи я към определени хора), Едипа попадна на индивида

Станли Котекс — двуфокусни очила с телени рамки, сандали, чорапи с ромбовидна шарка и на пръв поглед твърде млад, за да работи в Йойодин. Обаче, както се оказа, той не работеше, а само драскаше с дебел флумастер следния знак:

— Здравейте — продума Едипа, прикована на място от това съвпадение. И без да знае защо, добави: — Изпраща ме Кърби. — Името, което бе преписала от стената на тоалетната. Искаше думите ѝ да бъдат възприети като заговорнически, но те прозвучаха глупаво.

— Здравсти — отвърна Станли Котекс, пъргаво напъха големия плик, върху който рисуваше, в едно зяпнало чекмедже и го затвори. Когато забеляза значката ѝ, попита: — Изгуби ли се, а?

Едипа знаеше, че с преки въпроси, например „Какво означава този символ?“, няма да постигне нищо.

— Всъщност разглеждам наоколо. Аз съм акционерка.

— Акционерка! — Той я огледа от главата до петите, закачи с крак един стол на колелца от съседното бюро и го побутна към нея. — Седни. Можеш ли наистина да влияеш върху политиката на компанията или да правиш предложения, които те после няма ей така да изхвърлят в кошчето за боклук?

— Да — излъга Едипа, любопитна да разбере докъде ще ги доведе това.

— Тогава опитай да ги накараш да махнат оная клауза за патентите. Ето кое ме измъчва, мадам.

— Патентите — повтори Едипа.

Котекс поясни, че когато даден инженер подписва трудов договор с „Йойодин“, той предварително се отказва от патентните права върху откритията, които евентуално би могъл да направи.

— Това наистина просто задушават способните инженери — въздъхна Котекс и добави огорчено: — Независимо къде работят те.

— Аз мислех, че сега вече никой не прави открития самостоятелно — заяви Едипа, усещайки, че по този начин ще го провокира. — Тоест, ако погледнем реално, след Томас Едисън

правени ли са открития от един отделен човек? Сега не е ли всичко това колективна дейност?

Същата сутрин в своята приветствена реч Проклетия Чиклиц бе наблегнал на колективната работа.

— Някои го наричат колективна дейност — изръмжа Котекс. — А всъщност е само начин да избегнеш отговорността. Това е симптом на безсилието на цялото общество.

— Господи! — прошепна Едипа. — Нима ви позволяват да говорите така?

— Знаеш ли нещо за машината на Нефастис? — попита Котекс, след като хвърли внимателни погледи на двете страни и придърпа стола си по-близо до нея. Едипа само зяпна недоумяващо. — Създадена е от Джон Нефастис. Понастоящем той преподава в университета Бъркли. Джон е от хората, които все още изобретяват нови неща. Ето, имам копие от патента.

Той измъкна от едно чекмедже снопче ксерографирани листа, на които се виждаше изображението на сандък с нарисуван върху него брадат мъж от викторианската епоха. От горната част на сандъка излизаха две бутала, свързани с колян вал и маховик.

— Кой е този с брадата? — поинтересува се Едипа.

Джеймс Кларк Максуел, осведоми я Котекс, велик шотландски учен, който преди близо век теоретически обоснова съществуването на едно мъничко разумно създание, известно като Демонът на Максуел. Демонът седи в сандък сред въздушни молекули, циркулиращи с различни произволни скорости и отделя бързите от бавните молекули. Бързите молекули притежават повече енергия от бавните. Ако бъдат концентрирани достатъчно такива молекули на едно място, възниква област с висока температура. Тогава температурната разлика между тази топла зона в сандъка и която и да е по-студена зона може да бъде използвана за задвижване на топлинен двигател. Тъй като Демонът просто седи и разпределя молекулите, в системата практически не бива влагана никаква работа във физическия смисъл на думата. По този начин бива нарушен Втория закон на термодинамиката, получава се от нищо нещо и съответно перпетуум-мобиле.

— Разпределението не било работа? — възкликна Едипа. — Кажй го на хората от пощата и веднага ще те напъхат в чувал с писма и

ще те изпратят за Феърбанк, щата Аляска, дори без надпис ЧУПЛИВО.

— Това е умствен труд, а не работа в термодинамичен смисъл на думата — поясни Котекс.

И добави, че машината на Нефастис съдържа абсолютно автентичен Демон на Максвел. Трябвало само да погледнеш снимката на Кларк Максвел и да се концентрираш върху цилиндъра, левия или десния, в който искаш Демонът да повиши температурата. Въздухът ще се разшири и ще задвижи буталото. Изглежда най-добър резултат давала известната рекламна снимка на Дружеството за разпространяване на християнски знания, показваща десния профил на Максвел.

Скрита зад тъмните очила, Едипа се огледа внимателно, полагайки сериозни усилия да не движи глава. Никой не им обръщаше внимание: климатикът продължаваше тихичко да свисти, потракваха електронни пишещи машини, скърцаха столове на колелца, дебели справочници биваха затваряни с глухо плющене, шумящи хелиографни копия биваха разгръщани и сгъвани, а над тях приветливо светеха дългите безмълвни флуоресцентни тръби. В „Йойодин“ всичко беше нормално. Освен в тази зала, където Едипа Маас — която можеше да избира между хиляди други хора — напълно доброволно бе навлязла в периметъра на безумието.

— Разбира се, тая работа не за всеки — разгорещено продължаваше Котекс. — Само за надарени хора. Джон ги нарича „сетивни“.

— Ти как мислиш, от мен ще излезе ли „сетивен“ тип? — попита Едипа, като побутна надолу по носа тъмните очила и премигна няколко пъти, предполагайки, че с кокетничене ще може да се измъкне от този словесен капан.

— Наистина ли искаш да опиташ? Защо не му пишеш. Той познава само няколко „сетивни“. Ще ти даде възможност да опиташ.

Едипа извади бележника и го отвори на страницата със символа и думите: „Трябва ли да прожектирам вселената?“

— Пощенска кутия петстотин седемдесет и три — продиктува Котекс.

— В Бъркли?

— Не. — Гласът му прозвуча особено и Едипа много рязко вдигна глава, но той вече бе продължил по инерция и добавил: — В

Сан Франциско. В Бъркли няма... — И едва тогава усети, че е допуснал грешка. — Нефастис живее някъде около Телеграф Авеню — измънка Станли Котекс. — Онзи адрес беше неточен.

Хрумна ѝ, че може да рискува:

— Значи адресът от СМЕТ вече не е валиден. — Но го произнесе като цяла дума, „смет“.

Лицето му замръзна в маска на подозрителност.

— С. М. Е. Т., мадам — поправи я той. — Това е съкращение, а не думата „смет“. Изобщо най-добре ще е да не се задълбочаваме.

— Прочетох го в дамската тоалетна — призна тя.

Но Станли Котекс очевидно не можеше вече да бъде заблуждаван.

— Зарежи я тая работа — посъветва той Едипа, заби глава в някаква книга и повече не ѝ обърна внимание.

Тя, на свой ред, естествено, не смяташе да се отказва. Бе почти сигурна, че преди малко Котекс драскаше онова, което бе започнала да нарича „символа на СМЕТ“, върху плик изпратен от Джон Нефастис. Или от човек като него. Подозренията ѝ засили не кой да е, а Майк Фалолян от „Дружество Питър Пингуид“.

— Този Котекс вероятно е член на някоя нелегална организация — каза ѝ Фалолян няколко дни по-късно. — Навярно тайна организация на неуравновесените. Но как можем да ги виним за това, че са, да речем, леко озлобени? Я вижте какво става с тях! В училище им промиват мозъците, втълпяват им мита за американеца-откривател: Морз и неговия телеграф, Бел и неговия телефон, Едисън и неговата електрическа крушка, Том Суифт и неговото еди-какво си. Едно откритие: един човек. После обаче, когато пораснат, разбират, че трябва да се откажат от всички свои авторски права в полза на чудовище като ЙОЙОДИН, да се закрепостят в някакъв „проект“, „проектантски колектив“ или „екип“ и да бъдат смлени, превърнати в анонимни изпълнители. Никой не иска от тях да откриват каквото и да е било. Просто трябва да изпълняват своите незначителни ролички в ритуала на проектирането, предварително установен в някой процедурен наръчник. Какво ли изживява човек, съвсем сам сред такъв кошмар? Естествено, те поддържат връзка помежду си, помагат един на друг. Хора като тях моментално разбират, кога са срещнали

себеподобен. Такова нещо става може би веднъж на пет години, но въпреки всичко те веднага безпогрешно се разпознават.

Мецгър, който също бе дошъл тази вечер в „Простор“, явно бе настроен за спор.

— Вашият прекалено десен уклон направо преминава в крайно левичарство — възрази той. — Как можете да бъдете против корпорацията, която иска работникът да се откаже от своите права върху патента? Това ми прилича на теорията за принадлежната стойност...

Този типичен за Южна Калифорния диалог се израздаше пропорционално на изпитото уиски. Едипа седеше мрачна и самотна. Решението ѝ да отиде същата вечер в „Простор“ бе повлияно не само от срещата със Станли Котекс, но и от други разкрития, защото като че ли започваше да се очертава някаква тенденция, свързана с кореспонденцията и начините на нейната доставка.

На отсрещния бряг на езерото, при Лагуни Фангозо имаше бронзова паметна плоча. *„Тук, пишеше на плочата, в 1853 година, дузина служители на Уелс и Фарго^[2] се сражавали храбро с група маскирани разбойници, облечени в тайнствени черни униформи. Описанието на тази случка дължим на едничкия останал жив свидетел на клането — пощенски куриер, който наскоро след това починал. Единствената друга намерена следа бил кръстът, начертан в праха от някоя от жертвите. До днес самоличността на убийците остава забулена в тайна.“*

Кръст? Или началната буква „Г“? Същата, която изпелтечи Николо в „Трагедията на куриера“. Едипа бе заинтригувана. От една улична телефонна кабина позвъни на Рандолф Дриблет, за да разбере дали е знаел за произшествието с хората на Уелс и Фарго и това ли е причината да облече своите главорези изцяло в черно. Телефонът звъня дълго, но никой не се отзова. Тя затвори и пое към антикварната книжарница на Запф. Изпод мъждивия конус, образуван от светлината на петнайсетватова крушка изникна Запф и приближи към нея, за да ѝ помогне да намери споменатата от Дриблет книга: „Драми на отъмъщението от Якобинската епоха“.

— Напоследък много е търсена — обяви Запф.

Черепът на корицата ги наблюдаваше през оскъдната бледа светлина.

Само Дриблет ли имаше предвид Запф? Едипа отвори уста да го попита, но премълча. Това бе първата от многото прояви на колебание.

Отново в „Палатите на Ехо“. Този ден Мецгър бе отишъл в Лос Анжелос по друга работа. Тя веднага отвори на страницата, където за пръв и последен път бе спомената думата Тристеро. В полето срещу реда бе написано с молив: *срв. изд. 1687 г.* Сигурно от някой студент. Това, кой знае защо, я обнадежди. Още едно прочитане на същия ред можеше да хвърли повече светлина върху тъмното лице на думата. Според краткия предговор, текстът бил препечатан от недатиран фолиант. Странно, предговорът не бе подписан. Едипа прелисти на страницата, където бе отбелязано авторското право и установи, че оригиналното издание с твърди корици е било учебно пособие — „Драми от Форд, Уебстър, Тоурнър и Хуорфинджър“^[3], издадено още през 1957 г. от Лектърн Прес, Бъркли, Калифорния. Наля си чаша „джак даниълс“ (предната вечер Параноиците им бяха оставили нова бутилка) и позвъни в лосанджелиската библиотека. Там провериха, но се оказа, че нямат изданието с твърди корици. Можели да набавят книгата чрез междубиблиотечната заемна служба.

— Няма нужда — увери ги Едипа, осенена от внезапно хрумване. — Издателството е в Бъркли. Ще опитам да се свържа направо с тях. — Като същевременно мислеше, че ще може да посети и Джон Нефастис.

Бе забелязала паметната плоча само защото един ден отиде пак до Езеро Инвърарити, подтиквана от, да я наречем, все по-натрапчивата фиксидея да „прибави нещо от себе си“ — дори ако това нещо се ограничаваше само до нейното присъствие — към множеството разнопосочни финансови интереси, надживели Инвърарити. Тя ще въведе ред в тях, ще ги оформи в съзвездия.

На другия ден Едипа отиде с колата до старческият дом „Вечерно убежище“, построен от Инвърарити горе-долу по времето, когато „Йойодин“ бе регистриран в Сан Нарцисо. В залата за отдых тя завари нахлуваща като че ли от всички прозорци слънчева светлина, старец кльомнал пред бледия екран на телевизора показващ мултфилм на Лиън Шлезинджър^[4] и една черна муха, която се разхождаше по обсипаната с пърхот розова урва, бележеща пътя на прилежно сресаната му коса. В залата дотича дебела медицинска сестра с флакон

мухозол в ръка и подкани мухата да литне, за да може да я убие. Хитрата муха си остана на мястото.

— Безпокоиш господин Тот! — изкрещя сестрата на клетото насекомо.

Господин Тот трепна, събуди се и подплаши мухата, която отчаяно полетя към вратата. Медицинската сестра хукна след нея, разпръсквайки отрова от флакона.

— Здравейте — прошепна Едипа.

— Тъкмо сънувах моя дядо — сподели с нея господин Тот. — Беше много възрастен, поне толкова стар, колкото съм аз сега: на деветдесет и една. Когато бях малък, мислех, че дядо ми цял живот е бил деветдесет и една годишен. Сега — прихна той — самият аз се чувствам тъй, сякаш цял живот съм бил на деветдесет и една години. О, какви интересни истории разказваше старият! Някога, още по времето на златната треска, той бил конен куриер на „Пони Експрес“^[5]. Конят му се казвал Адолф, това добре го помня.

При мисълта за бронзовата паметна плоча, Едипа, чиито сетива бяха изострени до краен предел, се усмихна на дядката като любеща внучка, доколкото това бе в нейните възможности, и попита:

— Сражавал ли се е някога с разбойници?

— Тоя жесток дъртак е бил смърт за индианците — изфъфли господин Тот. — Бог ми е свидетел, всеки път щом разказваше как е убивал индианци, лигите му потичаха. Явно много се е кефел.

— А какво сънувахте преди малко?

— Какво сънувах ли? — леко смутен повтори господин Тот. — Всичко беше примесено с един мултфилм за прасето Грухчо. — Той махна с ръка към телевизора. — И насън не оставя човека на мира. Проклетата машина! Гледали ли сте онова филмче за прасето Грухчо и анархиста?

Беше го гледала, но отговори, че не е.

— Анархистът е облечен изцяло в черно. Само очите му просветват в тъмнината. Филмчето е от трийсетте години. Прасето Грухчо е малко момче. Децата ми казаха наскоро, че сега имал племенник, Цицерон. Помните ли онова, от времето на войната, когато Грухчо работеше във военен завод? Заедно със Смахнатото зайче^[6]. Страшно хубаво филмче беше.

— Целият в черно — подкани го Едипа.

— Много беше объркан с тия индианци — опита да си припомни господин Тот. — Сънят де. Индианци окичени с черни пера, индианци дето не са индианци. Дядо ми разказваше. Перата били бели, но по онова време хората разправяли, че ония, фалшивите индианци, горели кости и боядисвали перата с костния въглен. Така ставали невидими през нощта, понеже те нападали нощем. Точно по това старият, лека му пръст, е разбрал, че не са индианци. Никой индианец не напада нощем, защото ако го убият, душата му ще броди вечно в мрака. Диваци!

— Ако не индианци, какви са били тогава? — попита Едипа.

— Някакво испанско име — свъси вежди господин Тот. — Или мексиканско. Не помня. Не беше ли написано на пръстена? — Той пъкна ръка в опряната до стола му торбичка за конци, започна да изважда синя прежда, куки за плетене, модели и накрая се появи матиран златен пръстен с печат. — Дядо ми убил един от тях и му отрязал пръста заедно с това.

Едипа се вторачи. На пръстена бе изобразен познатият ѝ символ на СМЕТ. Тя огледа наоколо, разтреперана под струящата от всички прозорци слънчева светлина, сякаш прикована в центъра на кристал със сложна структура, и прошепна:

— Господи, Боже мой!

— Знаете ли, и аз го чувствам понякога, в дни, когато има определена температура и атмосферно налягане. Усещам го толкова близо до мен.

— Дядо ви ли?

— Не, моят Бог.

И така, Едипа отиде да намери Фалопян, който, ако действително пишеше книга, трябваше да знае доста неща за Пони Експрес и Уелс, Фарго и Компания. За тях наистина му бе известно много, но не и за тайнствените им противници.

— Разбира се, че ми направиха впечатление някои загадъчни неща — рече Фалопян. — Писах до Сакраменто относно оная паметна плоча, но запитването ми вече с месеци тъне из тяхното бюрокралично бласто. Някой ден ще получа от тях сборник с документи и в него ще пише: „Старите хора разказват...“ и тъй нататък, каквото е станало там. Старите хора! И това ако са достоверни източници за миналото на Калифорния, здраве му кажи! Главата си залагам, че авторът вече няма да е между живите. Невъзможно е да възстановиш събитието, освен

ако не решиш да проследиш някоя случайна нишка, като тази дете ви е подхвърлил старецът.

— Смятате ли, че това наистина е важна нишка? — Тя помисли, че нишката е съвсем тънка и слаба, като дълъг бял косъм, проточен повече от век. Двама много възрастни мъже. Такова множество от изхабени мозъчни клетки между нея и истината.

— Разбойници: анонимни, безлики, облечени в черно. Вероятно наети от федералното правителство. Репресиите са били жестоки.

— Може да е била някоя конкурентна пощенска компания?

Фалопян сви рамене. Едипа му показа символа на СМЕТ и той отново сви рамене.

— Майк, това беше нарисувано в дамската тоалетна, тук, в „Простор“.

— Женски им работи — само отвърна той. — Никога не можеш ги разбра.

Едипа сама щеше да направи следващата връзка, ако й бе дошло на ум да прочете два реда по-нагоре от пиесата на Хуорфинджър. Но тъй както се развиха събитията, това стана с помощта на Чингис Коен, най-известният филателист в района на Лос Анжелос. Мецгър, който действаше съгласно указанията в завещанието, бе ангажирал за инвентаризацията и оценката на филателната колекция въпросния симпатичен, леко носово гъгнец експерт, с уговорката да му заплати известен процент от определената от самия него стойност на марките.

Една дъждовна утрин — над басейна висеше лека мъглица, Мецгър отново бе заминал някъде, а Параноиците бяха отишли да правят запис — този Чингис Коен позвъни на Едипа. Дори по телефона се долавяше, че е обезпокоен.

— Госпожо Маас, забелязах някои странни неща — рече той. — Можете ли да дойдете при мен?

Докато караше по лъскавото шосе, Едипа, кой знае защо, бе сигурна, че „странните неща“ ще бъдат свързани с думата Тристеро. Преди седмица Мецгър бе освободил от един банков сейф класьорите с марки и ги бе занесъл на Коен с шевролета на Едипа, но тогава тя дори не си направи труда да погледне какво има в тях. Сега обаче й хрумна, сякаш й го бе пошепнал дъждът, че това, което Фалопян не знае за частните пощенски компании, сигурно е известно на Коен.

Когато той отвори вратата на своя апартамент-кантора, Едипа го видя застанал в очертанятията на дълга върволица портали, отдалечаващи се, най-общо казано, в посока към Санта Моника, стая след стая, всичките окъпани в дъждовна светлина. Чингис Коен бе леко грипав, носеше тениска с лика на Бари Голдуотър и копчелъкът му зееше наполовина отворен. Едипа мигновено бе обзета от майчински чувства. В една стая, изглежда по средата на апартамента, Коен я настани в люлеещ се стол и донесе в изящни малки чаши истинско домашно вино от глухарчета.

— Набрах ги в едно гробище, преди две години. Сега гробището го няма. Разчистиха го, за да отворят място за източната магистрала на Сан Нарцисо.

В този стадий на развитие на нещата, Едипа можеше, също като епилептик, да осъзнае какво означават подобни сигнали: мирис, цвят и известяващият припадък пронизително ясен звън в ушите. После човек помни само този почти недоловим сигнал, идващото като че ли през неизмеримо дълги интервали предупреждение, обаче не и изживяното по време на пристъпа. Едипа се питаше дали накрая (ако бе съдено тази история да има край) на нея също ще й останат само откъслечни спомени за разни знаци, известия, подмятания, ала не и същинската истина, която неизменно ще се оказва някак прекалено ярка за паметта ѝ, вечно ще пламти, безвъзвратно унищожавайки своето собствено послание и когато обикновеният нормален свят заеме пак своето добре познато старо място, тя ще представлява само едно преекспонирано петно. Отпивайки първата глътка вино от глухарчета, Едипа помисли, че никога няма да научи колко пъти е била навестявана от подобни пристъпи, нито как да ги задържа за по-дълго време, ако я споходят отново. Може би точно в онази последна секунда... Но как да разбере? Тя впери очи през посребрения от дъжда коридор от стаи и за първи път осъзна колко дълбоко може да затъне в тази история.

— Позволих си да потърся една експертна комисия — говореше Чингис Коен. — Още не съм им изпратил въпросните марки, защото изчаквам да получа вашето съгласие и, естествено, това на господин Мецгър. Все пак, предварително съм убеден, че всички разноски могат да бъдат приспаднати по сметка от наследството.

— Не ви разбирам — заяви Едипа.

— Разрешете. — Той придърпа към нея масичка на колелца и от пластмасов класьор внимателно извади с пинсета една американска възпоминателна марка, трицентова червено-кафява „Пони Експрес“, емисия от 1940 година. Унищожена, тоест с печат. — Вижте, подкани я Коен, включи малка силна лампа и пъхна в ръцете ѝ елипсовидна лупа.

— Това е обратната страна — отбеляза тя.

Но Коен потърка леко марката с тампон напоен с петролен етер, и я постави върху черна подложка.

— Водният знак.

Едипа се вгледа. И отново видя познатия символ на СМЕТ, който изпъкваше тъмен леко вдясно от центъра.

— Какво е това? — прошепна тя, загубила представа за времето.

— Не съм сигурен точно какво е — отвърна Коен. Затова възнамерявам да я предам на оглед, нея и другите, на експертната комисия. Някои мои приятели също ги разгледаха, обаче не се ангажираха с никакво мнение. Но да видим какво ще кажете за това. — От същия пластмасов класьор той извади нещо, което приличаше на стара немска марка, с цифрите $\frac{1}{4}$ в средата, думата Freimarke^[7] в горната част и с надписа Thurn und Taxis^[8] по протежение на дясното поле.

— Това е било нещо като частна пощенска служба — припомни си тя от пиесата на Хуорфинджър.

— Госпожо Маас, от около хиляда и тристотната до хиляда осемстотин шестдесет и седма година, когато Бисмарк изкупил правата им, те са били най-голямата европейска пощенска служба. Това е една от малкото техни марки с лепило. Но погледнете ъглите.

Едипа видя, че еднократно завит рог украсяваше и четирите ъгъла на марката. Почти като символа на СМЕТ.

— Пощенски рог — поясни Коен. — Символът на Турн и Таксис. Има го и на герба им.

Лежи безмълвен витият златен рог, отекна в главата на Едипа. Разбира се.

— Значи откритият от вас воден знак е почти същият, с изключение на онази малка допълнителна джунджурийка, която сякаш излиза от фунията на рога — отбеляза тя.

— Може да ви прозвучи нелепо, но според мен това е сурдинка.

Тя кимна. Черните костюми, мълчанието, потайността. Които и да са били те, целта им е била да заглушат пощенския рог на Турн и Таксис.

— Обикновено тази, а и останалите емисии са без воден знак — добави Коен. — Вземайки предвид и някои други детайли, например щриховката, броят на перфорациите и начинът, по който е остаряла хартията, това очевидно е фалшификат. А не просто грешка.

— Тоест не струва нищо.

— Ако ви кажа за колко може да бъде продадена една автентична фалшива марка, ще останете много изненадана — усмихнат отвърна Коен и се изсекна. — Някои колекционери специализират именно във фалшификатите. Въпросът е кой е направил тези. Те са просто отвратителни. — Той обърна марката и посочи нещо на Едипа с крайчеца на пинсетата. Там бе изобразен конен куриер на „Пони Експрес“, който с галоп излизаше от някакъв форт в американския запад. От храстите вдясно и може би в посоката, накъдето щеше да поеме конникът, се подаваше старателно изгравирано черно перо. — Защо е трябвало да прави умишлена грешка? — попита Коен, без да обръща внимание (ако го бе забелязал) на изражението на лицето й. — Досега съм открил осем такива марки. Всяка от тях съдържа подобна целенасочено вмъкната в рисунката грешка, като подигравка. Отгоре на всичко има и разместване на буквите: US Potsage^[9].

— И то скорошно ли е? — попита Едипа по-високо, отколкото бе необходимо.

— Какво има, госпожо Маас? Нещо лошо ли е станало?

Тя му разказа първо за писмото от Мучо с щемпел, съветващ я за всички писма с нецензурно съдържание да съобщава на кварталния мияч на съдове.

— Наистина странно — потвърди Коен. — Разместването на буквите — направи той справка в една тетрадка — е само в четирицентовата, с образа на Линкълн. Редовна емисия от 1954 година. Другите фалшификати датират първоначално още от 1893 година.

— Това прави седемдесет години — пресметна Едипа. — Значи фалшификаторът вероятно е много възрастен.

— Ако е същият — отбеляза Коен. — Ами ако е стар колкото Турн и Таксис? След като около 1290 година прогонили Омедио Тасис

от Милано, той организира своите първи куриерски служби в района на Бергамо.

Озовали се съвсем неочаквано пред тази удивителна вероятност, двамата седяха безмълвни, заслушани в дъжда, който угнетяващо монотонно ръсеше капандурите и прозорците.

— Имало ли е досега подобен случай? — наложи си да попита тя.

— Близо седемстотингодишна традиция на пощенска измама? Доколкото знам, не.

Тогава Едипа му разказа последователно за пръстена-печат на стария господин Тот, за символа, който бе видяла да си драска Станли Котекс, и за нарисувания върху стената на дамската тоалетна на „Простор“ пощенски рог със сурдинка.

— Каквото и да означава това, очевидно те все още продължават да действат. — Излишна реплика от негова страна.

— Да съобщим на властите, що ли?

— Убеден съм, че властите знаят повече от нас. — Тонът му беше нервен и даже изненадващо отстъпчив. — Не, не бих го направил. В края на краищата, това не е наша работа.

После тя го запита дали знае нещо за инициалите С.М.Е.Т., но изглежда вече бе твърде късно. Изпуснала бе подходящия момент. Той отвърна „не“ и отговорът му сега прозвуча в такова рязко несъответствие с нейните мисли, че Едипа дори го заподозря в лъжа. Коен ѝ наля още вино от глухарчетата.

— Вече е избистрено — хладно продължи той. — Преди няколко месеца бе много размътено. Нали разбирате, през пролетта, когато глухарчетата обикновено цъфтят, виното отново преминава през ферментация. Навярно миналото е запазено в паметта им.

Не, тъжно помисли Едипа. Сякаш тяхното родно гробище по някакъв начин продължава своя живот на земя, по която човек сполучва да ходи, без да има нужда от източната магистрала на Сан Нарцисо, а костите все още могат да почиват в мир и да подхранват духовете на глухарчетата, защото няма кой да ги изрови. Сякаш мъртвите наистина продължават съществуването си. Дори и в бутилка с вино.

[1] Песен от епохата на Гражданската война (1861–1865). Песента на Елвис Пресли „Обичай ме нежно“ (текст Кен Дарби) използва изцяло мелодията на „Ора Лий“. ↑

[2] Уелс, Фарго и компания — основана в 1852 г. от Хенри Уелс (1805–1878) и Уилям Фарго (1818–1881) като американска пощенска компания, организираше доставка на товари и поща по цялата страна. Понастоящем съществуваща като банка. ↑

[3] Джон Форд (1586–1639) — английски критик и драматург от периода на Карла I, най-известна негова пиеса е „Жалко, че тя е развратница“ (1631) — за кръвосмешение между брат и сестра.

Джон Уебстър (1580–1632) — английски драматург, смятан за най-значимия след Шекспир драматург на XVII век, пиесите му се отличават с изобилие на жестоки и кръвави сцени.

Сирил Тоурнър (1575–1626) — английски дипломат, военен и драматург. Най-известната му пиеса е „Трагедията на атеиста“ (1611), за която също са характерни епизоди на насилие, кръвопролитие и множество трупове.

Хуорфинджър е авторова инвенция на несъществуващ драматург.

↑

[4] Леон Шлезинджър (1883–1949) — продуцент в студиото Уорнър Брадърс, поставил повече от 400 мултфилма, в това число и за зайчето Бъгс Бъни и Хрюшу. ↑

[5] През XIX в. под това име в САЩ са действали две компании за експресни пощенски услуги, извършвани от конни куриери. „Истърн Пони Експрес“ осъществявала връзката между главните градове на американския изток от 1836 до 1839 г. „Уестърн Пони Експрес“ обслужвала западната част на САЩ през 1860 — 1861 г. ↑

[6] Герои от мултипликационни филми на студиото „Уорнър Брадърс“. ↑

[7] Безплатна пощенска марка (нем.). ↑

[8] Турн и Таксис (нем.). ↑

[9] Сравни с бележка 1 на стр. 24. И тук има разместване на буквите. Правилното изписване е US Postage (англ.) — Пощенска служба на САЩ. Pottsage (англ.) може да бъде преведено като „градински чай (салвия) в саксия“, но и експерт по марихуаната, злословец, клеветник, клюкар, кухненски всезнайко, дървен философ на цокалото. ↑

ГЛАВА 5

Въпреки че най-логичният следващ ход бе отново да влезе във връзка с Рандолф Дриблет, тя реши да отиде в Бъркли. Искаше да разбере откъде Ричард Хуорфинджър е извлякъл информацията за Тристеро. И ако е възможно, да види как откривателят Джон Нефастис получава своята поща.

Мецгър — подобно на Мучо в деня на отпътуването ѝ от Кинърет — не изглеждаше опечален от нейното заминаване. Докато караше на север, тя се колебаеше на отиване или на връщане да отскочи до дома. Стана обаче така, че пропусна отклонението на магистралата за Кинърет и това реши въпроса. Колата избръмча по източната страна на залива, после изкачи хълмовете на Бъркли и малко преди полунощ Едипа пристигна в един разпрострян на голяма площ хотел с терасовидно начупена фасада в стил немски барок. Тъмнозелен мокет покриваше пода от край до край, от тавана висяха множество декоративни полилеи, а коридорите бяха извити. Във фоайето имаше плакат с надпис: **ДОБРЕ ДОШЛИ, ДЕЛЕГАТИ ОТ КАЛИФОРНИЙСКИЯ КЛОН НА АМЕРИКАНСКАТА ОРГАНИЗАЦИЯ НА ГЛУХОНЕМИТЕ.** Всички лампи светеха обезпокоително ярко и цялата сграда бе изпълнена с осезаема, в истинския смисъл на думата, тишина. Дремецият зад бюрото администратор трепна изненадано, скочи на крака и я заговори със знаци. Тя изпита желание да се престори на глухоняма, за да види какво ще стане. Но бе карала, без да спира, и умората я връхлетя изведнъж. По свършено тихите и плавно извити като улиците на Сан Нарцисо коридори, администраторът я заведе в стая с репродукция на картина от Ремедиос Варо. Едипа задряма почти мигновено, обаче непрекъснато я стряскаше някакъв кошмар, отразен в огледалото срещу леглото ѝ. Нищо определено или видимо за нея, просто една възможност. Накрая заспа спокойно и сънува, че съпругът ѝ Мучо я люби върху мекия бял пясък на плаж, какъвто никога не бе виждала в

Калифорния. Сутринта, когато отвори очи, седеше щръкнала на леглото, вторачена в собственото си уморено лице в огледалото.

Откри издателството Лектърн Прес в едно административно здание на „Шатук Авеню“. Там не разполагаха с екземпляр на „Драми от Форд, Уебстър, Търнър и Хуорфинджър“, но приеха нейния чек за 12,50 долара, а после ѝ дадоха адреса на техния склад в Оукланд и квитанция, че е платила. Докато получи книгата, стана следобед. Едипа я прелисти бързешком, за да намери стиха, който я бе довел чак дотам. И, спряла на шарената сянка, се смрази. *И никое свято съзвездие не може да спре Този*, гласеше двустишието, *що на похотливите кроежи на Анджелио прекослови*.

— Не високо запротестира тя — *Комуто за среща с Тристеро е ударил час!*

Написаната с молив забележка в онази книга с меки корици споменаваше някакъв друг вариант. Но, предполагаше се, че книгата с меки корици е препечатана дословно от тази в ръцете ѝ. Озадачена, Едипа видя, че в това издание също има бележка под линия:

Само според изданието от 1687 година. В по-ранното издание фолиант, там, където би следвало да бъде завършващият стих, е вмъкната разредка. Д'Амико предполага, че Хуорфинджър може би е направил дискредитиращ намек за някого в двореца, а по-късната „възстановка“ на стиха всъщност е дело на печатаря Иниго Барфстейбъл. Съмнителната „Уайтчапълска“^[1] редакция (около 1670 година) гласи: *„Тази среща или противна грешка, о Николо“*, което не само означава включването на един доста тромав александрийски стих, но е и синтактически безсмислено, освен ако не приемем убедителния, макар и крайно парадоксален аргумент на Дж.-К. Сейл, че стихът фактически е каламбур на „този Тристеро dies irae“^[2]. Трябва да изтъкнем, че в този случай стихът остава почти толкова недостоверен и спорен, колкото и преди, поради неясното значение на думата „тристеро“, освен ако тя не е някакъв псевдопоиталианчен вариант на *triste* (отвратителен, покварен). Уайтчапълското

издание е запазено само фрагментарно, плюс това изобилства с подобни недостоверни, спорни и вероятно фалшиви стихове, както бе споменато по-горе, поради което едва ли може да бъде приемано безрезервно.

В такъв случай, запита се Едипа, накъде води онази книга с меки корици, която купих от Запф, с нейния стих за Тристеро? Съществува ли някое друго издание, освен посочените кварто, фолиант и Уайтчапълския фрагмент? В предговора на редактора — този път подписан с името Емъри Борц, професор по английски език и литература в Калифорнийския университет — не бе споменато такова издание. Още почти цял час ѝ отне прочитането на всички бележки под линия, ала нищо не откри.

— По дяволите! — извика тя, запали колата и потегли към студентското градче на Бъркли, да намери професор Борц.

А трябваше да обърне внимание на датата в книгата — 1957 година. Друг свят. Секретарката на катедрата по английски език осведоми Едипа, че професор Борц вече не работи в този факултет. Понастоящем преподавал в колежа на Сан Нарцисо.

Разбира се, ядосано помисли Едипа, къде другаде? Записа адреса и излезе, опитвайки да си припомни на кое издателство е книгата с меки корици. Не успя.

Беше летен делничен следобед — време съвсем неподходящо, според нея, за оживление в което и да е студентско градче, но това просто кипеше. Тя слезе по склона от Уилър Хол, мина през Садър Гейт и излезе на пазарен площад, задръстен от кадифени и сини джинси, боси крака, руси коси, очила с рогови рамки, проблясващи на слънцето велосипедни спици, чанти, разклатени масички за карти, увиснали до земята дълги хартиени петиции, плакати за неподдаващи се на разшифроване ДСС, МАС, БДС^[3], разпенени фонтанчета, студенти разговарящи с почти допрени носове. Запленена, неуверена и непозната, понесла своята дебела книга, Едипа прекоси множеството. Искаше да се чувства като една от тях, но знаеше, че това ще ѝ струва продължително търсене сред хиляди вселени. Защото Едипа бе получила своето образование във време на напрежение, сарказъм и отчуждение, обхванали не само нейните състуденти, но и по-голямата

част от видимо очертаващата се пред и около тях обществена структура (реакция на нацията спрямо определени патологични прояви сред ръководните кръгове, за които единствено смъртта бе имала сили да предложи ефикасно лечение), и този Бъркли изобщо не приличаше на сънливите провинциални колежчета от нейното минало, а по-скоро напомняше далекоизточните и латиноамерикански университети, за които всички сме чели, онези самостоятелни културни средища, където подлагат на съмнение дори най-почитаните и всеобщоприети митове, схващания, традиции и кумири, и несъгласието, макар и самоубийствено за избраната бъдеща кариера, бива изразявано гласно, тоест неща, които водят до падане на правителства. Но докато пресичаше Банкрофт, сред руси хлапета, пърпорещи хонди и сузуки, тя чуваше английска реч, американски английски. Къде се дянаха министърът Джеймс, държавният секретар Фостър и сенаторът Джоузеф^[4] — божествените и слабоумни духове-покровители, който майчински охраняваха тъй безобидната младост на Едипа? В друг свят. Поели в друга посока, следват друга поредица от решения, защото пътните стрелки са изключени, анонимните и безлики стрелочници са преместени до един, дезертирали, бягат от своите преследвачи панически, като обезумели, яхнали коне, алкохолизирани, фанатизирани, под чужди имена, мъртви, безследно изчезнали. Всички те заедно бяха успели да превърнат младата Едипа в един наистина рядък екземпляр от човешката раса — непригоден за мирни походи и седящи демонстрации, но просто спец в проследяването на странни думи и текстове от якобинската епоха.

Тя спря шевролета при бензиностанцията на една сива отсечка от „Телеграф Авеню“ и откри в телефонния указател адреса на Джон Нефастис. След това продължи, докато стигна до жилищен блок в псевдомексикански стил, намери името му сред пощенските кутии, изкачи външната стълба, мина край няколко прозореца със спуснати завески и стигна до неговата врата. Късо подстриган, той, също като Котекс, много младееше в лице, но ризата му бе щампована в различни полинезийски мотиви и датираше от времето на Трумановата администрация^[5].

Представяйки се, Едипа спомена името на Станли Котекс.

— Той каза, че вие можете да определите дали съм „сетивна“.

На телевизионния екран група момичета танцуваха нещо подобно на африканското уатуси.

— Има нещо особено в момичетата на тая възраст — поясни Нефастис. — Като гледам младичките, много се кефя.

— И мъжът ми също — каза тя. — Разбирам ви.

Джон Нефастис засия срещу нея, добродушно, приветливо и извади от работната стая машината, която почти напълно отговаряше на описанието, дадено в патента.

— Знаете ли как работи това устройство? — попита той.

— Станли ми обясни накратко.

Тогава, озадачаващо, Нефастис заговори за нещо, което нарече „ентропия“. Тази дума не му даваше мира, тъй както „Тристеро“ смущаваше мислите на Едипа. Но тя ѝ прозвуча прекалено технически. Все пак Едипа разбра, че съществували два различни вида ентропия. Първият бил свързан с топлинните двигатели, а вторият — с информатиката и комуникациите. През 30-те години уравнението, представящо едната ентропия много приличало на уравнението за другата. Това било просто съвпадение. Между двете сфери нямало никаква връзка, освен в една точка: Демонът на Максвел. Смятало се, че докато Демонът седи и разпределя молекулите на студени и горещи, системата губи ентропия. Но в крайна сметка загубите бивали компенсирани от придобитата от Демона информация за това къде какви молекули има.

— Разковничето е в комуникацията, в обмяната на информация! — въодушевено извика Нефастис. — Демонът предава своите изходни данни на сетивния, а задължението на сетивния е да отвърне със същото. В този сандък има неизброими милиарди молекули. Демонът събира данни за всяка една от тях поотделно. После е необходимо да установи контакт на някое дълбоко подсъзнателно равнище и да предаде тази информация. Сетивният пък трябва да получи това изумително натрупване на енергия и да подаде обратно приблизително същото количество информация, за да бъде поддържан цикълът. Външно погледнато човек вижда само обнадеждаващото незначително преместване на буталото. Едно леко движение, противопоставено на целия огромен комплекс от информация, унищожаван отново и отново при всеки тласък.

— Помощ! — изхленчи Едипа. — Нищо не разбирам.

— Ентропия е фигуративно казано — въздъхна Нефастис. — Метафорично. Ентропията свързва областта на термодинамиката със света на информационния поток. Машината съчетава и използва и двете. Демонът придава на метафората не само словесно изящество, но и обективна достоверност.

— Ами... — Едипа се чувстваше като еретичка, — ... ако Демонът съществува само защото има прилика между двете уравнения? Поради метафората?

Нефастис ѝ пусна усмивка: непроницаема, спокойна, уверена.

— Много преди да възникне метафората, той е съществувал за Кларк Максвел.

Но дали Кларк Максвел е вярвал толкова фанатично в автентичността на своя Демон? Едипа се вторачи в нарисувания върху сандъка портрет. Кларк Максвел бе обърнат в профил и не желаше да отвърне на погледа ѝ. Челото му бе обло и гладко, а отзад на тила му ясно личеше покритата с къдрава коса издутина. Единственото видимо на изображението око изглеждаше нерешително и кротко, но Едипа се запита какви ли душевни терзания, кризи и среднощни привидения могат да произлязат от засенчените, едва доловими очертания на устата, скрита под гъстата брада.

— Наблюдавайте портрета, съсредоточете се мислено върху един от цилиндрите — инструктира я Нефастис. — Няма никакъв повод за тревога. Ако сте „сетивна“, ще усетите кой цилиндър да изберете. Нека съзнанието ви бъде отворено, готово да приема сигналите на Демона. Аз ще дойда след малко. — И отиде при телевизора.

Сега вече даваха мултфилми. Едипа седеше, втрещена към загадъчния профил на Кларк Максвел, в очакване Демонът да ѝ предаде своите сигнали, докато се извъртяха две филмчета за „Мечока Йоги“ и по едно за „Горилата Магила“ и „Хипопотамът Питър“.

Там ли си, приятелче, попита тя Демона, или Нефастис се бързика с мен? Ако буталото не се задвижи, тя никога няма да узнае истината. Фотографията не показваше ръцете на Кларк Максвел. Навярно е държал книга. Той гледаше напред към някаква завинаги помрачена перспектива на викторианска Англия. Безпокойството на Едипа нарастваше. Като че ли, под брадата, той почти недоловимо бе започнал да се усмихва. В очите му несъмнено вече имаше някаква промяна...

И ето. В горната част на сандъка... Не помръдна ли съвсем леко дясното бутало? Едипа не можеше да погледне право натам, защото указанията бяха да не сваля очи от Кларк Максвел. Изминаха няколко минути. Буталата останаха неподвижни, като замръзнали. От телевизора долитаха пронизителни комични гласове. Бе зърнала само едно потрепване на ретината, една пренапрегната нервна клетка. Повече ли вижда истинският сетивен? Все по-дълбоко във вътрешностите ѝ проникваше страхът, че нищо няма да стане. Защо да се впрягам, впрягаше се тя, Нефастис е побъркан, майната му, направо откачен. Истински сетивен е онзи, който може да споделя халюцинациите на ближния, това е всичко.

Колко ли е хубаво да ги споделяш! Още петнайсет минути Едипа полагаше напразни усилия да постигне възможно най-дълбока съсредоточеност и многократно повтаряше: *Ако те има там, каквото и да си ти, ела! Трябваш ми, покажи се, излез!* Ала нищо не се появи.

— Не става! — извика тя с пресекващ глас, за своя изненада почти разплакана от отчаяние. — Безсмислено е.

Нефастис отиде при нея и сложи ръка на рамото ѝ.

— Нищо, нищо — успокой я той. — Не плачи. Ела на канапето. След малко започват новините. Можем да го направим и там.

— Какво? — изненадано трепна тя. — Какво да направим?

— Половият акт — отвърна Нефастис. — Дано тая вечер съобщят нещо за Китай. Много обичам да го правя, докато по телевизията дават нещо за Виетнам. Но все пак за такива случаи най-подходящ си остава Китай. Само при мисълта за ония ми ти жълтури!... Гъмжило! Възбуждащо е, нали?

— Уф! — изкрещя Едипа и се отскубна от него.

Нефастис защрака с пръсти из тъмните стаи след нея, сякаш искаше да покаже, че хич не му пука — маниер, без съмнение усвоен от продължително гледане на телевизия.

— Много поздрави на приятелчето Станли — извика той.

Едипа изтрополи надолу по стълбите, излезе на улицата, метна един шал върху задния номер на колата и отпраши по „Телеграф Авеню“. Караше почти машинално, докато някакъв забързан юноша с „форд-мустанг“, може би неспособен да укроти новопридобитото усещане за мъжественост, което му придаваше неговата кола, едва не я уби, и тя осъзна, че е на скоростното шосе и е поела необратимо към

Бей Бридж. Зрелището ужаси Едипа, която смяташе, че такова движение би могло да има само в градове като Лос Анжелос. Няколко минути по-късно, загледана от най-високата точка на моста надолу към Сан Франциско, тя видя смог. Мараня, поправи се Едипа, това е мараня. Как е възможно да има смог в Сан Франциско? Според съвременния градски фолклор, смогът би трябвало да започва доста по на юг. Това навярно се дължеше на ъгъла, под който падаха слънчевите лъчи.

Обгърната от типичните за американските скоростни магистрали в лятна вечер отработени автомобилни газове, блясък на фарове, възбуда и лошо настроение, Едипа Маас разсъждаваше върху своя проблем: Тристеро. Тишината на Сан Нарцисо — гладката повърхност на мотелския басейн, потъналите в размисъл очертания на околните улици, наподобяващи бразди в пясъка на японска градина — не беше й дала възможност да мисли тъй спокойно, както това шосейно безумие.

За Джон Нефастис (като най-пресен пример) двата вида ентропия — термодинамична и информационна — да кажем по някакво съвпадение, ще си приличат, когато бъдат записвани като уравнения. И все пак, с помощта на Демона на Максвел, той бе направил това обикновено съвпадение представително, значимо и приемливо.

А Едипа се бе сблъскала с една метафора, съставена от Бог знае колко части. Във всеки случай повече от две. При наличието на множество съвпадения, изникващи навред, където и да погледнеш в последно време, тя не разполагаше с нищо обединяващо, освен едно съзвучие, една дума: Тристеро.

Едипа знаеше съвсем малко за Тристеро — в Европа то е влязло в конфликт с пощенската система Турн и Таксис; неговият символ е пощенски рог със сурдинка; появило се е в Америка по някое време преди 1853 година и негови сподвижници облечени в черно като разбойници или предрешени като индианци воювали срещу *Пони Експрес* и *Уелс и Фарго*, оцеляло е до най-ново време в Калифорния и изпълнява ролята на комуникационен канал за хора изповядващи еретични сексуални убеждения, за изобретатели вярващи в съществуването на Демона на Максвел, а вероятно и за нейния съпруг Мучо Маас (но писмото от него бе изхвърлила отдавна и Чингис Коен

вече не можеше да види марката и ако Едипа наистина желаше да се увери, ще трябва да попита самия Мучо).

Тристеро или съществува напълно реално, или бе само нейно предположение, навярно изфантазирано от Едипа, тъй затормозена и взаимно проникната с наследството на мъртвия. Тук, в Сан Франциско, далеч от всякакви осезаеми авоари на това наследство, като че ли все още имаше някаква възможност цялото това нещо да бъде прогонено, принудено постепенно да заглъхне, безшумно да се разпадне и изтлее. Едипа трябваше само да тръгне безцелно тази вечер, да се повери на волята на обстоятелствата, да гледа как нищо не се случва, да бъде убедена, че това е просто от нерви, дреболия, която нейният психоаналитик може лесно да оправи. При Норт Бийч тя пое по отклонението на магистралата, направи голям завой и паркира на стръмна странична улица между всевъзможни складове. После закрачи по „Бродуей“, срещу първите вечерни тълпи.

Обаче не бе изминал и час, когато видя един пощенски рог със сурдинка. Едипа блуждаеше по някаква улица, гъмжаща от застаряващи момчета в тежкарски костюми „Рус/Аткинс“, когато бе връхлетяна от изсипалата се с невъобразима врява от един автобус „фолксваген“ група шумни туристи, поведени от своя гид на обиколка из нощните заведения на Сан Франциско.

— Ще имаш ли нещо против, ако ти забода това? — прошепна в ухото ѝ непознат глас. — Защото смятам да изчезна.

Тя усети, че някой ловко закача на гърдите ѝ голяма вишневочервена значка с надпис: ПРИВЕТ! КАЗВАМ СЕ АРНОЛД СНАРБ! ИСКАМ ДА ПРЕКАРАМ ПРИЯТНО! Огледа се и видя едно херувимско лице да изчезва с намигане между саката без подплънки и раираните ризи — Арнолд Снарб поемаше да намери нещо още по-приятно.

Остро изпищя свирка и тълпата граждани със значки подбра Едипа към заведение, което се наричаше „През задния вход“. О, не, възкликна тя мислено, това сигурно е някое педерастко свърталище. Не! И в първия момент опита да избяга, но веднага ѝ дойде на ум, че тази вечер бе решила да се повери на волята на случая.

— А сега тука ще видите хората от третия пол, тъй наречените „лавандули“, с които нашият морски град напълно справедливо е толкова прочут — инструктиреше ги техният екскурзовод и тъмни

струйки пот лъкатушеха като пипалца по шията му към яката. — Това преживяване може да изглежда доста странно за някои от вас, но помнете, че не трябва да се държите като стадо туристи. Ако ви направят предложение, то ще бъде на шега, просто част от хомосексуалния нощен живот, на който ще станете свидетели тук, в прословутия квартал Норт Бийч. По две питиета и щом чуете свирката, изскачате бързо навън. Сборен пункт на същото място. Ако имате добро поведение, следващият обект ще бъде „При Финочо“^[6].

Той наду два пъти свирката, туристите хукнаха с крясъци, повлякоха Едипа навътре и с яростен пристъп завзеха бара. След минута-две, когато обстановката вече бе леко поуспокоена, тя установи, че стои близо до вратата, с неопределена напитка в ръка, притисната до висок младеж с велурено спортно сако, на чийто ревер забеляза изящно изработена от блестяща светла сплав, този път не вишневочервена значка, а игла във формата на пощенския рог на Тристеро. Със сурдинка и всичко останало.

Хубаво, рече си тя, губиш. Един опит, един прахосан час. Трябваше да излезе веднага и да се върне в Бъркли, в хотела. Ала не можа.

— Ами ако ви съобщя, че съм агент на Турн и Таксис? — попита тя собственика на иглата.

— Какво е това? — отвърна младежът. — Сигурно някоя театрална агенция? — Той имаше големи уши, съвсем късо подстригана коса, пъпчиво лице и необичайно празни очи, който бързо се плъзнаха по гърдите на Едипа. — Откъде го намери пък това име? Арнолд Снарб!

— Първо вие ми кажете откъде сте взели тази игла — контрира Едипа.

— Няма да стане.

— Ако е някой хомосексуален символ или нещо подобно, това съвсем не ме смущава — реши да го насърчи тя.

— Тия игри не ме вълнуват. А и жените също не ме интересуват — с безизразен поглед заяви той, обърна й гръб и си поръча пиене.

Едипа свали значката си, пусна я в един пепелник и каза тихо, опитвайки да не изглежда истерична:

— Слушайте, трябва да ми помогнете. Защото наистина мисля, че ще откача.

— Нещо бъркаш адреса, Арнолд. Обърни се към твоя изповедник.

— Използвам официалната американска поща, просто защото никой не ми е предложил нещо по-добро — заоправдава се тя. — Обаче не съм и не искам да бъда ваш враг.

— А приятел? — Той се завъртя на столчето и лицето му отново цъфна пред нейното. — Искаш ли да ми станеш приятел, Арнолд?

— Не знам — сметна за уместно да отвърне Едипа.

— А какво знаеш? — погледна я той право в очите.

Тя му разказа всичко. Защо не? Нищо не скри. Когато завърши, свирката отдавна бе призовала туристите. Той бе изпил две уискита, а Едипа — три.

— Чувал съм за „Кърби“ — отбеляза младежът. — Това е кодово име, а не реално съществуващ човек. Но останалото не ми е известно. Не познавам твоя синофил от другата страна на залива, нито съм гледал оная гадна пиеса. Изобщо не съм предполагал, че името е свързано с някакви исторически факти.

— Аз обаче мисля само за това — печално въздъхна Едипа.

— И... — почесвайки четината на главата си — ... нямаш с кого да го споделиш. Само с един непознат в бара?

— Аха. — Тя не искаше да срещне погледа му.

— Нямаш ли съпруг или психоаналитик?

— Имам и двете — отвърна Едипа. — Но те не знаят.

— Не можеш ли да им кажеш?

Най-последно, за миг тя срещна пустотата на очите му и сви рамене.

— Тогава ще ти разкажа каквото ми е известно — реши той. — Иглата, която нося, означава, че съм член на А.В. „Анонимни влюбени“. Това е най-кошмарната разновидност на наркоманията, да бъдеш влюбен.

— Значи, ако някой е на път да се влюби, пращате човек да полага някакви грижи за него, така ли?

— Да. Целта е да доведем хората до състояние, при което няма да имат нужда от любов. Аз излязох късметлия. Отървах се още млад. Ако щеш вярвай, но има шейсетгодишни старчоци и още по-дърти баби... скачат посред нощ, крещят, буйстват...

— И организирате сбирки, като Анонимните Алкохолици?

— Не. Разбира се, че не. Получаваш телефонния номер на информационната служба, където можеш да позвъниш. Никой не знае името на другия. Разполагаш само с този телефонен номер, ако положението стане толкова тежко, че не можеш да го преодолееш сам. Ние сме самотници, Арнолд. Срещите биха обезсмислили всичко.

— Ами онзи, който идва да те обгрижва? Ако се влюбите в него?

— Те си отиват — отвърна младежът. — И никога повече не ги виждаш. Разпределя ги информационната служба, а там хората гледат да няма повторения.

Откъде се взел пощенският рог? Той датирал още от основаването. В началото на 60-те години един служител на „Йойодин“, който живеел близо до Лос Анжелос и в административно-управленческата система на корпорацията заемал длъжност, по-висока от инспектор, но по-ниска от вицепрезидент, вследствие на автоматизацията, се оказал безработен на трийсет и девет години. Тъй като още от седемгодишна възраст бил възпитаван най-строго в есхатология^[7], напътстваща единствено към президентски пост и след това към смъртта, и бил неподготвен за нищо друго, освен да подписва непонятни за него подробни докладни записки и да поема отговорността за определени планови задачи, провалени поради субективни причини, които е трябвало да му бъдат обяснявани, естествено първата мисъл на служителя била за самоубийство. Обаче надделели началната му подготовка и служебният му опит: той не можел да вземе решение, преди да чуе становището на някоя комисия. Изпратил кратко писмо до рубриката ЛИЧНИ ОБЯВИ в *Лос Анжелос Таймс*, в което питал дали хората изпадали някога в същото затруднено положение, изобщо били намирали основателни причини да избягнат самоубийството. Гениалното му предположение било, че нито един успешен самоубиец няма да откликне и по този начин автоматично ще получава само достоверни отговори. Предположението се оказало погрешно. След като цяла седмица напрегнато наблюдавал пощенската кутия с портативния японски бинокъл (прощален подарък от жена му, която го напуснала веднага щом чула за уволнението) и всеки ден по обед получавал само обявления и обичайните рекламни брошури, един късен неделен следобед настойчиво чукане по вратата рязко прекъснало пиянския му черно-бял сън, че скача от горната лента на магистралната детелина „Стак“ сред най-оживеното движение.

Отворил и видял на прага възрастен скитник с плетена скиорска шапка и кука вместо ръка, който му подал връзка писма и изчезнал, без да каже нито дума. Повечето послания били от ентузиастично-самоубийци, несполучили поради несръчност или проявено малодушие в последния момент. Никой обаче не предлагал убедителни причини, заради които би имало смисъл да живее човек. Все пак бившият служител изпитвал сериозни колебания и прекарал още една седмица в сортиране на листчета хартия, на които (в колонки, обозначени със „за“ и „против“) записвал различните основания да поеме или не пътя към отвъдното. Разбрал, че е невъзможно да стигне до определено решение при отсъствието на някакъв катализатор. Най-после един ден видял на първата страница на *Лос Анжелос Таймс* репортаж, придружен от телефотоснимка на Асошиейтед Прес за някакъв будистки монах във Виетнам, който се бил самозапалил в знак на протест срещу правителствената политика. „Чудесно!“ — въодушевено извикал бившият чиновник. Отишъл в гаража, източил докрай бензина от резервоара на своя „буик“, облякъл евтиния зелен костюм *Закари Ол* с жилетката, натъпкал в джобовете на сакото всичките писма от неуспели самоубийци, влязъл в кухнята, седнал на пода и хубаво се полял с бензина. Тъкмо смятал да натисне за последен път колелцето на своята изпитана запалка *Зипо*, верен негов другар при укрепленията на Нормандия, в Ардените, Германия и следвоенна Америка, когато чул превъртането на ключ във входната врата, а след това и гласове. Влезли жена му и някакъв мъж и по гласа той скоро разпознал самия експерт по производителността на труда в „Йойодин“, по чието предложение нашият герой бил заместен с Ай Би Ем 7094. Заинтригуван от това иронично стечение на обстоятелствата, той седял в кухнята и слушал разговора им с натопена като фитил в бензина вратовръзка. Доколкото разбрал, експертът по производителността на труда изявил желание да се сноши с жена му на мароканския килим в хола. Съпругата нямала нищо против. Бившият служител чул похотлив смях, отваряне на ципове, глухо изтрополяване на обувки, учестено дишане, стонове. Той дръпнал вратовръзката от бензина и се разкикотил. Затворил капачето на запалката. „Чувам смях“ — казала жена му след малко. „Мирише на бензин“ — добавил експертът по производителността на труда. Хванати за ръка, голи-голенички, двамата влезли в кухнята. „Исках да направя като онзи будистки

монах“ — обяснил бившият чиновник. „И за това решение са му били нужни цели три седмици! — удивено възкликнал експертът по производителността на труда. — Знаете ли за колко време би извършила същото Ай Би Ем 7094? Само за дванайсет микросекунди. Нищо чудно, че ви съкратихме.“ Служителят отметнал глава е се кискал непрекъснато десет минути, като някъде по средата на пристъпа жена му и нейният приятел разтревожени излезли от кухнята, облекли се и отишли да повикат полиция. Бившият чиновник се съблякъл, взел душ и прострял костюма да съхне. Тогава забелязал нещо интересно. Марките на някои от писмата в джоба на сакото му били съвсем избелели. Решил, че вероятно бензинът е разтворил печатарското мастило. Разсеяно отлепил една марка и неочаквано пред очите му се появило изображението на пощенския рог със сурдинката. През водния знак ясно се виждала кожата на ръката му. „Това е знамение!“ — прошепнал той. Ако бил верующ, сигурно е щял да падне молитвено на колене. Но тъй като не бил, стигнал до тържествената декларация: „Любовта бе голямата ми грешка. От днес нататък ще стоя настрана от любовта, под каквато и форма да е тя: хетеро–, хомо– или бисексуална, с куче, котка или автомобил и всички други видове. Ще основа дружество на самотници, посветени на тази цел, и неговата емблема ще бъде символът, изваден на бял свят от същия бензин, който насмалко не ме унищожи.“ Така и сторил.

— Къде е сега този човек? — попита Едипа, вече доста пьяна.

— Той е анонимен — отвърна анонимният влюбен. — Защо не му пишеш чрез твоята система С М Е Т? Адресираш: До Основателя на АВ.

— Обаче аз не знам как да използвам системата.

— Помисли само! — продължи младежът, също пьян. — Цял един конспириран свят на неуспели самоубийци. И всички те поддържат връзка помежду си посредством тази тайна пощенска система. Какво ли споделят един с друг? — Усмехнат, той поклати глава, с олюляване се изсули от столчето, с неуверена походка тръгна да пикае и изчезна сред гъстата тълпа. Повече не се върна.

Едипа седеше, обхваната от привичното за нея чувство за вселенска самота, по самотна от всякога, останала (както едва сега забеляза) единствената жена в заведението, пълно с пьяни хомосексуалисти. Що за живот е моят?, помисли тя. Мучо не ми

говори, Хилариус не иска да ме изслуша, Кларк Максвел дори не ме погледна, а тези тук един Бог ги знае! Обзе я отчаяние, каквото навестява човек, когато всички наоколо са му сексуално безразлични. Тя установи, че спектърът от емоции, които изпитват към нея заобикалящите я мъже, варира от дива омраза (младеж с индиански черти на лицето, пригладена зад ушите дълга до раменете лакирана коса и заострени каубойски ботуши) до съдържани предположения (един загледан в краката ѝ очилат тип с вид на есесовец, който опитваше да разбере дали Едипа не е преоблечен в женски дрехи мъж), но от това изобщо не ѝ олекваше. След малко тя стана, измъкна се от „През задния вход“ и отново навлезе в града, покварения град.

И до сутринта продължи да търси изображението на пощенския рог на Тристеро. Стори ѝ се, че го зърна сред йероглифите върху тъмната витрина на една билкова аптека в китайския квартал. Но уличното осветление бе много слабо. По-късно на тротоара видя още две такива рисунки отстоящи на шест-седем метра. Между тях — хаотичен низ от квадрати, някои означени с букви, други с цифри. Детска игра? Картографски знаци или дати от тайна история? Тя пречерта диаграмата в бележника си. Когато вдигна очи, някакво същество в черен костюм, навярно мъж, стоеше в един вход на половин пресечка от нея и я наблюдаваше. Привидя ѝ се вдигната яка, обаче не пожела да рискува. Върна се по обратния път с учестен пулс. На следващия ъгъл спря автобус и тя изтича да го хване.

От този момент нататък Едипа слизаше от автобусите само от време на време, колкото да се разсъни и разтъпче. Откъслечните съновидения неизменно я връщаха към пощенския рог. По-късно може би щеше да изпитва сериозни затруднения при разграничаването на събитията от тази нощ на реални и сънувани.

В един неопределен преход в звучния съпровод на нощта я осени мисълта, че ще бъде в безопасност, че нещо ще я закриля, дори това да е само нейното постепенно избледняващо алкохолно опиянение. Градът, изписан и разкрасен с обичайните думи и образи (трамваи, култура, космополитност), ѝ принадлежеше както никога досега: тази нощ Едипа имаше свободен достъп до най-далечните разклонения на неговата кръвоносна система, от съвсем тъничките капиляри, в които едва можеше да надникне, до широките артерии, сплетени в отвратителни градски възли, набъбнали по кожата му и очевидни за

всички, с изключение на туристите. Никакво проявление на нощта не би могло да я засегне, нищо не ѝ повлия. За Едипа щеше да бъде достатъчно повторението на символите, то не би я травмирирало дотолкова, че да отслаби собственото си въздействие или дори напълно да освободи съзнанието ѝ от него. *Предопределено ѝ бе да помни.* Перспективата изникна пред нея като гледана от висок балкон кукленска уличка, като пътешествие с влакче на ужасите, като разходка из зоопарка в часа за хранене на зверовете — каквото и да е желание за самоунищожение, което може да бъде удовлетворено с някакъв съдържан жест. Едипа навлезе в обхвата на нейното чувствено поле, уверена, че ако просто му се подчини, всичко ще бъде по-прекрасно даже от мечтите ѝ, че никакво земно притегляне, балистични закони или смъртоносно опустошение не ѝ обещаваат повече радост, повече удоволствие. Потрепервайки, тя сякаш опита на вкус тази перспектива: *Предопределено ми е да помня!* Вероятно всяка нова следа ще бъде посвоему ясна, устойчива, неизменна. Но скоро в мислите ѝ надделя въпросът: дали тези скъпоценни „следи“ не представляват някаква компенсация? За възстановяване на убягналата ѝ, недвусмислена, истинска, епилептична Дума, викът, който може да заличи нощта.

В парка Голдън Гейт тя попадна на група наредени в кръг деца по нощници, които ѝ обясниха, че били отишли там насън. Обаче между този сън и будуването нямало абсолютно никаква разлика, тъй като сутрин те се чувствали уморени, сякаш не били мигвали цяла нощ. Когато майките им смятали, че децата играят навън, те всъщност се гушели из килерите на съседните къщи, по площадки в короните на дърветата, в прикътани сред живите плетове гнезденца, и спели, наваксвали тези часове. За тях нощта не таеше никакъв ужас. В средата на кръга гореше въображаем огън и на тях не им трябваше нищо друго, освен собственото им ненарушимо колективно чувство. Знаеха за пощенския рог, но не и за играта с тебеширените квадрати, които Едипа бе видяла на тротоара. Използвали само една картинка и то само при скачане на въже, обясни някакво момиченце: стъпваш последователно върху примката, фунията и сурдинката, а в това време другарчето ти пее:

Три, сто, три, сто, едно, две, три,

До Сатурн пътуваме с такси...

— Искаш да кажеш Турн и Таксис?

Никога не били чували да се пее така. Продължиха да греят ръце на невидимия огън. За да им отмъсти, Едипа престана да вярва в тяхното съществуване.

В някаква долнопробна мексиканска денонощна гостилница близо до 24^{-та} улица тя срещна част от своето минало в лицето на Хесус Арабал, който седеше в ъгъла под телевизора и разсеяно бъркаше с кокоша кълка в паница мътна супа.

— Здравейте — извика той на Едипа. — Вие не бяхте ли онази дама от Масатлан? — После ѝ направи знак да седне.

— Помните всичко, Хесус — отбеляза Едипа. — Дори и туристите. Какво става с вашето ЦРУ? — Кое то съвсем не означаваше всеизвестното управление, а една тайна мексиканска анархистка организация, известна под названието Център за Революционен Устрем, водеща своето начало още от времето на братята Флорес Магон^[8], а впоследствие краткотрайно свързана с името на Сапата^[9].

— Нали виждате. В изгнание е. — С широк размах показва заведението. Той беше съсобственик на гостилницата, заедно с един индианец юкатеко^[10], който продължаваше да вярва в Революцията. Тяхната Революция. — А вие? Още ли сте с онзи гринго, дете си пилееше парите по вас? Олигархът! Чудото!

— Той почина.

— Ах, горкичкият!

С Хесус Арабал се бяха запознали на плажа, където, според предварително разгласената от него информация, бе назначен антиправителствен митинг. Никой не бе дошъл. Тогава Арабал заговори Инвърарити, врага, когото — за да остане верен на своите убеждения — би трябвало да опознае. Поради пълното безразличие, което обикновено демонстрираше при случаите на каквото и да е съприкосновение с нечия враждебност, Пиърс не пожела да влиза в спор с Арабал и изигра ролята на богат противен гринго толкова добре, че Едипа забеляза как без никакъв тихоокеански бриз кожата по ръцете на анархиста настръхна. Когато Пиърс отиде да плува в прибой,

Арабал я попита дали приятелят ѝ наистина е такъв, дали не е шпионин или пък го взема на подбив. Едипа не разбра въпроса му.

— Знаете ли какво е чудо? Не онова, което е твърдял Бакунин, а проникването на чужд свят в нашия. По-голямата част от времето ние водим мирно съвместно съществуване, но когато влезем в контакт, настъпва катаклизъм. Подобно на църквата, която ненавиждаме, ние, анархистите, също вярваме в наличието на един друг свят. Там революциите избухват спонтанно, без вождове, а душевната дарба за единомислие дава възможност на масите да работят заедно, без усилия, автоматично, тъй както функционира човешкият организъм. И все пак, сеньора, ако някога действително бъде създаден такъв идеален свят, аз също ще трябва да извикам: Чудо! Анархистко чудо! Каквото е вашият приятел. Той е съвършеният, абсолютният пример на онова, срещу което ние водим неотклонна борба. В Мексико привилегированият винаги, макар и не напълно, изкупва греховете си, защото е един от народа и нищо свръхестествено няма в него. Но вашият приятел, освен ако не се шегува, направо ме вцепенява, тъй както някой индианец би изпаднал в ужас, ако пред него внезапно изникне Богородица.

През изминалите години Едипа бе запомнила Хесус, защото той бе видял у Пиърс онова, което тя не бе доловила. Все едно бе станал неин безполов съперник. Сега, отпивайки гъстото поизстинало кафе, сварено от юкатекото в пръстен кафеник на задната горелка на печката, заслушана в съзаклятническите приказки на Хесус, тя помисли, че ако не е била внушената му от чудото Пиърс увереност, анархистът Хесус Арабал сигурно би зарязал своя ЦРУ и както всички останали в крайна сметка би преминал към конформисткото мнозинство от поддръжници на управляващата Институционална Революционна Партия и съответно необходимостта да живее в изгнание би отпаднала.

Подобно на Максвеловия демон, мъртвият беше свързващото звено в едно съвпадение. Без него нито тя, нито Хесус биха се озовали тъкмо там, тъкмо в този момент. Това бе достатъчно ясен знак, едно закодирано предупреждение. А какво бе случайно тази вечер? Погледът ѝ внезапно падна върху навит на руло много стар брой от анархосиндикалисткия вестник „Рехенерасион“^[11] с дата от 1904 година. До печата нямаше пощенска марка, а само ръкописно изображение на пощенския рог.

— Продължават да пристигат — поясни Арабал. — В пощата ли са ги забавяли толкова много? Дали не съм абониран на мястото на някой умрял член? Наистина ли пътуват от шестдесет години? Излишни въпроси. Аз съм само един най-обикновен редник. Хората от по-високите нива вероятно имат своите основания.

Едипа отнесе тази мисъл със себе си навън, обратно в нощта.

На градския плаж, часове след затварянето на увеселителните игри и сергиите за пица, тя се размина безпрепятствено с призрачна тълга бавно крачещи гамени, които дори не я закачиха. Върху тънките им черни якета, с конци, които на оскъдната лунна светлина изглеждаха сребърни, бе извезан пощенският рог. Всички бяха пушили, смъркали или инжектирали наркотици и сигурно изобщо не я забелязаха.

В един ярко осветен и задимен от цигари автобус, пълен с морни негри, тръгнаха за нощни смени по целия град, на облегалката пред нея тя забеляза надраскан пощенският рог и надписа ПРАС. За разлика от СМЕТ обаче, някой си бе направил труда да поясни с молив: Пощенският Рог Анатемосва Съперника.

Някъде близо до Филмор тя откри символа в една обществена пералня, на бележка прикрепена с кабарче върху дъската за обяви, сред другите листчета с телефонни номера на предлагащи услугите си гладачки и приходящи бавачки. *Ако ти е известно какво означава това*, гласеше бележката, *знаеш къде да намериш още*. Едипа бе обгърната от плътна воня на белина, възнасяща се нагоре като дим от тамян. Бясно пухтяха и плискаха перални машини. Освен Едипа нямаше никого. Флуоресцентните лампи сякаш пищяха: Белота! Белота! На белотата бе посветено всичко, което докосваше тяхната светлина. Кварталът бе негърски. Толкова ли бе посветен Рогът, чак дотук ли бе проникнал? Би ли я Анатемосал Рогът, ако попита? Но кого да попита?

Цяла нощ в автобусите транзисторни радиоприемници бълваха песни от дъното на шлагерната класация, които никой нямаше да запее, и скоро щяха да изчезнат безследно като музика и текст, все едно несъществуваха. Опитвайки да чуе една от тези песни, въпреки смущенията от автобусния двигател, млада мексиканка тананикаше заедно с радиото, сякаш възнамеряваше да запомни навеки мелодията,

и върху замъгления от дъха ѝ прозорец рисуваше с нокът пощенски рогове и сърца.

На летището Едипа, внезапно изпаднала в състояние на невидимост, известно време наблюдава и подслушва каре покерджии. Играчът, който губеше постоянно, вписваше старателно и четливо всяка загубена сума в счетоводно тефтерче, украсено отвътре с изрисувани пощенски рогове.

— Момчета, достигам 99,375% средна възвръщаемост на вложените средства — сподели той. Останалите, очевидно непознати, отправиха погледи към него, някои равнодушни, други отегчени. — Вече двайсет и три години съм на червено — продължи той с измъчена усмивка. — И все тази нищожна частица от процента не ми дава да приключа поне без загуба. Двайсет и три години! Защо ли не се откажа?

Никой не му отвърна.

В една от тоалетните имаше обява, носеща инициалите ACDC, в случая означаващи сдружението „Апология на Смъртта в Днешния Свят“^[12], придружени от номер на пощенска кутия и пощенски рог. Веднъж месечно те избирали някоя жертва измежду добропорядъчните, невинните, непорочните, социално интегрираните и добре устроените, малтретирани го сексуално и после извършвали жертвоприношение с него. Едипа не преписа номера.

Юноша с некоординирани движения очакваше повикването на пасажерите за полет до Маями, където възнамеряваше нощем да прониква в аквариумите и да установява контакт с делфините, които щели да наследят човека. На сбогуване с майка си той я целуваше страстно и езикът му играеше дълбоко в устата ѝ.

— Ще пиша, мамо — повтаряше юношата.

— И помни, че трябва да ми пишеш само чрез СМЕТ — наставляваше го тя. — Ако изпратиш писмото по официалната поща, ще го отворят. Делфините ужасно ще се ядосат.

— Обичам те, мамо — заяви момчето.

— Ти обичай делфините — посъветва го майка му. — Пиши чрез СМЕТ.

И тъй продължи нощта. Едипа играеше ролята на наблюдател и слушател. Сред многото, които срещна, имаше: оксигенист с обезобразено лице, безкрайно горд с грозотата си; бродещо в нощта

дете, закопняло за смъртта преди раждането, подобно на някои изгнаници, бленуващи приятната, приспивна пустота на обществото; негърка с изкусно нанесен лъкатушещ белег на бебешки пухкавата ѝ буза, която поради различни причини повтаряше отново и отново ритуалите на помятането, тъй както други умишлено възпроизвеждат ритуалите на раждането, не толкова с цел продължение на рода, колкото за създаването на един особен вид междуцарствие; престарял нощен пазач, загризал калъп сапун „Слонова кост“, който в безнадежден опит да погълне докрай цялата надежда, изобилие, всички предателства и злини на този свят, преди да е станало прекалено късно, бе привикнал своя виртуозен стомах да приема също и лосиони, освежители за въздух, платове, тютюни и восък; дори и друг един воайор, застанал пред нечий все още светещ прозорец в търсене на кой знае какъв по-особен образ. Всяко от тези отчуждения, всеки вид самоизолация, по един или друг начин — под формата на ваденки, безсмислени драсканици или копчета за ръкавели — бе украсено с пощенския рог. Очакването ѝ да го зърне стигна дотам, че тя може би не го забелязваше толкова често, колкото по-късно щеше да си припомня. Два или три пъти щяха да бъдат напълно достатъчни. Или прекалено много.

В просветляващото утро тя продължаваше да върви и да обикаля из града с автобуси, увлечена от необичаен за нея фатализъм. Къде е онази Едипа, която дойде тук от Сан Нарцисо толкова наперена? Тази оптимистка бе излязла наяве като частен детектив от стара радиопиеса, който смята, че за разкриването на загадъчното престъпление са необходими само упорство, находчивост и отърсване от закостенелите полицейски методи.

Обаче рано или късно частният детектив трябва да бъде натупан. Техният пердах се изразяваше в изобилието от пощенски рогове тази нощ и преднамерените злобни повторения. Те знаеха слабите ѝ места, къде е нервният възел на нейния оптимизъм и малко по малко, удар след точен удар, методично я парализираха.

Предната вечер Едипа можеше да изказва предположения кои организации, освен известните ѝ две, осъществяват връзка чрез системата СМЕТ. На разсъмване тя с пълно основание можеше да попита има ли изобщо организации, които не използват тази система. Ако, както бе допуснал Хесус Арабал преди няколко години на плажа в

Масатлан, чудесата са прониквания на чужди светове в нашия, целувки на космически билиардни топки, в такъв случай същото е валидно и за всеки пощенски рог от тази нощ. Защото очевидно имаше Бог знае колко граждани, които напълно умишлено предпочитаха да не контактуват чрез американските пощенски служби. Това не бе предателство, не бе дори и предизвикателство, а съзнателно оттегляне от живота на републиката, от нейния социален механизъм. Независимо от лишенията, които изтърпяваха поради омраза, отсъствие на интерес към тях като гласоподаватели, различни вратички в законите или просто вследствие на неосведоменост, тази самоизолация принадлежеше единствено на тях, беше непровъзгласена, тайна. След като не можеха да се оттеглят в някакъв вакуум (нали?), трябваше да бъде създаден този обособен, безмълвен, неподозиран свят.

Малко преди сутрешното улично оживление, тя слезе от един доста разнебитен частен автобус, чийто възрастен шофьор-собственик всеки път приключваше деня на червено, и тръгна към Ембаркадеро. Знаеше, че изглежда ужасно — кокалчетата на ръцете ѝ бяха почернели от разтъркването на грима около очите, устата ѝ вонеше на алкохол и кафе. През отворената входна врата на едно доходно здание, на стълбището водещо към вмирисания на дезинфектанти сумрак, Едипа видя свит на кълбо старец, който потръпваше от безмълвни ридания. Лицето му бе скрито в мъртвешки бледи ръце. На лявата му китка тя съзря пощенски рог, татуиран изглежда много отдавна, защото мастилото вече бе избледняло и полуизтритото. Хипнотизирана, Едипа влезе и изкачи скърцащото стълбище, като спираше, обзета от колебание, на всяка крачка. Когато стигна на три стъпала от него, ръцете внезапно се разтвориха — съкрушеното му лице и ужасът в очите, окръжени от спукани капиляри, я спряха.

— Мога ли да ви помогна с нещо? — Тя трепереше от умора.

— Жена ми е във Фресно — прошепна старецът. Беше с извехтял двуред костюм, протрита сива риза и широка вратовръзка, гологлав. — Заряхах я. Толкова отдавна, че вече не помня кога. Това е за нея. — И подаде на Едипа писмо, което изглеждаше сякаш го бе разнасял години. — Пуснете го в... — Старецът вдигна татуираната си ръка и погледна Едипа право в очите. — Знаете къде. Не мога да отида дотам. Много е далече. Тая нощ не спях добре.

— Разбирам — отвърна тя. — Обаче не съм оттук. Не знам къде е точно.

— Под виадукта. — Старецът махна с ръка в посоката, която Едипа бе следвала допреди малко. — Винаги стои там. Ще го видите. — Очите се затвориха.

Какви плодородни земи бе преорал той, чии планетарни орбити бе открил, изтласкван всяка нощ от спокойната бразда, която гигантското пробуждане на този град с всеки изгрев започваше добросъвестно да пори? Чии гласове е дочувал, какви отломки от сияйни божества е съзирал между изпоцапаните шарки на тапетите, под запалените угарки от свещи, завъртени в кръг над него като предчувствие за димящата цигара, с която той или някой негов приятел един ден ще заспят и тъй ще завършат жизнения си път сред пламтящите, загадъчни соли, попивани през всичките тези години от ненаситния пълнеж на матрака, задържал капките от всяко изпотяване след нощен кошмар, от препълнения безпомощен пикочен мехур, от консумираната с порочни сълзи полюция, като запаметяващо устройство на компютър за несретници? Изтощена, без да съзнава какво прави, Едипа изкачи последните три стъпала, седна и подхвана, дори прегърна стареца, втренчила зацапани очи надолу по стълбището, към утрото. Усети на гърдите нещо мокро и видя, че той отново плаче. Старецът едва дишаше, но сълзите се лееха като порой.

— Не мога да ви помогна — прошепна Едипа и го залюля. — Няма как да ви помогна. — До Фресно километрите вече бяха много, много.

— Това той ли е? — попита глас от по-горните стъпала, зад нея. — Морякът?

— Има татуировка на ръката.

— Можете ли до го качите горе, а? Това е той.

Едипа се обърна и видя да им се усмихва един още по-стар и по-дребен човек, с висока мека шапка.

— Бих ви помогнал, но страдам от артрит.

— Непременно ли трябва да се качи? — попита Едипа. — Там горе?

— А къде другаде, мадам?

И тя самата не знаеше къде. Неохотно, сякаш беше нейно дете, Едипа пусна стареца за момент и той вдигна очи към нея.

— Хайде — подкани го тя.

Старецът протегна татуираната ръка, Едипа я пое и така — хванати ръка за ръка, заради страдащия от артрит — изкачиха един ред стъпала, а след това и още два.

— Изчезна снощи — обясни ѝ другият. — Каза, че отива да търси бабичката си. Често го прихваща. — Навлязоха в осветен с десетватови крушки лабиринт от коридори и стаи, разделени със стени от фазер. По-възрастният ги следваше вдървено. Най-последно прошепна: — Тук.

В малката стая имаше още един костюм, два религиозни трактата, чердже, стол. Репродукция, изобразяваща светец, който превръща кладенчова вода в масло за великденските лампи на Йерусалим. Още една крушка, изгоряла. Леглото. Очакващият дюшек. Едипа си представи сцената, която би могла да изиграе: ще намери собственика на къщата, ще го даде под съд, ще купи на моряка нов костюм, риза, обувки и накрая ще му плати автобусния билет до Фресно. Унесена в тези фантазии, тя не усети кога старецът бе пуснал ръката ѝ с въздишка, сякаш бе улучил най-подходящия момент да се отдръпне.

— Просто изпратете писмото — каза старецът. — Марката е залепена.

Едипа погледна плика и видя познатата карминово-червена осемцентова марка за въздушна поща, на която бе изобразен прелитащ над Капитолия реактивен самолет. На върха на купола обаче стоеше изправена мъничка черна фигурка с разперени ръце. Едипа не бе сигурна какво точно трябваше да има на върха на Капитолия, но знаеше, че нищо подобно няма там.

— Моля ви, сега си вървете — прошепна морякът. — Явно не ви е много приятно тук.

Тя отвори портмонето си, намери там една десетдоларова и една едnodоларова банкнота и му даде десетачката.

— Ще ги изхарча за пиене — предупреди я той.

— Не забравяй, че имаш приятели — намеси се артритният, без да сваля поглед от десетачката.

— Кучко! — изсъска морякът. — Защо не го изчака да си отиде?

Едипа проследи как той се наместваше колкото е възможно по-удобно на матрака. Тази претъпкана памет. Информационен регистър

№1...

— Рамирес, дай една цигара — подхвърли морякът. — Знам, че имаш.

Днес ли ще стане това?

— Рамирес! — извика тя. Извивайки бавно старата шия, артритният се огледа. — Той ще умре — добави Едипа.

— Всички ще умрем — отвърна Рамирес.

Тя си припомни разсъжденията на Джон Нефастис за неговата Машина и за тоталното унищожение на информацията. Значи, когато този дюшек пламне и изгори заедно с моряка, осигурявайки неговото викингско погребение, тогава наистина завинаги ще изчезнат натрупаните закодирани, безполезно изживени години, преждевременната смърт, самоизтезанието, неизбежното угасване на надеждата и върволицата от всички спали на него хора, независимо какъв е бил техният живот. Едипа загледа учудено матрака, сякаш едва сега бе прозряла необратимостта на този процес. Удивляваше я мисълта, че може да бъде загубено толкова много, дори количественото измерение на принадлежащите изключително на моряка халюцинации, и на земята няма да остане никаква следа от него. Тя знаеше (понеже бе държала ръката му), че морякът страда от ДТ. Зад инициалите се криеше една метафора: делириум тременс, треперливо заглаждане на мозъчните гънки. Светецът, направил тъй, че водата да гори като масло в лампите; прорицателят, за когото загубата на паметта е Божия благодат; истинският параноик, за когото всичко се върти в радостни или заплашителни орбити около пулса на собствената му личност; мечтателят, чиито игрословици проникват в изоставените, зловонни шахти и тунели на истината — всички те действат в едно неизменно индивидуално съответствие с думата или с нещо, което изпълнява нейната роля. Думата винаги е там, поглъща удара като буфер, защитава. Следователно действието на метафората представлява едновременно стремеж към истината и лъжа, в зависимост от заеманата позиция: вътре, в безопасност, или навън, объркан и недоумяващ. Едипа не знаеше каква позиция би трябвало да е заела, къде се намира. Разтреперана, с напълно загладена мозъчна кора и отдръпната някъде встрани като невидим наблюдател, тя се понесе с безмълвен вопъл назад през браздите на годините, за да прозвучи отново в ушите ѝ тревожният писклив глас на нейната втора

или трета студентска любов, Рей Глоузинг, който — между охканията и синкопираното опипване с език на дупчицата в един свой зъб — се паникьосваше за изпита по висша математика. „dt“, Бог да е на помощ на този татуиран старец, означава също и диференциално време, едно почти неуловимо мигновение, през което промяната най-после трябва да бъде приета за такава, каквата е, а не да бъде замаскирана като нещо безвредно, например среден темп; където скоростта не напуска куршума, макар той да е спрял напред полет, където смъртта обитава клетката въпреки че я приемаме за напълно жизнена. Дори само поради изисканото очарование на вулгарните каламбури, Едипа бе уверена, че морякът е надниквал в невидени от никого светове, защото DT трябва да дава достъп до диференциалните времена на спектри, разпрострени отвъд познатото ни слънце, до музика съставена изключително от антарктическа самота и ужас. Нямаше представа обаче какво би могло да съхрани тези светове или самия моряк. Сбогува се, излезе на улицата и продължи в направлението, което старецът ѝ бе посочил. Цял час обикаля из усойните сенки под бетонните подпори на виадукта. Откри пияници, скитници, стопаджии, педераста и проститутки (движещи се като пациенти на психиатрична клиника), но не и тайна пощенска кутия. Най-после попадна на варел, подобен на боклукчийските — стар и зелен, висок повече от метър, с отмятащ се трапецовиден капак, на който с разкривени букви бе изписано С.М.Е.Т. Трябваше да се вгледа внимателно, за да различи точките между буквите.

Едипа се спотаи в сянката на една колона. После изглежда неусетно бе задрямала. Когато се събуди, видя някакво момче да пъха връзка писма във варела. Тя пристъпи напред, пусна писмото на моряка до Фресно, след това отново приклепна в сянката и зачака. Към обед се появи висок млад, на вид алкохолизиран клошар с чувал, отключи страничната вратичка на варела и извади писмата. Едипа го остави да вземе половин пресечка преднина и тръгна подире му, поздравявайки се междувременно, че поне не бе забравила да сложи ниски обувки. Разносвачът я преведе през пазара, а след това продължи към кметството. На една улица разположена достатъчно близо до мрачното открито каменно пространство на градския център и явно заразена от неговата сивота, той срещна друг куриер и си размениха чувалите. Едипа реши да продължи след първия. Съпроводи

го обратно през многолюдния, мръсен и шумен пазар, после по I^{ва} улица до крайната спирка на автобуса за отсрещния бряг на залива, където той купи билет за Оукланд. Същото направи и Едипа.

Минаха по моста над залива и навлязоха в заслепяващия, празен блясък на оукландския следобед. Пейзажът стана съвсем монотонен. Куриерът слезе в непознат за Едипа квартал. С часове тя вървя по петите му из безименни за нея улици, пресича пътни артерии, което въпреки следобедното затишие я разнебити съвсем, кръстосва след него из бедняшки квартали, изкачва високи склонове, гъсто нацвъкани с четири- и петстайни къщи, чиито прозорци безучастно отразяваха единствено слънцето. Писмо след писмо, чувалът се изпразни. Накрая младият клошар взе автобуса за Бъркли. Едипа го последва. По средата на Телеграф Авеню куриерът слезе и не след дълго стигна до сграда в псевдомексикански стил. През цялото време той не се огледа нито веднъж. В този блок живееше Джон Нефастис. Едипа отново бе попаднала там, откъдето бе тръгнала и не можеше да повярва, че са изтекли двайсет и четири часа. Трябваше ли да са минали повече или по-малко?

Когато пристигна в хотела, тя завари фойето пълно с глухоними делегати, нахлутили шапки от разтегателна хартия, скроени по подобие на китайските ушанки, станали толкова популярни по време на Корейската война. Всички до един бяха пияни, а неколцина от тях я наградиха с намерението да я отведат в голямата бална зала. Едипа опита да се изскубне от безмълвното жестикулиращо множество, но бе твърде слаба. Краката я боляха, в устата усещаше отвратителен вкус. Замъкнаха я в залата, където — под съпровода на изпълнената с шумолене на стъпки тишина — един красив младеж с туидово сако я хвана през кръста и я завъртя в кръг под голям незапален полилей. Всяка двойка в залата танцуваше онова, което ѝ хрумнеше: танго, полка, боса нова, слоп. Но докога може да продължава това, преди сблъсъците да се превърнат в сериозна пречка?, мислеше тя. Би трябвало да последват колизии. Единствената алтернатива бе някакъв невероятен музикален строй, множество ритми в различни тоналности, хореография, при която всяка двойка изпълнява свободни движения, по предварително определен танцов рисунък. Мелодия, която другите наоколо долавят с тяхното шесто чувство, атрофирало в нея. Едипа се отпусна в ръцете на младия глухоням, остави го той да я води и зачака

стълкновенията. Такива обаче не последваха. Без да почувства ничие докосване, освен на своя партньор, тя бе въртяна около половин час и тогава с някаква мистериозна съгласуваност всички спряха. Хесус Арабал би го нарекъл анархистко чудо. Едипа, която нямаше идея как да го определи, само загуби присъствие на духа. Направи реверанс и избяга.

На другия ден, след дванайсетчасова дрямка без никакви особени сънища, заслужаващи обсъждане, Едипа освободи стаята в хотела и потегли към Кинърет. По пътя разполагаше с достатъчно време да обмисли случките от предишния ден и реши да намине при своя психоаналитик, доктор Хилариус, за да му разкаже всичко. Вероятно е попаднала под безжалостната ледена власт на някаква психоза. Със собствените си очи бе установила наличието на система СМЕТ: бе видяла двама куриери на СМЕТ, пощенска кутия на СМЕТ, пощенски марки на СМЕТ, клейма на СМЕТ. А изображението на пощенския рог със сурдинка се срещаше едва ли не навсякъде из района на залива. И все пак щеше ѝ се всичко това да излезе плод на въображението ѝ — безспорен резултат от получените душевни рани, изживените затруднения и мрачни колебания. Силно желаше доктор Хилариус да я увери, че тя не е с всички си, че има нужда от почивка, че не съществува никакъв Тристеро. Искаше също да знае защо толкова би я заплашвала вероятността Тристеро да се окаже нещо реално.

Малко след залез-слънце Едипа спря в алеята пред клиниката на Хилариус. В кабинета му като че ли не светеше. Устремено към вечерното море, въздушното течение поклащаше евкалиптовите клони. По средата на застланата с плочи пътека я стресна остро избръмчаване на насекомо покрай ухото ѝ, последвано от пукота на изстрел. Това не е насекомо, помисли Едипа, но в същия миг чу още един изстрел и веднага направи връзката. В привечерния сумрак тя представляваше съвсем ясно очертана мишена. Единственото спасение бе да продължи направо към клиниката. Притича до остъклената врата и установи, че е заключена, а фойайето — тъмно. Вдигна от земята недалеч от цветните лехи един камък и го запрати по вратата. Той отскочи. Докато Едипа оглеждаше наоколо за втори камък, вътре се появи фигура в бяло, изтича до вратата и я отключи. Това бе Хелга Блам, приходящата асистентка на Хилариус.

— Побързайте! — извика тя, докато Едипа влизаше. Хелга почти бе изпаднала в истерия.

— Какво става тук? — попита Едипа.

— Докторът полудя. Опитах да извикам полиция, но той грабна един стол и натроши телефонното табло.

— Кой? Доктор Хилариус?

— Смята, че някой го преследва. — По бузите на асистентката криволичеха бразди от сълзи. — Заключил се е в кабинета с оная пушка.

Едипа помнеше, че докторът пази като сувенир от войната една немска винтовка Gewehr 43^[13].

— Той стреля по мен. Как мислите, ще съобщи ли някой за това в полицията?

— Ами че той стреля по още пет-шест души — отвърна сестра Блам и поведе Едипа към своята стая.

Едипа забеляза, че прозорецът гледа към безопасен път за отстъпление.

— Могли сте да избягате — отбеляза тя.

Сестра Блам, която разбъркваше в две чаши нескафе с гореща вода от крана на мивката, въпросително вдигна очи.

— Ами ако му потрябва помощ?

— Кой би могъл да го преследва?

— Според него, трима души с автомати. Терористи, фанатици, само това повтаря. Натроши телефонното табло. — Тя погледна враждебно Едипа. — Налудничави жени колкото щещ, това е причината. Кинърет е пълен само с такива. Прекалено много му дойде на доктора.

— Аз отсъствах известно време — поясни Едипа. — Ще опитам да разбера какво му е. Предполагам, в мое лице той няма да види такава заплаха.

— Ако започнете да му разправяте за вашите неприятности, сигурно ще ви застреля — отвърна сестра Блам, която току-що бе опарила устни с кафето.

Пред вратата на кабинета му, която изобщо не помнеше да е виждала някога затворена, Едипа застана известно време неподвижна, предизвикателно изпънала бедра и усъмнена в своя здрав разум. Защо

да не избяга през прозореца на Блам? После от вестниците ще разбере какво е станало.

— Кой е там? — изкрещя Хилариус, доловил нейното дишане или усетил по някакъв друг начин присъствието ѝ.

— Госпожа Маас.

— Дано Шпеер^[14] и неговото кретенско министерство горят навеки в ада! Знаете ли, че половината от тези патрони са халосни?

— Ще ме пуснете ли да вляза? Искам да поговорим.

— Ще ви се! — отвърна Хилариус.

— Не съм въоръжена. Можете да ме обискирате.

— И в това време да ме фраснете в гръбнака с карате удар. Не, благодаря.

— Защо отхвърляте всяко мое предложение?

— Слушайте — продума след малко Хилариус, — изобщо смятахте ли ме за достатъчно добър фройдист? Допускал ли съм сериозни отклонения?

— От време на време гримасничехте — призна Едипа. — Но това е дребна работа.

— Полагах всевъзможни усилия да засвидетелствам определена подчиненост към онзи човек, към призрака на онзи своенравен евреин — започна психоаналитикът иззад вратата. — Да повярвам в голата истина на всичко написано от него, дори в идиотщините и противоречията. Това бе най-малкото, което можех да направя, нали? Един вид покаяние. Подобно на дете, което слуша в пълна безопасност някаква страшна приказка, аз страшно много исках да вярвам, че когато подсъзнателното бъде проникнато от светлина, то всъщност не би трябвало да се различава от другите помещения на ума. Че ужасните привидения ще се окажат просто детски кончета и мебели в стил Бидермайер. Че терапията в края на краищата може да обуздае подсъзнателното, да го въведе в обществото, без страх, че някой ден то отново ще се върне в своето първоначално състояние. Искях да вярвам, въпреки всичко, което съм извършил през моя сравнително кратък живот. Можете ли да си го представите?

Тя не можеше, естествено, защото нямаше понятие какво е правил Хилариус, преди се установи в Кинърет. От далечината долетя накъсания писък на електронните сирени, които използваше местната

полиция. Те звучаха като пуснати през усилвател пищялки и воят им все по-настойчиво се засилваше.

— Охо-о, чувам ги! — извика Хилариус. — Смятате ли, че някой може да ме защити от онези фанатици? Те минават и през стените. Сякаш се размножават: тъкмо избягаш от тях, свърнеш в някоя улица и ето ги, отново идват.

— Ще ми направите ли една услуга? Не стреляйте срещу полицаите — помоли го Едипа. — Те са на ваша страна.

— Евреите имат достъп до всички възможни униформи — отвърна Хилариус. — Не отговарям за безопасността на тъй наречената „полиция“. А и вие не знаете къде ще ме отведат, ако се предам, нали?

Едипа го чуваше как крачи из кабинета. Страховитият вой на сирените се съсредоточаваше около тях от всички посоки на нощта.

— Има една гримаса, която нито вие, нито който и да е друг в тази страна, е виждал — продължи Хилариус. — Правил съм я само веднъж и вероятно в Централна Европа все още продължава да съществува като вегетираща развалина младежът, който я е виждал. Сега той би трябвало да е на вашите години. Безнадеждно луд. Казваше се Цви. Ще уведомите ли „полицията“ или както се наричат те сега, че мога отново да направя тази гримаса? Тя е с радиус на действие сто метра и всеки, който има нещастieto да я види, попада в зловеща подземна тъмница, сред ужасни привидения и капакът над него се затваря за вечни времена. Благодаря за вниманието.

Сирените вече виеха пред самата клиника. Захлопнаха се врати, прозвучаха крясъците на полицаите и след миг те нахлуха през стъклото на входа със страшен трясък. Изведнъж вратата на кабинета се отвори, Хилариус сграбчи Едипа за ръката, издърпа я вътре и отново заключи.

— Значи сега съм заложница — установи тя.

— О! — възкликна Хилариус. — Това вие ли сте?

— А вие на кого мислехте, че?...

— Че разказвам моя случай ли? На някой друг. Тук съм аз, а там са другите. Знаете ли, ние установихме, че с помощта на ЛСД границата започва да изчезва. Човешкото его изгубва своите ясни очертания. Но аз самият никога не съм поглъщал този халюциноген. Предпочитам да оставам в състояние на относителна параноя, където

поне знам кой съм аз и кои са другите. Сигурно и вие затова отказахте да участвате в експеримента, а, госпожо Маас? — Хилариус праметна винтовката през рамо и отправи сияйна усмивка към нея. — Е, добре. Предполагам, дошла сте да предадете някакво съобщение. От тях. Какво е то?

Едипа сви рамене.

— Приемете достойно своята обществена отговорност — посъветва го тя. — А също и принципа на реалността. Те ви превъзхождат числено и по огнева мощ.

— Аха, превъзхождат ме, казвате. Там също ме превъзхождаха по численост. — И я погледна закачливо.

— Къде?

— Там, където направих оная гримаса. Където стажувах като млад лекар.

Едипа почти се досещаше за какво говори той, но все пак отново попита:

— Къде?

— В Бухенвалд — отвърна Хилариус.

Полицаяте заблъскаха по вратата на кабинета.

— Той е въоръжен и аз съм вътре с него — извика Едипа.

— Коя сте вие, госпожо? — Тя му каза. — Как се произнася малкото ви име? — Полицаят записа също нейния адрес, възраст, телефонен номер, имената на най-близките ѝ роднини и професията на мъжа ѝ, за да предаде всичко това на журналистите. В същото време Хилариус ровеше в бюрото за още патрони. — Ще можете ли да го разубедите? — попита полицаят. — Момчетата от телевизията искат да снимат през прозореца. Опитайте да му отвлечете вниманието.

— Вие пазете там добре — посъветва го Едипа. — Аз тука все някак ще се оправя.

— Хубаво представление подготвяте — кимна Хилариус.

— Значи смятате, че те искат да ви отведат в Израел, за да ви съдят там, както направиха с Айхман^[15]?

Психоаналитикът продължаваше да кима.

— Защо? С какво сте се занимавали в Бухенвалд?

— Работех върху експериментално предизвикана лудост — отвърна Хилариус. — Един изпаднал в кататония^[16] евреин е, образно казано, почти мъртъв. Либералните кръгове в СС смятаха, че така ще

бъде по-хуманно. — И те атакували пациентите посред нощ с метрономи, флигорни, страховити офорти в стила на Брехт, отстраняване по хирургически начин на някои жлези, халюцинации прожектирани с магически фенери, нови наркотици, заплахи непрекъснато повтаряни от скрити високоговорители, хипноза, часовници с обратно движещи се стрелки и гримаси. Хилариус отговарял за гримасите. — За съжаление съюзниците освободители пристигнаха, преди да успеем да съберем достатъчно данни — отдаваше се на спомените той. — Независимо от няколкото грандиозни успеха, постигнати в отделни случаи като с Цви, статистически погледнато не можехме да се похвалим с кой знае какво. — Нейното изражение изглежда го развесели и той се усмихна. — Да, вие ме мразите. Обаче не опитах ли да изкупя вината си? Ако бях истински нацист, щях да предпочета Юнг, нали? Но аз избрах Фройд, евреина. Създадената от Фройд картина на света не включваше никакъв Бухенвалд. Проникнеше ли веднъж светлината там, Бухенвалд според Фройд щеше да стане футболно игрище, а в газовите камери пухкави дечица щяха изучават икебана и солфедж. Пещите в Аушвиц щяха да преминават към производство на петифури и сватбени торти, а ракетите Фау-2 да се превърнат в държавни жилища за феите. Имах огромно желание да повярвам във всичко това. Спях по три часа на денонощие, полагайки всевъзможни усилия да не сънувам, а останалите двайсет и един часа използвах за насилствено придобиване на вяра. Но, изглежда, моето покаяние не е било достатъчно. Те идват да ме вземат, като ангели на смъртта, въпреки всичко, което опитах да направя.

— Как върви там? — попита полицаят.

— Прекрасно — отвърна Едипа. — Ако стане безнадеждно, ще ви кажа. — И тогава видя, че Хилариус е оставил винтовката на бюрото, отишъл е в другия край на стаята и демонстративно бавно опитва да отвори един картотечен шкаф. Тя грабна пушката, насочи я към него и заяви: — Би трябвало да ви убия. — Уверена бе, че той напълно преднамерено ѝ бе дал възможност да вземе оръжието.

— Нали затова ви изпратиха? — Хилариус събра и раздалечи очи, а после се изплези нерешително.

— Дойдох с надеждата, че ще можете да освободите съзнанието ми от една халюцинация — отвърна Едипа.

— Задръжте я! — екзалтирано пропя Хилариус. — Какво друго ви остава на този свят? Хванете я здраво за пипалцето и не позволявайте на фройдистите да ви я отнемат, нито на аптекарите да ви я отровят. Приласкайте я, каквато и да е тя, защото, губейки я, вие всъщност жертвате една фантазия в полза на другите. А това приближава края на вашето съществуване.

— Хайде, влизайте! — извика Едипа.

— Нали няма да стреляте? — замоли Хилариус с просълзени очи.

— Залючена е — съобщи полицаят, след като опита да отвори вратата.

— Разбийте я! — изкрещя Едипа. — Хитлер Хилариус ще плати разноските.

Няколко изнервени полицаи приближиха Хилариус с усмирители ризи и палки, от които нямаше да имат нужда. Същевременно, в надпревара да заемат по-изгодна позиция, линейките на три конкурентни болници с яростно ръмжене прегазиха тревата на заден ход и докараха до такова изстъпление Хемга Блам, че риданията ѝ започнаха да се примесват с ругатни по адрес на шофьорите. Навън, сред прожекторите и зяпачите, Едипа забеляза една кола на киньретската радиостанция, а в нея — съпруга си Мучо, приведен над микрофона. Тя изтича покрай блестящите светкавици и пъкна глава в прозореца на радиоколата.

— Здравсти.

Мучо натисна за момент бутона за пауза, но само мълчаливо се усмихна. Странно. Как биха могли да чуят радиослушателите една усмивка? Едипа влезе при него, като внимаваше да не вдига шум. Мучо поднесе микрофона към нея и прошепна:

— В ефир си, просто говори съвсем спокойно. — После със сериозен радиокоментаторски глас попита: — Как се чувствате след този ужасен случай?

— Ужасно.

— Прекрасно! — отбеляза Мучо. След това я накара да разкаже накратко на радиослушателите какво е станало в кабинета на доктор Хилариус. — Благодаря ви, Една Мош — приключи той. — Благодаря ви за описанието на драматичната обсада на Психиатрична клиника „Хилариус“. С това нашето предаване от подвижна радиостанция

номер две завърши. А сега ще ни чуete с програма от студиото, където ви очаква диджей „Заека“ Уорън. — И той изключи микрофона. Нещо не беше в ред.

— Каква Една Мош? — попита Едипа.

— Ще го чуят правилно — обясни Мучо. — При запис от радиокола винаги има изкривяване на звука, а и самата лента погажда най-различни номера.

— Къде ще го откарат?

— Сигурно в градската болница — отвърна Мучо. — За преглед. Чудно, какво ли ще открият?

— Израилтяни, които влизат през прозорците. Ако няма евреи, значи той е луд.

Дойдоха няколко полицаи и поговориха известно време с нея. Казаха ѝ да остане в Кинърет за всеки случай, ако бъде заведено съдебно дело. Накрая тя се качи в наетата кола и последва Мучо до студиото. Беше негов ред да води нощното предаване от един до шест часа.

Мучо отиде на горния етаж да напише своя материал, а в коридора пред стаята с шумно тракация телетип Едипа срещна програмния директор Сизър Фънч.

— Много ми е драго, че се върнахте — приветства я той. Явно не помнеше малкото ѝ име.

— Сериозно! — учуди се Едипа. — Интересно защо ли!

— Откровено казано, откакто заминахте, Уендъл престана да бъде себе си — сподели Фънч.

— И в кого се е превърнал той, моля? — попита вбесена Едипа, защото Фънч наистина бе прав. — В Ринго Стар? — Фънч се сви уплашено. — В Чъби Чекър? — подгони го тя към фойето. — Или в Райчъс Брадърс^[17]? И защо, ако смея да запитам?

— Във всичките взети заедно, госпожо Маас — смутено отвърна Фънч.

— О, казвайте ми Една. Какво имате предвид?

— Тук, зад гърба му, хората го наричат Братята Ен — захленчи Фънч. — Той губи своята самоличност, Една, това е. От ден на ден Уендъл е все по-малко себе си и все повече някаква обобщена личност. Влиза например на оперативка и стаята изведнъж се оказва пълна с хора, разбирате ли? Той е едно подвижно множество.

— Само във въображението ви — заяви Едипа. — Пак сте пушили от ония цигари без надпис.

— Няма защо да ме иронизирате. Сама ще видите. Трябва да си помагаме взаимно. Кой друг освен нас е загрижен за него?

Тя седна на пейката пред Студио 1, където „Заека“ Уорън пускаше плочи. Скоро Мучо слезе със своя материал. Лицето му излъчваше безметежност, каквато Едипа никога по-рано не бе забелязвала. Обикновено той ходеше прегърбен и мигаше често-често, но сега нямаше и следа от това.

— Почакай малко — усмихна се той и тръгна по коридора.

Едипа започна внимателно да го разглежда отзад, с надеждата да види сияние, ореол.

До началото на неговото предаване имаше още време. Двамата отидоха с колата до малка пицария в центъра на града и впериха погледи един в друг през канелюрените златисти увеличителни стъкла на бирените халби.

— Как върви работата с Мецгър? — попита Мучо.

— Между нас няма нищо.

— Няма, разбира се. Вече няма. Стана ми ясно още когато започна да говориш по микрофона.

— Отлично — въздъхна Едипа. Не можеше да установи какво е изражението му.

— Направо удивително! — възкликна Мучо. — Всичко ми беше... Чакай, чакай! Слушай... — Не се чуваше нищо необикновено. — В този пасаж свирят седемнайсет цигулки — поясни той. — И една от тях... Не, не мога да кажа точно коя, защото записът е моно, дявол да го вземе.

Едипа съобрази, че Мучо говори за Мюзак. Откакто бяха влезли в заведението, музикалният фон някак почти неосезаемо, неуловимо проникваше в сетивата им: струнните, дървените и медни духови инструменти със сурдинки.

— Какво има? — загрижено попита тя.

— Неговата „ми“ струна е настроена малко по-високо. Това няма как да е студиен музикант. Мислиш ли, че с тази струна някой ще може да изсвири едно пицикато? При нотите, с които разполага за този пасаж! Представи си само какво му е ухото, каква е мускулатурата на

ръцете му и накрая как изглежда той целият. Та това ще е направо нещо приказно.

— А защо проявяваш такъв интерес?

— Защото е изсвирено от реално съществуващ човек, а не е постигнато с помощта на електрониката. Ако искат, те могат да минат без живи музиканти. Смесват съответните обертонове с определена сила и се получава звучене на цигулка. Както например аз... — Мучо пусна лъчезарна усмивка, след известно колебание. — Ед, ти сигурно мислиш, че съм полудял. Но аз мога да направя същото в обратен ред. Чувам нещо и го разделям на съставните му части. Умствен спектрален анализ. Мога да разчленявам акорди, тембри, дори думи на основните им честоти и хармонии, с най-различните им сили на звука, и да ги слушам, всеки чист тон поотделно и едновременно всички заедно.

— Как постигаш това?

— Все едно че разполагам с отделен канал за всеки тон — развълнувано продължи Мучо. — И ако имам нужда от още, аз просто се разширявам. Добавям това, което ми е необходимо. Не знам как се получава, обаче напоследък мога да го правя и когато хората говорят. Кажете „разкошен шоколадов спектър“.

— Разкошен шоколадов спектър — повтори Едипа.

— М-м, да-а — отбеляза той и млъкна.

— Е, и какво? — нервно попита тя след две минути.

— Забелязах го онази вечер, когато слушах как „Заека“ Уорън чете една реклама. Който и да говори, диапазоните на силата на звука са почти еднакви, плюс-минус някакъв незначителен процент. Значи сега ти и „Заека“ Уорън имате една обща допирна точка. Дори нещо повече. Ако диапазоните на силата на звука са еднакви, всеки, който изговаря същите думи, е същият човек, само дето това става в други времеви отрязъци, те възникват в различно време, чат ли си? Но времето е условна категория. Избираш нулевата точка където пожелаеш и по този начин можеш да изместваш времевата линия на всеки отделен човек, докато накрая всички те съвпадат. Тогава ще получиш огромен хор, представяш ли си, да речем от двеста милиона души, които произнасят в едновременно и с еднакъв глас „разкошен шоколадов спектър“.

— Мучо — нетърпеливо започна тя, усещайки, че в главата ѝ се загнездва някакво налудничаво подозрение, — това ли има предвид

Фънч, когато казва, че щом влезеш някъде, стаята сякаш изведнъж се препълва с хора?

— Аха, точно това — отвърна Мучо. — Обаче не само аз съм такъв. Всички са като мен. — Погледна я втренчено, с вече спокойно, приветливо и умиротворено изражение, вероятно унесен в мечти за хармония, тъй както други хора бленуват едновременни оргазми.

Едипа просто не можеше да го познае. От някакъв неизвестен мозъчен център започна да я облива паника.

— Сега, всеки път щом сложа слушалките, аз наистина разбирам какво ме привлича към тях — продължи Мучо. — Когато онези момчета пеят „Тя обича теб“, значи „тя“ действително те обича. „Тя“ всъщност представлява произволно взет брой хора, от всички краища на света, от всички времена, с различна кожа, ръст, възраст, фигура и отдалеченост от смъртта, но „тя“ обича. А това „теб“ включва всички. И нея самата. Човешкият глас е едно неопишимо чудо, Едипа. — Очите му, преизпълнени с ентузиазъм, отразяваха цвета на бирата.

— Миличкият! — безпомощно прошепна тя, недоумяваща с какво би могла да му помогне, и я достраша за него.

Той сложи на масата помежду им прозрачно пластмасово шишенце. Едипа видя хапчетата вътре и тогава разбра.

— Това е ЛСД, нали? — попита тя. Мучо ѝ отвърна с безмълвна усмивка. — Откъде ги взе? — Но вече се досещаше.

— От Хилариус. Той разшири експеримента и включи в него съпрузите.

— Слушай — опита да говори делово Едипа, — откога вземаш тези хапчета? — Той наистина не помнеше откога. — Но все пак има надежда да не си пристрастен още.

— Няма никакво пристрастяване, Ед — недоумяващо я погледна Мучо. — Това не е като да станеш наркоман. Гълташ го, защото ти е хубаво. Защото виждаш, помирисваш и вкусваш неща, които изобщо не можеш да предположиш, че съществуват. Защото светът е толкова голям, неизчерпаем. Безкраен, миличка. Превръщаш се в антена, която всяка вечер изпраща своето послание на милиони хора и техният живот става твой. — Сега той изглеждаше някак особено спокоен и благ. Едипа изпита желанието да го шамароса през устата. — А и песните, те не само казват нещо, те *представяват* самото това нещо, изразено в съвършен звук. Нещо ново! И сънищата ми вече са други.

— О, на мама светецът! — Вбесена, тя отметна коса няколко пъти. — Вече не те измъчват кошмари, а? Чудесно! Значи на малката ти приятелка, която и да е тя, наистина ѝ е провървяло. На тази възраст децата имат нужда от повечко сън.

— Няма никаква приятелка, Ед. Чакай да ти кажа. Нали помниш, че всяка нощ сънувах онова отвратително тържище за стари коли? Тогава не смеех дори да го споделя с теб. Но сега мога. Този кошмар вече не ме преследва, не ме измъчва. Най-много ме ужасяваше онова рекламно табло там. Сънувам аз, че съм зает с обичайната ми работа, и изведнъж, без никакво предупреждение, се появява този огромен надпис! Нашето тържище бе филиал на Националното Управление на Любителите Автомобилисти. Съкратено: НУЛА. Едно поскърцващо ламаринено табло, което на фона на синьото небе непрекъснато повтаря: „Нула, нула, нула!“ Събуждах се с крясъци.

Едипа не бе забравила, разбира се. Сега вече нямаше да го навестяват привидения, поне докато разполага с хапчета. Тя все още не можеше напълно да осъзнае, че всъщност го бе видяла за последен път в деня, когато тръгна за Сан Нарцисо. Толкова много от предишния Мучо бе изчезнало и разпадът на личността му явно бе в напреднала фаза.

— О, слушай, Ед — прозвуча гласът му, — слушай!

Но тя не можа дори да познае мелодията.

Когато стана време за връщане в студиото, Мучо кимна към хапчетата:

— Можеш да ги вземеш.

Едипа поклати глава в отказ.

— В Сан Нарцисо ли отиваш? — попита Мучо.

— Да, тази вечер.

— А полицията?

— Ще избягам от тях.

По-късно тя не помнеше дали бяха разменили дори една дума повече. Пред сградата на радиостанцията се целунаха за сбогом, Едипа и множеството Мучовци. Отдалечавайки се, Мучо подсвиркваше някаква много сложна, дванайсеттонна мелодия. Известно време Едипа остана с опряно на волана чело. След малко осъзна, че не го е попитала за печата на Тристеро върху неговото писмо. Но вече бе твърде късно, за да има отговорът му някакво значение.

[1] *Уайтчепъл* — беден район на Лондон. ↑

[2] *dies irae* (лат.) — Денят на гнева, денят на Страшния съд, Второ пришествие. Също и химн на Римокатолическата църква. На английски език изговорът на „this trust or odious awry“ (тази среща или нелепа/противна грешка) и „this trystero dies irae“ (този тристеро *dies irae*) е почти еднакъв. ↑

[3] ДСС — Движение Свобода на Словото; МАС — Млади Американци за Свобода; КДВ — Комитет Денят на Виетнам. ↑

[4] *Министър Джеймс* — авторът има предвид Джеймс Винсът Форестал (1892–1949), първият министър на отбраната на САЩ през 1944–1947 г., яростен анти-СССР и анти-Израел. Секретарят Фостър — *Джон Фостър Дълес* (1888–1959), *държавен секретар на САЩ през 1953–1959 г., провеждал политика на противодействие на СССР посредством военна и икономическа помощ за американските съюзници.* Сенаторът Джоузеф — Джоузеф Реймънд Маккарти (1908–1957), сенатор от щата Уисконсин (1947–1957), печално известен инициатор на „лов на вещици“, обвинил множество хора в принадлежност към комунистите и прокомунистически симпатии, създател на Комисията за разследване на антиамериканската дейност и т.нар. „черни списъци“. ↑

[5] Хари С. Труман (1884–1972) — 33-ят президент на САЩ (1945–1953). ↑

[6] *Finocchio* (итал.) — копър, семе от копър. Жаргонно название на гей, хомосексуалист. ↑

[7] Религиозно и мистично учение за края на света и човека, и за задгробния живот. ↑

[8] В 1900 г. знаменитите мексикански революционери-анархисти братята Енрике, Рикардо и Хесус Флорес Магон основават групата „Възраждане“. Най-известен от тях Рикардо (1873–1922) става виден деец на мексиканската революция, в много отношения опиращ се на идеите на Михаил Бакунин. ↑

[9] Емилиано Сапата (1879–1919) — мексикански революционер и реформатор в областта на селското стопанство. Ръководител (заедно с Панчо Вия) на въоръжената борба през 1911–1916 г. ↑

[10] Юкатеко — жител на полуостров Юкатан, щат Мексико. ↑

[11] *Regeneración* (исп.) — Възраждане. ↑

[12] Общоприетото изписване е AC/DC — жаргонно обозначение за бисексуалност, а в електромеханиката: прав ток/променлив ток (alternative current / direct current). ↑

[13] Gewehr 43 (*нем.*) — винтовка, модел 1943 г. ↑

[14] Алберт Шпеер (1905–1981) — официалният архитект на Хитлер. През 1943–1945 г. е министър на въоръженията и военното производство на хитлеровска Германия. През тези години неочаквано преминава в опозиция и започва да оказва скрита съпротива на режима. В 1945 г. се решава на открит саботаж и даже започва да подготвя заговор против хитлеристкото окръжение. Хитлер получава доказателства за измяната на Шпеер, но, въпреки всичко, не го екзекутира, а само го изолира от себе си. ↑

[15] Адолф Айхман (1906–1962) — началник на отдел IV-D-4 в Гестапо, занимаващ се с „окончателното разрешаване на еврейския въпрос“, нацистки военнопръстълник, непосредствено отговорен за организирането на геноцида на европейските евреи в годините на II Световна война. При операция на израелското разузнаване Мосад, осъществена през май 1960 г., бива заловен и тайно изведен от Аржентина в Израел, където е осъден на смърт и екзекутиран през 1962 г. ↑

[16] Кататония — нервно-психическо разстройство, характеризиращо се с мускулни спазми и нарушение на двигателните рефлекси. ↑

[17] *Ринго Стар* (Ричард Старки) — барабанист на Бийтълс. *Чъби Чекър* — популярен през 60-те г. американски певец, един от първите изпълнители на туист. *Райчъс Брадърс* (Righteous Brothers — *Праведните братя*) — популярен американски дует през 60-те г. ↑

ГЛАВА 6

Когато се върна в „Палатите на Ехо“, тя завари Майлс, Дийн, Серж и Ленард, разположени с всичките си инструменти около и върху трамплина в края на басейна, невъзмутими и застинали, сякаш невидим за Едипа фотограф ги снимаше за обложка на грамофонна плоча.

— Какво става тук? — попита Едипа.

— Твоят Мецгър прееба нашия алт Серж — отвърна Майлс. — И сега момчето ще откачи от мъка.

— Той е прав, госпожо — потвърди Серж. — По този повод написах песен, аранжирана само за един глас, за моя глас. И тя е следната:

ПЕСЕН НА СЕРЖ

*Пристигат старчоци —
богати и откачени
като Хумберт Хумберт^[1].
И гаджетата ни подмамват.
Любимото маце за мен бе зряла жена
На дъртака се стори тя пубертет.
Ах, защо ме остави, защо ме забрави,
Самотен, роден без късмет?
Сега щом вече я няма ще търся аз друга.
Урока на старците аз усвоих:
От утре нататък ще свалям
Само момиченца осемгодишни.
По детски площадки играем си ние
Прекрасно е значи, елате и вие!*

— Ти изглежда намекваш за нещо, а? — подхвърли му Едипа.

Тогава ѝ преразказаха в проза песента. Мецгър и гаджето на Серж избягали в Невада, за да сключат брак там. При последвалия обстоен разпит Серж призна, че пасажът от текста отнасящ се до осемгодишните момиченца все още бил плод на въображението му, но добави, че упорито обикалял детските площадки и в най-скоро време щял да ги зарадва с добра вест. Върху телевизора в нейната стая Мецгър ѝ бе оставил бележка в смисъл, че не бива да се тревожи за наследството — той бил прехвърлил съизпълнителските си функции на свой колега от „Уорп, Уистфул, Кубичек и Макмингъс“ и кантората щяла да поддържа връзка с Едипа, а също и че всички процедури с нотариата били уредени. Нито дума, с която да напомни, че той и Едипа доскоро са били нещо повече от съизпълнители.

Което сигурно означава, че всъщност сме били само такива, разсъждаваше тя. Вероятно би се почувствала в по-голяма степен класически изиграна, ако мислите ѝ не бяха заети със съвсем други неща. Веднага щом разопакова багажа, Едипа набра номера на Рандолф Дриблет, режисьора. След десетина извънпявания прозвуча гласът на възрастна жена:

— Съжالياвам, сега не можем да кажем нищо.

— С кого говоря? — попита Едипа.

— С майка му — последва въздишка. — Утре по обед ще направим изявление. Ще го прочете нашият адвокат. — И затвори.

Дявол да го вземе, недоумяваше Едипа, какво е станало с Дриблет? Реши да се обади по-късно. Намери в указателя номера на професор Емъри Борц и този пък късметът ѝ проработи. На позвъняването ѝ отговори гласът на съпругата му, Грейс, съпроводен от виковете на няколко деца.

— Той полива двора — обясни Грейс. — Което представлява една отлично замислена и организирана шега, продължаваща още от април. Седи на слънце, пие бира със студентите и замеря чайките с бутилки. По-добре ще е да поговорите с него, преди да е станало прекалено късно... Максина, защо не хвърлиш това по брат си? Той може да тича по-бързо от мен. Знаете ли, че Емъри подготви едно ново издание на Хуорфинджър? Ще излезе от печат на... — но датата бе заглушена от страхотен трясък, лудешки детски смях и пронизителни

писъци. — Господи, Боже мой! Да сте виждали някога детеубийство? Заповядайте, защото такава възможност друг път няма да получите.

Едипа взе душ, облече пуловер и пола, нахлузи платнени обувки, пристегна коса отзад като в студентските години, гримира се, без да прекалява с аркансила. С някаква смътна боязън призна на себе си, че по-важен е отговорът на Тристеро, а не на Борц или Грейс.

Пътят минаваше покрай „Антикварни книги Запф“ и тя бе силно обезпокоена, когато на мястото, където допреди седмица стоеше книжарницата, сега видя само куп овъглени останки. Във въздуха все още висеше миризмата на изгоряла кожа. Едипа спря и влезе в съседния магазин за интендантски излишъци. Собственикът я осведоми, че този проклет глупак Запф бил запалил книжарницата си, за да получи застраховката.

— Само да имаше малко ветрец и моят магазин щеше да пламне — изръмжа достопочтеният съсед. — Както и да е, тоя търговски комплекс беше построен с проектна трайност пет години. Но къде ще ти чака Запф! Някакви си там книги!

Едипа изпита чувството, че само доброто му възпитание го възпираше да не се изплюе.

— Ако искате да продавате използвани вещи, първо трябва да разберете какво търсят хората — посъветва я той. — Напоследък много добре вървят пушките. Тая сутрин един човек купи от мен двеста винтовки за някаква организация. Можех да му продам и двеста ленти за ръкав със свастика, обаче като напук, бяха ми свършили.

— Интендантски излишъци от свастики? — учудено възкликна Едипа.

— Излишъци друг път! — намигна поверително той. — Абе, имам си едно цехче край Сан Диего. И десетина негра, нали разбирате? Та значи неграта шият тия „стари“ ленти. Представа нямате колко добре вървят сега ленти със свастика. Пуснах реклами в няколко списания, дето показват снимки на голи момичета, и миналата седмица се наложи да наема допълнително още двама черни, специално за да експедират стоката по пощата.

— Как се казвате?

— Уинтроп Тримейн — отвърна енергичният предприемач. — Или просто Уинър^[2]. Та споразумях се с един от големите магазини за конфекция в Лос Анжелос и тая есен ще изпробваме там как ще вървят

есесовските униформи. Действаме съвместно с кампанията „Деца, върнете се в училище“ около началото на учебната година и повечето комплекти ще ги правим в четиридесет и шести размер, като за юноши. Догодина смятаме да лансираме модифициран дамски вариант на униформата. Какво ще кажете, а?

— Ще ви уведомя, ако реша да кажа нещо — отвърна Едипа. — Ще ви имам предвид. — И тръгна, питайки се дали не трябваше да го наругае или да го фрасне с някой от десетината тежки и тъпи интендантски излишъци подръка. Свидетели нямаше. Защо не го направи?

Бъзла си ти, мислеше Едипа, щракайки предпазния колан. Това е Америка, ти живееш в нея и позволяваш да стават такива неща! Да се разпространяват! Подкара бясно по магистралата, сякаш бе излязла на лов за фолксвагени. Когато стигна до мястото, дето живееше Борц, крайречно селище от типа на Лагуни Фангозо, тя само трепереше и усещаше леко гадене.

Посрещна я пълничко момиченце, чието лице бе цялото изпоцапано с нещо синьо.

— Здравей — рече Едипа. — Ти навярно си Максина?

— Максина е в леглото. Тя хвърли една от татковите бирени бутилки по Чарлс, ама уцели прозореца и мама хубаво я нашляпа. Ако беше мое дете, щях да я удавя.

— За такъв вариант изобщо не бях помислила — заяви изникналата от полумрака на всекидневната Грейс Борц. — Влезте. — И започна да чисти с мокра кърпа лицето на момиченцето. — Как успяхте да се отървете от вашите?

— Аз нямам деца — отвърна Едипа и я последва към кухнята.

Грейс я погледна изненадано.

— Обикновено жените придобиват една такава, лесно разпознаваема, типична измъчена физиономия — отбеляза тя. — Мислех, че само децата могат да бъдат причина за това. Но изглежда не съм права.

Емъри Борц бе разположен полуизлегнат в хамака на двора, наобиколен от трима абсолвенти — двама младежи и едно момиче, всичките жестоко пияни — и невероятна купчина празни бирени бутилки. Едипа все пак откри една пълна и се настани с нея на тревата.

— Бих искала да науча нещо за Хуорфинджър като историческа личност, а не толкова като човек на словото — веднага подхвана тя.

— Историческата личност Шекспир — изръмжа през дългата си брада един от абсолвентите, отваряйки нова бутилка. — Историческата личност Маркс. Историческата личност Христос.

— Прав е — апатично сви рамене Борц. — Те са мъртви отдавна. Какво е останало?

— Думи.

— Изберете няколко думи и можем да говорим за тях — посъветва я Борц.

— *Никое свято съзвездие, мисля аз, не може да спре Този, / Който вече е определил срещата си с Тристеро* — процитира Едипа. — „Трагедията на куриера“, IV^{-то} действие, 8^{-ма} картина.

Борц премигна насреща ѝ.

— А как успяхте да проникнете в библиотеката на Ватикана? — попита той.

Едипа му показва джобното издание с въпросното двустишие. Борц присви очи към страницата и протегна ръка за още бира.

— Милостиви Боже! — обяви той. — Нарушили са авторското право, моето и на Хуорфинджър. Цензурирали са наопаки книгата! Осакатили са я! — Прелисти до началото, за да види кой е преиздал неговата редакция на Хуорфинджър. — Досрамяло го е да остави подпис. Проклет да бъде навеки! Трябва да пиша до издателството. „К. да Ебавадо и компания“. Кои са пък тези? От Ню Йорк. — Вдигна книгата и разлисти две-три страници срещу слънцето. — Офсет. — Завря нос близо до текста. — И печатни грешки! Пфу! Фалшификат! — Накрая хвърли книгата на тревата и я загледа с отвращение. — Как е могло това издателство да се вмъкне във Ватиканската библиотека?

— А какво има във Ватикана? — попита Едипа.

— „Трагедията на куриера“ в порнографски вариант. До шейсет и първа година изобщо нямаш достъп до това издание, иначе щях да го упомена в бележките към моята стара редакция.

— Значи това, което гледах в „Цистерната“, не беше порнография?

— Постановката на Ранди Дриблет ли? Не. Според мен тя беше типичен представител на целомъдрената режисура. — Борц зарея тъжен поглед покрай Едипа, някъде в небето. — Той беше човек с

необикновено висока нравственост. Всъщност Ранди почти не се чувстваше обвързан с текста, но винаги оставаше докрай верен на духа на пиесата, на окръжаващата я невидима атмосфера. Ако някой би могъл да ви създаде представа за историческата личност Хуорфинджър, както се изразихте, това можеше да бъде единствено Ранди. Не съм познавал друг човек, който да е бил толкова близо до автора, до микрокосмоса на тази драма, такъв, какъвто сигурно е окръжавал будния дух на Хуорфинджър.

— Но защо говорите в минало време? — попита Едипа с разтуптяно сърце, припомняйки си телефонния разговор със старата дама.

— Вие още ли не знаете? — Всички бяха вперили погледи в нея. Сред празните бутилки на тревата, без да хвърля сянка, припълзя смъртта.

— Преди два дни Ранди се удави в океана — прошепна най-после момичето. Очите му бяха зачервени. — В костюма на Дженаро. Ранди е покойник и ние затова сме тук, на помен.

— Тази сутрин опитах да се свържа с него — бе единственото, което можа да каже Едипа.

— Станало е веднага, след като били запалени декорите на *Трагедията на куриера* — поясни Борц.

Само месец по-рано следващият въпрос на Едипа сигурно щеше да бъде: защо? Но сега тя замълча, сякаш очакваше да получи просветление свише.

Те ме напускат, изоставят ме, помисли Едипа, изпитвайки усещането, че е развята завеса на много висок прозорец, която се надига и понася навън, над бездната. Те, мъжете в моя живот, ме изоставят един по един. Психоаналитикът ми полудя, преследван от израилтяните. Съпругът ми, под въздействието на ЛСД, пълзи опипом все по-навътре в безкрайните тъмни стаи на своята измислена захарна къщичка и безнадеждно се отдалечава от онова, което винаги съм приемала за любов. Единственият ми извънбрачен любовник избяга с някакво покварено петнайсетгодишно момиче. Най-добрият ми водач назад към времето и корените на Тристеро се самоуби. Къде съм аз?

— Не се разстройвайте — добави Борц, който я наблюдаваше.

Едипа издържа погледа му.

— Само по това ли бе направен неговият сценичен вариант? — посочи тя джобното издание.

— Не — намръщи се Борц. — По моето издание с твърди корици.

— Но тогава, когато вие сте гледали пиесата... — Безмълвните бутилки около тях отразяваха прекалено много слънчева светлина. — Как завърши четвъртото действие? Какви бяха репликите на Дриблет, тоест на Дженаро, когато всички са на брега на езерото, след чудото?

— *На Турн и Таксис служеше той до днес / Но веч не кланя се на никой господар* — издекламира Борц, — *а на пронизалия го студен кинжал. / И безмълвен лежи витият златен рог...*

— Правилно — съгласиха се абсолвентите. — Точно така.

— Това ли е всичко? А останалото? Другото двустишие?

— В текста, който лично аз използвах, последният стих от другия куплет отсъства — отвърна Борц. — Книгата във Ватиканската библиотека е само една безсрамна пародия. Завършекът *Този, що на похотливите кроежи на Анджели прекослови* е бил вмъкнат от печатаря на изданието-кварто, датиращо 1687 година. Уайтчапълската редакция е фалшификат. Следователно Ранди е постъпил възможно най-уместно: направо е пропуснал съмнителната част.

— Но когато аз гледах пиесата, Дриблет използваше ватиканските стихове — заяви Едипа. — Той произнесе думата „Тристеро“.

Лицето на Борц остана невъзмутимо.

— Това е било негово творческо виждане. Ранди беше едновременно режисьор и актьор, нали?

— А не е ли било просто някакво хрумване? — Тя направи кръгово движение с ръце. — Да вмъкне друго двустишие, без да каже на никого?

— Онова, което занимаваше мислите на Ранди и го тревожеше, обикновено трябваше по един или друг начин да излезе наяве, да бъде показано на сцената — припомни си третият абсолвент, широкоплещест младеж с очила с рогови рамки. — За да почувства духа на пиесата, а не непременно на отделните думи, той сигурно е прочел много варианти и така се е натъкнал на оная ваша книга с промененото двустишие.

— Значи изглежда нещо се е случило в личния му живот — стигна до заключението Едипа. — Вероятно онази вечер е настъпила някаква драстична промяна, която го е накарала да вмъкне въпросните стихове.

— Може би да, а може би не — отбеляза Борц. — Сигурно мислите, че човешкият разум е билиардна маса?

— Надявам се, че не е.

— Елате да ви покажа няколко мръсни рисунки — предложи й Борц, изтърколвайки се от хамака. Оставиха студентите да пият бира. — Микрофилм с незаконно заснетите илюстрации на онова ватиканско издание. Изнесен тайно през '61 година. С Грейс бяхме там на специализация.

Влязоха в нещо средно между ателие и работен кабинет. Някъде далеч в къщата крещяха деца, бучеше прахосмукачка. Борц дръпна завесите, порови в една кутия, извади пълна шепа диапозитиви, включи диапроектора и го насочи към стената.

Илюстрациите представляваха гравюри върху дърво, изработени с характерната за аматьора груба прибързаност да бъде видян крайния продукт. Истинската порнография е творение на безкрайно търпеливи професионалисти.

— Художникът, а също и стихоплетецът, който е прередактирал и променил пиесата, са неизвестни — поясни Борц. — Тук Паскуале, нали го помните, един от отрицателните герои, фактически се оженва за своята майка и илюстрацията показва брачната им нощ. — Той смени диапозитива. — Придобихте най-обща представа, нали? Обърнете внимание колко често на заден план витае фигурата на Смъртта. Праведният гняв и нравоучителните изстъпления са атавизъм, средновековна работа. Никой пуританин не е изпадал чак в такава ярост. Освен, може би, скървхамитите. Д'Амико свята, че това издание е дело на скървхамитите.

— Кой са скървхамитите?

— По време на управлението на Чарлс I^[3], някой си Робърт Скървхам основал секта от най-чисти и най-ревностни пуритани. Основен постулат и фиксидея на тяхната доктрина било понятието за предопределеност. Те различавали два вида предопределение. Според скървхамитите нищо на този свят не било случайно и Сътворението представлявало някакъв огромен сложен механизъм. Но една част от

него, скървхамитската, не се подчинила на волята на Бога, своя Създател и Първопричина. Останалите кривнали към някакъв противоположен принцип, нещо сляпо и безчувствено; жесток автоматизъм, водещ към вечно проклятие и смърт. Замисълът им бил да привлекат нови съмишленици в благочестивото, богоугодно и целеустремено братство на скървхамитите. След известно време обаче излязло така, че малцината спасили душите си скървхамити изпаднали в положението на обхванати от смътен болезнено-хипнотичен ужас хора, вторачени като омагьосани навън, към пищния, изрядно функциониращ, прокълнат от тях свят на обречените, и това се оказало фатално. Блестящата перспектива на унищожението ги примамвала един след друг, докато накрая в сектата не останал никой, дори и самият Робърт Скървхам, който я напуснал последен, като капитан на потъващ кораб.

— Какво общо е имал Ричард Хуорфинджър с тях? — попита Едипа. — Защо е трябвало да съчиняват порнографски вариант именно на неговата пиеса?

— За назидание. Те не обичали театъра. Смятали, че така ще могат с абсолютна сигурност да се избавят от пиесата, да я низвергнат в ада. Най-добрият начин да я осъдят на вечно проклятие според тях бил да променят и подменят истинския текст. Не забравяйте, че пуританите, също като литературните критици, били предани докрай на Словото.

— Но в стиха за Тристеро няма нищо неприлично.

— Стихът си е съвсем на място, нали? — почеса глава Борц. — „Святото съзвездие“ е символ на Божията воля. Но дори и тя не може да възпре или да предпази този, *комуто за среща с Тристеро е ударил час*, тоест който има среща с Тристеро. Мисълта ми е, че ако например вие говорите за *прекословене на похотливите кроежи на Анджели*, какво пък, съществуват много начини да се измъкнете от това положение. Да речем, ще напуснете страната. В края на краищата, Анджели е просто човек. Но Другото, жестокото Друго, което поддържа движението на извънскървхамитската вселена като часовников механизъм, това е нещо съвсем различно. Очевидно скървхамитите са решили, че Тристеро отлично ще символизира онова Друго.

Вече нищо не можеше да я накара да отлага. Отново обхваната от лекото шеметно усещане, че бавно кръжи над някаква бездна, Едипа постави въпроса, който бе дошла да зададе:

— Какво е Тристеро?

— Една от няколкото съвършено нови насоки за изследване, които възникнаха след като подготвих онова издание от '57 година — отвърна Борц. — Оттогава насам открихме доста интересни материали от стари източници. Както ми казаха, редактираното от мен преработено и допълнено издание ще излезе от печат следващата година. А междувременно... — и приведен над пълна със стари книги остъклена витрина Борц извади едно томче, подвързано с тъмнокафява олющена телешка кожа — ето. Всичко, касаещо Хуорфинджър, държа под ключ тук, заради децата. Чарлс задава прекалено много въпроси, на които още съм твърде млад да отговоря.

Книгата бе озаглавена *„Описание на необикновените пътешествия на доктор Диоклециан Блоб сред италианците, допълнено с назидателни разкази из истинската история на тази удивителна чуждоземна раса“*.

— Подобно на Милтън, за мой късмет и Хуорфинджър е оставил бележник, в който е записвал цитати и други интересни неща от прочетеното — отбеляза Борц. — Ето откъде знаем за *Пътешествията* на Блоб.

— Нищо не мога да разгадая — прошепна Едипа, разглеждайки книгата, в която текстът (с типичните за средноанглийския език буквосъчетания и окончания на думите) бе отпечатан с готически шрифт.

— Все пак опитайте — посъветва я Борц. — Аз трябва да изпратя децата. Мисля, че е някъде около Седма глава. — И изчезна, оставяйки Едипа пред своята съкровищница.

Оказа се, че ѝ бе нужна Осма глава, описанието на срещата на автора с разбойниците на Тристеро. Диоклециан Блоб решил да прекоси една безлюдна планинска местност с пощенска кола на системата „Торе и Тасис“, според Едипа означаващо Турн и Таксис на италиански. Неочаквано, близо до бреговете на това, което Блоб наричаше „Езеро на Благочестието“, пътниците били нападнати от множество конници с черни плащове и под пристъпите на духащия откъм езерото леден вятър се завързала яростна, безмълвна битка.

Разбойниците използвали сопи, аркебузи, мечове, кинжали и накрая копиринени кърпички, за да доубият все още дишащите. Загинали всички, с изключение на Блоб и слугата му. Те още от самото начало застанали настрана от сражението, обявили високо, че са британски поданици, и дори от време на време „дръзвахме да пеем някои от нашите най-благочестиви църковни химни“. Спасението им — отчитайки стремежа на Тристеро да запази в тайна съществуването си — изненада Едипа.

— Дали пък Тристеро не е опитвал да открие филиал в Англия?
— изказа предположението Борц няколко дни по-късно.

Едипа нямаше представа.

— Но защо са пощадили такъв нетърпим досадник като Диоклециан Блоб? — попита тя.

— Плямпало като него личи от пет километра — поясни Борц. — Дори на студа, дори ако мозъкът ти е размътен от ярост и жажда за кръв. Ако искам някаква информация да стигне до Англия, за да разчисти пътя ми и да подготви страната за установяването ми там, едва ли ще намеря по-подходящ от него. По онова време всяка промяна на установеното положение е била добре дошла за Тристеро. Ето например в Англия кралят е бил на път да загуби главата си. С други думи, лесна работа!

След като събрал чувалите с пощата, главатарят на разбойниците смъкнал Блоб от колата и се обърнал към него на безупречен английски: „Месер, вие станяхте свидетел на гнева на Тристеро. Знайте, че ние не сме хора без милост. Съобщете на своя крал и на парламента за това, което извършихме тук. Кажете им, че ние побеждаваме. И никакви бури или битки, кръвожадни зверове или безлюдията на пустинята, нито пък дори безчестните узурпатори на онова, което по закон ни принадлежи, нищо не може да възпре нашите куриери.“ Разбойниците оставили двамата англичани и кесиите им непокътнати и изчезнали в сумрачните планини, сред плющенето на своите наметала, напомнящи черни пиратски платна.

Блоб започнал да разпитва за организацията Тристеро, но почти навсякъде се сблъсквал с мълчание. Все пак успял да събере някои откъслечни сведения. Същото направи и Едипа, през следващите дни. От невзрачните филателистки списания предоставени ѝ от Чингис Коен, от някаква двусмислена обяснителна бележка към „*Възходът на*

Нидерландската република“ от Мотли^[4], от датиращ отпреди осемдесет години памфлет за корените на съвременния анархизъм, от друг един експонат от витрината на Борц — томче проповеди с автор Августин Блоб, брат на Диоклециан Блоб — плюс първоначалните данни, получени от Борц, тя успя да състави следната картина на възникването на организацията:

Предвождани от протестантския принц Вилхелм Орански^[5], от девет години северните провинции на Нидерландия^[6] воюват за независимост от католическа Испания и от властта на императора на католическата Свещена Римска Империя. В края на декември 1577 година принц Орански, де факто господар на Нидерландия, триумфално влиза в Брюксел, поканен там от Комитета на Осемнайсетте — хунта на фанатизирани калвинисти, според които контролираните от привилегированите класи Генерални щати^[7] вече не представляват интересите на квалифицираните занаятчии и са загубили всякаква връзка с народа. Комитетът основава нещо като Брюкселска комуна, установява контрол върху дейността на полицията, диктува всички решения на Генералните щати и сваля много хора от ръководните им постове в Брюксел. След потърпевшите е Леонард I, барон на Таксис, член на тайния имперски съвет и барон на Бойзинген, наследствен Велик Магистър на пощите в Ниските земи^[8] и притежател на монопола на Турн и Таксис. Той бива сменен от Ян Хинкарт, владетел на Оайн, верен приближен на принц Орански. В този момент на сцената се появява основоположникът: Ернандо Хоакин де Тристеро и Калавера, човек умопобъркан или може би истински бунтовник, а според някои, просто изкусен мошеник. Тристеро твърди, че е братовчед на Ян Хинкарт от испанския клон на фамилията и по право господар на Оайн — законен наследник на всички притежания на Ян Хинкарт, включително и на неотдавна получения пост Велик Магистър.

От 1578 година до март 1585 година, когато имперският пълководец Алесандро Фарнезе^[9] превзема Брюксел, на практика Тристеро води нещо като партизанска война срещу братовчед си — ако Хинкарт изобщо е негов братовчед. Почти никой не помага на Тристеро, защото той е испанец. През тези години животът му бива изложен на всевъзможни опасности отвсякъде. Въпреки това, макар и

безуспешно, Тристеро четири пъти опитва да премахне Магистъра на пощите на Вилхелм Орански.

Фарнезе отстранява Ян Хинкерт и възстановява на поста му Великия магистър на Турн и Таксис — Леонард I. Но за монопола на Турн и Таксис настъпват несигурни времена. С цел неутрализиране на силните протестантски настроения сред Бохемския клон на фамилията, император Рудолф II преустановява за известно време своята протекция. Настъпва упадък в пощенските операции.

Най-вероятно Тристеро си е представил картината на целия континент, обхванат от дейността на тази могъща (макар временно разклатена и отслабена) организация, чието ръководство би могло да попадне в ръцете на Ян Хинкерт, и това го подтиква да създаде своя собствена пощенска мрежа. Изглежда той е психически неуравновесен човек, готов по всяко време да се появи на някой прием или церемония и да подхване реч. Темата му винаги се свежда до едно: обезнаследяването. Пощенският монопол е във владение на Оайн по правото на меч, а Оайн по кръвно право принадлежи на Тристеро. Той се назовава El Desheredado, Обезнаследения и облича своите последователи в черни ливреи, черни, за да символизират единственото, което наистина им принадлежи в тяхното изгнание — нощта. Скоро добавя към своята иконография пощенския рог със сурдинка и мъртъв язовец с вирнати нагоре крака (някои хора, свързвайки го с шапките от кожа на язовец, които носели първите куриери от Бергамска област, твърдят, че името Таксис произлиза от италианското tasso, язовец). Тристеро започва тайна кампания на пречки и спънки, грабежи и терор по протежение на пощенските маршрути на Турн и Таксис.

Следващите няколко дни Едипа прекара в различни библиотеки и в откровени разговори с Емъри Борц и Чингис Коен. Изпитваше известни страхове за тяхната безопасност, предвид случващото се с всички нейни познати. На другия ден след прочитането на „Пътешествията“ на Блоб, заедно с Борц, Грейс и абсолвентите, Едипа отиде на погребението на Рандолф Дриблет, изслуша, покрусеното, безпомощно прощално слово на по-младия му брат, дълго гледа плачещата майка, призрачна на фона на следобедния смог, а вечерта се върна да постои край гроба и да посръбне калифорнийско мискетово вино, от което, докато беше жив, Дриблет бе изпил цели

бъчви. Нощта беше безлунна, черен като конниците на Тристеро смог забулваше звездите. Едипа седеше на земята с вече простинал задник и се питаше дали, както бе подметнал онази вечер Дриблет изпод душа, заедно с него не е отлетяла безследно и някаква част от нея самата. Навярно мозъкът ѝ ще продължи да изпраща импулси към напълно атрофирани, въображаеми психични мускули, ще бъде заблуждаван от една илюзорна същност, тъй както инвалидът изпитва измамни усещания в ампутирания си, вече несъществуващ крайник. Някой прекрасен ден тя може би ще успее да замени липсващата част от своето аз с механична протеза, рокля в определен десен, фраза от писмо или с друг любовник. Едипа опита мислено да стигне до предполагаемата закодирана непримиримост на протеина, която (не губеше надежда тя, колкото и малка да бе вероятността за това) може да е останала там, на два метра под нея, и продължава да се съпротивлява на разлагането, някаква, каквато и да е, дори минимална, упорита, вероятно напрегната за последно усилие, за финален пробив нагоре през пръстта непоколебимост, едва-едва мъждукаща и със сетни сили задържаща едно мимолетно крилато видение, защото то трябва веднага да се настани в топлото още тяло или да изчезне завинаги в мрака. „Ако дойдеш при мен, — отпрати молба Едипа, — донеси и спомените от последната вечер. Или, ако се налага да оставиш долу този товар, поне ми разкажи за последните пет минути, това сигурно ще бъде достатъчно. Но така, че да разбере каква връзка има Тристеро с твоето безвъзвратно навлизане в морето. Навярно кончината ти е настъпила по същата причина, заради която отстраниха Мецгър, Мучо и Хилариус: защото са предположили, че повече не ми трябваш. Грешат. Аз имах нужда от теб. Само ми донеси онзи спомен и можеш да живееш в мен до края на дните ми.“ Тя си припомни неговото лице, което сред пръските и парата под душа ѝ казваше: *Вие бихте могла да се влюбите в мен*. Но могла ли е наистина да го спаси? Помисли за абсолвентката, която ѝ бе съобщила за неговата смърт. Имало ли е любов между тях? Знае ли това момиче защо онази вечер Дриблет бе произнесъл двата допълнителни стиха? А *той самият* знаел ли е защо? Никой не би могъл да даде отговор на този въпрос. Причините вероятно са били стотици, объркани, съчетани: болести, пари, секс, разочарование от историята на своето време и място, кой знае. Промяната в текста на пиесата съвсем не бе по-ясно мотивирана от

неговото самоубийство. И в двете прозираше една и съща приумица. Може би — и за момент Едипа се почувства озарена, като че сияйното крилато видение наистина бе проникнало в олтара на сърцето ѝ, — може би измъкването на Дриблет от същия коварен лабиринт, прибавянето на въпросните два стиха по някакъв необясним начин дори му бе послужило като репетиция за вечерното му нагазване завинаги в онова огромно тресавище от праисторическа кръв, Тихия океан. Едипа зачака крилатото сияние да извести своето благополучно пристигане. Но ѝ отвърна само тишина. „Дриблет!“ — призова го тя. Сигналят отекна долу и заблужда из многокилометровата мозъчна електросхема. — „Дриблет!“

Безрезултатно, както и в случая с Демона на Максуел. Или Едипа не можеше да осъществи контакт с него, или Дриблет не съществуваше.

От библиотеките тя успя да научи само историята на създаването на Тристеро, и нищо повече. Според събраните там данни, организацията не могла да надживее борбата за независимост на Нидерландия. За да узнае останалото, Едипа трябваше да подходи от гледната точка на Турн и Таксис. Това криеше опасности и според Емъри Борц като че ли преминаваше в някаква сложна игра-главоблъсканица. Той например поддържаше теорията за огледалния образ, тоест че всеки период на несигурност за Турн и Таксис дава своето отражение върху организацията-призрак Тристеро. Същото, смяташе той, се отнася и до загадката — защо всяващото ужас име е излязло най-вече в печатен вид за първи път едва в средата на XVII век? Как е превъзмогнал своята лична съпротива авторът на каламбура „този Тристеро *dies irae*“? Как е попаднал в по-ранното издание-фолиант половината ватикански куплет с пропуснатия стих, цитиращ името Тристеро? Откъде се е взела смелостта да бъде посочен, та дори и само с намек, конкурентът на Турн и Таксис? Борц бе уверен, че в организацията Тристеро сигурно е настъпила сериозна криза, която ѝ е попречила да отмъсти. Може би същата, поради която се въздържали да вземат живота на доктор Блоб.

Но защо бе необходимо Борц да разливта обикновените думи тъй пищно, в такива необичайни рози, под които в благоуханния червен здрач невидима се прокрадваше мрачната история? Когато в 1628 година умира Леонард II Франсис, граф на Турн и Таксис,

съпругата му Александрина де Рије-Варакс го наследява като министър на пощите, но мястото ѝ на тази длъжност така и не бива признато официално. През 1645 година тя се оттегля. Действителната върховна власт в монопола остава без определен притежател до 1650 година, когато следващият наследник от мъжки пол, Ламорал II Клод Франсоа поема управлението. Междувременно в Брюксел и Антверпен излизат наяве признаци на упадък. Монополът на империята в тази сфера е нарушаван от местни частни пощенски служби тъй упорито и системно, че двата града закриват представителствата на Турн и Таксис.

Как ли са реагирали на това от Тристеро, любопитстваше Борц. Може би допускат някоя войнствено настроена фракция в организацията да обяви, че най-после е настъпил великият решителен момент, и да отправи призив за овладяване на положението със сила, докато врагът е уязвим. Но консервативното крило вероятно настоява да действат само в опозиция, както е функционирала организацията Тристеро през всичките тези седемдесет години. Сигурно има и неколцина пророци, издигнали се над конкретните нужди на своето време, способни да мислят в исторически аспект. Поне един от тях е достатъчно прозорлив, за да предвиди края на Тридесетгодишната война, Вестфалския мирен договор, разпадането на Свещената Римска империя и неизбежния упадък, който ще доведе до сепаратизъм.

— Той прилича на Кърк Дъглас^[10] — ентусиазирано възкликна Борц. — С меч на кръста. А името му ще да е нещо мъжествено, юнашко, да речем Конрад. Срещата става в задната стая на някой хан, жени в селски блузи разнасят халби, всички са пияни, крещят. Изведнъж Конрад скача върху една маса. Тълпата замлъква. „Спасението на Европа — започва Конрад — зависи от възможностите за обмяна на сведения, нали така? Срещу нас са стотици неуправляеми и завистливи немски принцове. Те заговорничат, контразаговорничат, воюват помежду си и пропиляват мощта на империята в безполезни крамоли и раздори. Но онзи, който контролира съобщителните връзки между всички тези принцове, ще бъде техен господар. След време тази съобщителна мрежа ще може да обедини целия континент. И така, предлагам да влезем в коалиция с нашия стар неприятел Турн и Таксис...“ Викове: „Не! Никога! Изхвърлете предателя!“ Прекъснати най-после от кръчмарката, влюбена в Конрад млада възходяща звезда,

която халосва с халбата най-разпаления му опонент и го просва на земята. — „Обединени, нашите две организации ще бъдат непобедими — продължава Конрад. — Ще отказваме да извършваме услуги на онези, които не признават върховната власт на императора. Без наше позволение никой няма да може да придвижва войски, да обработва земята си или да прави каквото и да е. Ако някой принц опита да създаде собствена куриерска служба, ще я унищожим. Ние, които толкова дълго сме били обезнаследени, ще станем наследници на Европа!“ Продължителни бурни аплодисменти.

— Но те не успели да спрат разпадането на империята — отбеляза Едипа.

— Значи борбата между екстремисткото и консервативното крило води до безизходно положение — уклончиво поясни Борц. — Като добри момчета, Конрад и неговата малобройна група пророци опитват да изгладят противоречията, но докато смогнат отново да възстановят реда в организацията, всички вече са уморени, с империята е свършено, Турн и Таксис не искат и да чуят за споразумение.

А с края на Свещената Римска империя законовите основания за съществуването на Турн и Таксис изчезват завинаги сред останалите бляскави илюзии и прекрасни заблуди. Перспективите за разцвет на параноята нарастват неимоверно много. Ако организацията Тристеро успява да запази съществуването си поне отчасти в тайна, ако Турн и Таксис губят ясна представа кой е техният противник или докъде се простира неговото влияние, в такъв случай мнозинството от тях неизбежно започват да вярват в нещо силно наподобяващо слепия механичен антибог на скървхамитите. Каквото и да е това нещо, то може да убива техните куриери, да затрупва с камъни пътищата, допълнително да създава нови конкурентни компании на местна почва, а по-късно дори и държавни пощенски монополи, да разпокъсва тяхната империя. Това е призракът на тяхното време, който ще бие шути на Турн и Таксис.

Но през следващия век и половина, колкото повече биват разкривани действителните измерения и светския характер на организацията Тристеро, толкова повече затихва тази параноя. Власт, могъщество, всеобща информираност и публичност, неумолима злоба — атрибути на онова, което е смятано за исторически принцип, дух на

времето — биват насочени към вече реално съществуващия враг. До такава степен, щото в 1795 година дори получава гласност предположението, че организацията Тристеро е инсценирала цялата Френска революция единствено като претекст за обнародването на Възванието от 9-ти фример^[11], година III, постановяващо края на пощенския монопол на Турн и Таксис във Франция и Ниските земи.

— Кой е изказал такова предположение? Къде прочетохте това?
— попита Едипа.

— Все някой — отвърна Борц. — А може би греша.

Тя не настоя за по-смислено обяснение. Вече започваше да изпитва нежелание да изяснява или разкрива каквото и да е. Не попита например Чингис Коен дали неговата експертна комисия в крайна сметка е дала мнение за марките, които им бе изпратил. Ако отидеше в старческият дом „Вечерно убежище“ да поговори с възрастния господин Тот за неговия дядо, ще ѝ кажат, че и той също е умрял, Едипа бе уверена в това. Знаеше, че трябва да влезе във връзка с „К. да Ебавадо“, издателството, публикувало съмнителната редакция на „Трагедията на куриера“ в джобен формат, обаче не го направи и дори не прояви интерес дали Борц е писал. И най-неприятното: тя бе просто готова на всичко, само за да избегне каквото и да е разговор за Рандолф Дриблет. Винаги когато идваше познатата ѝ от помена абсолвентка, Едипа намираще повод да напусне компанията. Чувстваше, че върши предателство спрямо Дриблет и самата себе си. Но остави нещата така, от страх разкритието ѝ да не стигне отвъд определена граница. За да не стане по-голямо от нея и да я погълне. Когато веднъж Борц ѝ предложи да покани Д'Амико, който преподавал в Нюйоркския университет, тя отвърна „не“ много прибързано и прекалено нервно. Борц не заговори повече за това, а и Едипа, разбира се, не му напомни.

Ала една вечер пак отиде в „Простор“, неспокойна, самотна, скептично настроена. Там завари Майк Фалопян, обрасъл с двуседмична брада, натъкмен с маслиновозелена риза, омачкани камуфлажни панталони и куртка, без шапка. Заобиколен от млади жени, Майк пиеше коктейли с шампанско и гръмко разпяваше мръсни песни. Когато забеляза Едипа, той се усмихна широко и със знак я покани на своята маса.

— Изглеждаш много гот — подхвърли тя. — Сякаш с нещо много важно си зает. Сигурно обучаваш бунтовници някъде високо в планините. — Момичетата, вкопчени в достъпните за тях части от тялото на Фалопян, насочиха враждебни погледи към Едипа.

— Това е революционна тайна — с усмивка отметна ръце нагоре Майк и се измъкна от две компаньонки. — А сега изчезвайте! Всички! Искам да говоря с нея. — Когато момичетата изприпкаха някъде встрани, той обърна към Едипа взор, в който се долавяше съчувствие, раздразнение, а може би и нещо еротично. — Докъде стигна издирването?

Тя му описа накратко положението. Докато Едипа говореше, Фалопян мълчеше, а изражението му постепенно ставаше все по-непроницаемо. Това я разтревожи. За да го поразмърда малко, тя добави:

— Изненадана съм, че вашето дружество не използва също тази мрежа.

— Да не би да сме някоя нелегална организация? — общо взето спокойно отвърна той с въпрос. — Или отхвърлени от обществото?

— Изобщо нямах предвид това...

— По всяка вероятност още не сме влезли в контакт с тях — продължи Фалопян. — Или пък те не са предложили своите услуги. А също напълно възможно е да използваме С.М.Е.Т., но тайно. — После, заедно с обгърналата целия бар електронна музика: — Впрочем на всичко това може да бъде погледнато и от друг ъгъл. — Едипа предусети какво ще й каже той и неволно започна да поскърцва със зъби. Нервна привичка, която бе възприела през последните няколко дни. — Просто така, между другото, да ти е идвало наум, че някой май те заблуждава, насочва те по лъжлива следа, а? Че всичко това е номер, вероятно нагласен от Инвърарити преди неговата смърт?

Беше го допускала. Но подобно на мисълта, че един ден ще трябва да умре, Едипа упорито отказваше да погледне на този вариант трезво или да го приема за нещо друго, освен случайност.

— Не — отвърна тя. — Това е абсурдно.

Фалопян я наблюдаваше с поглед, в който се четеше благоразположение и симпатия.

— Трябва наистина да обмислиш всичко — тихо каза той. — Първо отбележи неоспоримите факти, като например този, че си

достатъчно интелигентна. Но запиши също и нещата, които са просто вероятности, предположения. И тогава виж какво се получава. Поне това направи.

— Продължавай — хладно настави тя. — Поне това. А после? Какво друго?

Усмивка озари лицето на Майк Фалопян. Той навярно опитваше да спаси онова, което беззвучно се рушеше и чиято мрежа от невидими пукнатини бавно се разпростираше помежду им.

— Не се нервирай, моля те.

— Да проверя отново източниците на информация, а? — с пресилено любезна настойчивост продължи Едипа. — Това ли искаш? — Фалопян замълча. Тя стана и се запита не е ли разчорлена, няма ли вид на изоставена истеричка, не прилича ли разговорът им отстрани на скандал. — Майк, знаех, че и ти ще бъдеш по-различен отпреди, защото в последно време всички променят своето отношение към мен. Обаче никой не бе стигал дотам, че да ме намрази.

— Аз да те мразя! — с усмивка поклати глава Майк.

— Ако имаш нужда от фашистки ленти за ръкав или от още оръжие, потърси при Уинтроп Тримейн, до магистралата. Магазин „Свастика“. Кажу ми, че аз те пращам.

— Благодаря, вече ходихме при него.

Тя тръгна и го остави да седи, нагласен в своя псевдокубински костюм, загледан в пода, очакващ завръщането на компаньонките му.

А нейните източници на информация? Едипа наистина избягваше да си задава този въпрос. Един ден доста развълнуван ѝ позвъни Чингис Коен и я помоли да го посети, за да види нещо, което току-що бил получил по пощата, официалната поща. Оказа се, че това е стара американска марка, на която бяха изобразени пощенският рог със сурдинката, обърнатият по гръб язовец и надписът: *Съюз на Мълчаливите Емисари на Тристеро*.

— Ето значи какво се крие зад тези инициали — въздъхна Едипа. — Откъде я намерихте?

— Прати ми я един приятел от Сан Франциско — отвърна Коен, прелиствайки опърпан филателен каталог. Както обикновено Едипа не го попита за името и адреса. — Странно. Той ми каза, че не е могъл да открие марката в каталога. А тук я има. Вижете в притурката.

В самото начало на каталога бе залепено едно листче. Марката, обозначена с номер 163L1, беше възпроизведена под названието „Тристеро — Бърза поща, Сан Франциско, Калифорния“ и бе отбелязано, че мястото ѝ би трябвало да бъде в раздела „Местни емисии“ между номер 139 (Пощенска станция на Трето Авеню, Ню Йорк) и номер 140 (Федерална поща, също от Ню Йорк). Врълхлетяна от някакво интуитивно прозрение, Едипа веднага прелисти назад до форзаца и там видя етикета на „Антикварни книги Запф“.

— Естествено — заоправдава се Коен. — Веднъж, когато вие бяхте на север, ние двамата с господин Мецгър уговорихме среща в книжарницата на Запф. Това е специализиран каталог за американски марки на фирмата „Скот“, който аз общо взето не ползвам и не следя, защото съм специализиран в европейските и колониалните. Но ми стана толкова любопитно, че...

— Естествено — прие Едипа. Всеки можеше да е залепил притурката.

Тя се върна с колата в Сан Нарцисо да прегледа още веднъж списъка с авоарите на Инвърарити. Както и предполагаше, целият търговски комплекс (включващ „Антикварни книги Запф“ и магазин „Свастика“) бе собственост на Пиърс Инвърарити. Дори не само той, но и театър „Цистерната“.

Е, добре, помисли Едипа и, с усещането за празнота в стомаха, напрегнато закрачи из стаята, очаквайки скоро да настъпи нещо ужасно. Добре! Това е неизбежно, нали? Всеки път, който води към Тристеро, може да бъде проследен обратно до наследството на Инвърарити. Дори Емъри Борц с неговия екземпляр от „Пътешествията“ на Блоб (купен също от книжарницата на Запф, в нея нямаше и капка съмнение, че такъв ще бъде отговорът му, ако го попита) сега преподава в колежа „Сан Нарцисо“, на който покойният бе завещал значителна сума.

А какво означава това? Че Борц, заедно с Мецгър, Коен, Дриблет, Котекс, татуираният моряк от Сан Франциско и пощальоните на С.М.Е.Т., които бе видяла — всички те са протезета на Пиърс Инвърарити. Купени от него? Или верни приятели, които вършат това безвъзмездно, за развлечение, изпитват удоволствие от участието си в някакъв грандиозен трик, нагласен от него само за да я обърка или тероризира, или за нейното духовно усъвършенстване?

Промени името си на Майлс, Дийн, Серж и/или Ленард, миличка, посъветва тя своето отражение в огледалото на следобедния полумрак. Те и без това ще го нарекат параноя. Те! Изглежда, без помощта на ЛСД или други индолови алкалоиди наистина си попаднала на неподозирано богат и наситен сън, на организация, посредством която хикс на брой американци предано кореспондират помежду си, докато същевременно предоставят на официалната държавна пощенска мрежа своите лъжи, шаблонни известия и скучни саморазобличения в духовна нищета, вероятно дори на една истинска алтернатива на безизходицата и апатичното отчуждение от живота, измъчващи всички твои познати сънародници, а също и теб самата, скъпа. А може би халюцинираш. Или срещу теб е организиран разточително заплетен и сложен заговор, включващ действия, като например фалшифициране на пощенски марки и стари книги, непрекъснато наблюдение на всяко твое движение, разпръскването из целия Сан Франциско на рисунки на пощенски рог, подкуп на библиотечни служители, наемане на професионални актьори и какво ли не още, известно единствено на Пиърс Инвърарити. И всичко това финансирано от наследството по начин, много прикрит или необикновено сложен за твоя съвършено чужд на юридическата практика мозък (нищо че играеш ролята на съизпълнителка), толкова объркан, че несъмнено е нещо повече от обикновена шега. Или целият този заговор е плод на фантазията ти и следователно откачаш Едипа, време ти е за лудницата.

Сега вече, най-после признала съществуването им, Едипа можеше да каже: това са алтернативите. Четири симетрични предположения. Нито едно от тях не я привличаше, но Едипа търсеше известно облекчение в надеждата, че само е душевно болна и просто това е всичко. Същата нощ тя бодърства с часове, тъй вцепенена, че дори не помисли за алкохол. Приучваше се да диша във вакуум. Защото, ей Богу, наистина бе попаднала във вакуум. Нямахше кой да ѝ помогне. Нито един човек на този свят. Всеки беше или наркоман, или побъркан, вероятен неприятел или покойник.

Започнаха да я измъчват стари пломби. По цели нощи гледаше втрещено в тавана, оцветен от розовото сияние на небето. Други нощи спеше като упоена по осемнайсет часа, пробуждаше се изтощена и с усилия успяваше да стане на крака. По време на разговорите с новия

адвокат по наследството, енергичен приказлив възрастен човек, вниманието ѝ за броени секунди отскачаше в хиляди противоположни посоки и в повечето случаи, вместо да каже нещо, тя хихикаше нервно. През неопределени периоди от време я връхлитаха на вълни пристъпи на гадене с продължителност от пет до десет минути, измъчваха я жестоко и отминаваха, сякаш нищо не е било. А също и главоболие, кошмари, менструални болки. Веднъж отскочи с колата до Лос Анжелос, избра наслуки от телефонния указател номера и адреса на една гинеколожка, посети я и сподели предположението си, че е бременна. Уговориха ден и час за преглед. Едипа се представи за Грейс Борц и не отиде на уречената консултация.

Толкова съдържан допреди време, сега Чингис Коен като че ли през ден изнамираше нови неща: индекс в един стар каталог „Цумщайн“; смътен спомен на негов приятел (член на Кралското филателно дружество) за пощенски рог със сурдинка, зърнат в каталога на състоялата се през 1923 година в Дрезден разпродажба; машинописен текст, изпратен му от друг приятел от Ню Йорк. По всяка вероятност това бе преводът на една статия от книжката за 1865 година от знаменитата поредица „Библиотека на марколубителя“, издавана от Жан-Батист Моан^[12]. Статията, напомняща донякъде по стил историческите драми от колекцията на Борц, описваше страшния разкол сред редовете на Тристеро по време на Френската революция. Според неотдавна открития и дешифриран дневник на граф Раул Антоан дьо Вузие, маркиз на Турн и Таксис, част от членовете на Тристеро изобщо не се примирили с разпадането на Свещената Римска империя и смятали, че революцията е само някакво временно умопомрачение. Чувствайки се задължени да помогнат на своите събратья-аристократи от Турн и Таксис да превъзмогнат кризата, те решили да изяснят дали фамилията е заинтересована от евентуална парична субсидия. Тази тяхна постъпка внесла ужасно разцепление в Тристеро. На проведената по-късно конференция в Милано споровете бушували цяла седмица, били създадени доживотни вражди и разделяни фамилии, била пролята и кръв. В края на краищата предложената резолюция за финансово подпомагане на Турн и Таксис не била утвърдена. Приемайки това като окончателна присъда над самите тях, консервативно настроените членове скъсали с Тристеро. *„По този начин — превзето завършваше статията — организацията*

навлязла в полусянката на историческото затъмнение. От битката при Аустерлиц^[13] до революционните сътресения през 1848 година, Тристеро влачела жалко, общо взето инертно съществуване, почти напълно лишена от патронажа на аристокрацията и деградирала дотам, че пренасяла кореспонденцията на анархисти или получавала само периферни ангажименти — в Германия във връзка със злополучното Франкфуртско Национално Събрание^[14], на барикадите в Будапеща^[15], може би дори сред часовникарите от Юра^[16], които подготвяла за идването на М. Бакунин^[17]. Мнозинството от членовете на организацията обаче избягали през 1849 — 1850 година в Америка, където понастоящем несъмнено предоставят своите услуги на онези, които искат да угасят пламъка на революцията.“

Само дори седмица по-рано Едипа навярно би била доста развълнувана и напрегната, но сега почти с безразличие показва статията на Емъри Борц.

— Всички членове на Тристеро, които бягат от репресиите през 1849 година, пристигат в Америка изпълнени с големи надежди — смяташе Борц. — Какво заварват тук обаче? — Това всъщност не беше въпрос, а част от неговата игра. — Неприятности. През 1845 година американското правителство осъществило голяма пощенска реформа, като намалило тарифите и разстроило дейността на всички частни пощенски организации. А вече през 70-те и 80-те години всяка куриерска служба, която опитвала да конкурира правителствената, бивала незабавно смазвана. За имигриралите членове на Тристеро 1845–50 година не било подходящо време за възобновяване на дейността, която извършвали в Европа. И те просто остават законспирирани — продължи Борц. — В Америка пристигат други имигранти, които търсят избавление от тиранията, искат да бъдат приети от тукашната култура, да бъдат асимилирани тук, в този конгломерат. Избухва Гражданската война и повечето от тях като либерали постъпват в армията, да воюват за запазването на Съединените щати. Но не и хората на Тристеро. Те само преминават от една опозиция в друга. През 1861 година вече са успешно внедрени, укрепнали и не могат да бъдат унищожени. Докато служителите на „Пони Експрес“ трябва да преодоляват пустини и планини, да се бият с диваци и гърмящи змии, Тристеро организира за своите хора ускорени курсове за изучаване на диалектите сиу и атабаска.

Маскирани като индианци, техните куриери препускат на запад. И неизменно достигат до Западния бряг здрави и читави, без нито една драскотина по тях. Особено много наблягат на секретността, на доброто прикритие и камуфлирането на опозицията като преданост.

— А какво ще кажете за онази марка на Коен? *Съюз на мълчаливите емисари на Тристеро.*

— В началото действали по-открито. След това, когато федералистите от Северните щати започнали репресиите, те преминали към марки, изглеждащи почти както трябва, но не съвсем.

Едипа ги знаеше наизуст. В дясната страна на петнайсетцентовата тъмнозелена марка от емисията, посветена на Колумбовото изложение през 1893 година („Колумб съобщава за своето откритие“), лицата на трима придворни, които слушат вестите, бяха изкусно променени така, че изразяваха неописуем ужас. На трицентовата, от серията „Американски майки“, издадена по случай Деня на майката^[18] през 1934 година, цветята в долната лява част на „Майка“ от Уислър^[19] бяха заменени с венерина мухоловка, омайно биле, отровна смрадлика и още няколко други, свършено непознати на Едипа. В юбилейната емисия от 1947 година по случай стогодишнината на голямата пощенска реформа, възвестяваща началото на края за частните куриерски служби, долу вляво главата на един куриер на „Пони Експрес“ бе извърната в обезпокояващо антианатомичен ъгъл. На тъмновиолетовата 3-центова, редовна емисия от 1954 година, върху лицето на Статуята на Свободата играеше неуловимо-заплашителна усмивка. Емисията по случай Брюкселското изложение през 1958 година възпроизвеждаше птичи поглед към американския павилион, а малко встрани от миниатюрните фигурки на посетителите се забелязваше ясно очертаният силует на конник. Понататък: марката на „Пони Експрес“, показана ѝ от Коен, когато го бе посетила за първи път; 4-центовата, посветена на Линкълн, с надпис „US Pottage“; зловещата 8-центова за въздушна поща — беше я видяла на писмото на татуирания моряк в Сан Франциско.

— Интересно, дали статията е автентична — любопитства Едипа.

— Лесно може да бъде проверено. — Борц я гледаше втренчено, право в очите. — Защо не се заемете с това?

Зъбоболът я измъчваше все по-често. Насън в ушите ѝ кънтяха безплътни гласове и никакви молби не бяха в състояние да я предпазят от злобата им. Привиждаха ѝ се очакващи я празни стаи и мекият здрач на огледала, от които всеки миг ще изскочи нещо. Никой гинеколог не би могъл да определи с какво е бременна.

Един ден се обади Коен. Съобщи ѝ, че било постигнато окончателно споразумение филателната колекция на Инвърарити да бъде продадена на търг. „Фалшификатите“ на Тристеро щели да бъдат предложени под означението Лот №49^[20].

— И нещо много обезпокоително, госпожо Маас. На сцената е излязъл нов задочен купувач, за когото нито аз, нито специалистите от местните фирми са чували. А това е съвсем необичайно.

— Какъв купувач?

Тогава Коен ѝ обясни, че съществували преки купувачи, лично присъстващи на търговете, и задочни купувачи, които изпращали предложените от тях цени по пощата. От аукционната фирма вписвали офертите, а следователно и имената на въпросните задочни купувачи в специална тръжна книга. По правило обаче тези имена били пазени в тайна.

— Тогава как разбрахте, че е непознат?

— Такъв слух обикаля из града. Бил суперпотаен, действал чрез посредника К. Морис Шрифт, много добър и почтен човек с безупречна репутация. Вчера Морис влязъл във връзка с аукционната фирма. Предал им, че неговият клиент желае предварително да разгледа нашите фалшификати, лот №49. Обикновено фирмата няма нищо против, стига да знае кой е клиентът, разбира се, при положение че той заплати пощенските разходи и застраховката и върне всичко след 24 часа. Но поведението на Морис било много загадъчно. Той отказал да съобщи името на своя клиент или каквото и да е друго за него, освен че, доколкото разбрал, този човек не бил местен. И тъй като аукционната фирма е солидна и доста консервативна, напълно естествено Морис получил извинение и учтив отказ.

— А вие какво мислите? — попита Едипа, която вече знаеше прекалено много.

— Че нашият тайнствен купувач изглежда е от Тристеро — отвърна Коен. — Видял е репродукциите на марките в тръжния каталог и не желае доказателствата за съществуването на Тристеро да

попаднат в ръцете на непосветени хора. Любопитно ми е, каква ли цена ще предложи?

Едипа отиде в „Палатите на Ехо“ и се налива с бърбън до залез-слънце и по-нататък, докато в стаята не настъпи пълен мрак. После излезе с колата на магистралата и кара известно време с напълно изключени светлини, за да види какво ще стане. Но ангелите я закриляха. Малко след полунощ се озова в една улична телефонна кабина сред непознат, безлюден и неосветен квартал на Сан Нарцисо. Набра централа и помоли да я свържат с бар „През задния вход“ в Сан Франциско. Отговори мелодичен глас. Едипа описа пъпчивия Анонимен Влюбен, с когото бе разговаряла там и зачака. Необяснимо защо я изби на плач. Половин минута звънтене на чаши, взривове от смях, кънтяща музика от джубокса. Накрая чу гласа му в слушалката.

— Обажда се Арнолд Снарб — сподавено рече Едипа.

— Бях в детската тоалетна — обясни той. — Мъжката беше претъпкана.

За не повече от минута тя му разказа накратко това, което бе научила за Тристеро, а също какво се бе случило с Хилариус, Мучо, Мецгър, Дриблет и Фалопян.

— И така — продължи Едипа, — вие сте единственият, който ми остана. Не ви знам името и хич не ме интересува. Но трябва да разбере дали между вас и тях има някаква уговорка да попаднете уж случайно на мен и да ми разкажете вашата история за пощенския рог. Защото ако за вас това е най-обикновена дебелашка шега, за мен вече отпреди няколко часа престана да бъде. Напих се и тръгнах с колата по шосетата. Следващият път може да действам по-целенасочено. Моля ви, в името на Бога, човешкия живот и всичко скъпо за вас. Помогнете ми!

— Арнолд... — изрече той. Последва дълга пауза, запълнена с шум от бара.

— Свършено е — добави Едипа. — Те ме разбиха. Отсега нататък няма да участвам в тяхната игра. А вашата роля приключи. Към вас няма никакви претенции. Свободен сте. Можете да ми кажете всичко.

— Вече е късно — заяви той.

— За мен ли?

— Не, за мен. — И затвори, преди още Едипа да смогне да го попита какво има предвид.

Тя нямаше повече монети. Докато успее да развали някъде пари, той щеше да офейка. С усещането за пълна изолираност в нощта, Едипа застана между телефонната кабина и колата и понечи да се обърне към морето. Но явно бе изгубила ориентация, защото и след като направи кръгом на един ток, не видя никакви планини. Сякаш между нея и останалата част от земята изобщо не съществуваха прегради. В този миг Сан Нарцисо изчезна (загубата чиста, внезапна и всеобхватна като звън на неръждаем чинел, чукнат леко сред звездите), лишен и от последните остатъци от своята неповторимост, отново се превърна в географско понятие и бе приет обратно в неразривната американска последователност от безочие и свенливост. Пиърс Инвърарити наистина бе мъртъв.

Едипа тръгна по успоредната на шосето железопътна линия. Тук-там от нея излизаха разклонения, водещи към фабрични дворове. Навярно и те са били собственост на Пиърс. Но имаше ли някакво значение дали е притежавал дори целия Сан Нарцисо? Защото Сан Нарцисо бе просто едно име, изключение сред климатичните данни, с които разполагаме за сънищата и за това в какво се превръщат те на ярка дневна светлина, моментен повей или затихване на вихър сред по-силните и по-внушителни континентални явления — ужасни бури от масови страдания и беди, преобладаващи ветрове на изобилие. Сан Нарцисо нямаше граници, ето в това се заключаваше истинската му цялостност. Засега още никой не знаеше как да ги очертае. Преди няколко седмици тя се бе посветила на целта да разбере какво е оставил подир себе си Пиърс Инвърарити, без да предполага, че завещаното от него наследство е Америка.

Можеше ли все пак Едипа Маас да бъде негова наследница? Било ли е записано това в завещанието и вероятно несъзнателно зашифровано от Пиърс, който изглежда е бил твърде силно завладян от някое свое устремно бизнес начинание, от мисълта за отмъщение, от някакво ярко озарение? Макар и да не бе в състояние да съживи в своята памет какъвто и да е образ на покойния, да го накара да се облече, да ходи, да говори и да спори, Едипа бе започнала да му съчувства за лутането из лабиринта, от който той бе опитал да намери изход, за възникналата в резултат от усилията му загадка.

Пиърс никога не говореше за своите делови работи, но Едипа разбираше, че те са част от него, неправилна дроб, която не може да бъде изравнена докрай и вечно ще минава отвъд пределите на известните ѝ десетични знаци. Нейната любов, такава каквато беше, оставаше несъизмерима със стремежа му да притежава, да променя пейзажа, да очертава нови хоризонти и темпове на развитие, да създава междуличностни вражди. „Дриблирай, дриблирай! Топката не трябва да спира! — бе ѝ казал веднъж Пиърс. — В това е тайната.“ Но когато е съчинявал своето завещание, лице в лице с небитието, сигурно е бил наясно, че някой ден дрибълът неизбежно ще спре. Преизпълнен с цинична убеденост в своя край, Пиърс навярно е изоставил надеждата за нещо повече и го е написал, за да озадачи бившата си любовница. Изглежда дълбокото обезверение наистина е взело връх над него. Тя просто не знаеше. Вероятно е научил по някакъв начин за съществуването на организацията Тристеро, зашифровал е това в своето завещание и е закупил достатъчно имоти и предприятия, за да бъде сигурен, че Едипа ще го открие. А може би дори, като истинско съзаклатие против обичаната от него жена, да е опитал, симулирайки параноя, да надхитри смъртта. Ще се окаже ли в края на краищата тази своеобразна форма на извратеност по-силна от смъртта? Ами ако, просто като заключение, е бил скроен заговор, тъй сложен и заплетен, че дори Ангелът на Злото със своята лишена от чувство за хумор вицепрезидентска глава не е могъл да проумее какви ще бъдат последствията от него? Или нещо е излязло наяве и Пиърс Инвърарити поне частично е победил смъртта.

Препъвайки се с клюмнала глава в траверсите, Едипа съзнаваше, че все още е налице онази, другата вероятност. Всичко това да е истина. Инвърарити просто да е умрял и нищо повече. Защо да не допусне, че Тристеро действително съществува и тя случайно е попаднала на организацията? Ако Сан Нарцисо и наследството наистина не се различават от много други градове и наследства, тогава по същата логика навсякъде в нейната република, в който и да е от стотиците повърхностно замаскирани входове или в стотиците отчуждения, тя може да открие Тристеро, стига да гледа повнимателно. Едипа спря и вдигна глава, като че искаше да помирише въздуха. Усещайки безпощадното напрегнато присъствие, тя остана неподвижна — знаеше, сякаш в небето над нея бе прожектирана карта,

че тези релси се сливат с други и други, преплитат се, сгъстяват мрака и доказват реалността на обгърналата я необхватна нощ. Стига да гледа по-внимателно. Сега ѝ дойдоха на ум някогашните стари пулманови вагони, изоставени (поради привършване на парите или пътниците) сред зелените равнини на фермите, където по просторите съхне пране и от двойните комини лениво се вие дим. Поддържат ли заселниците, чрез Тристеро, връзка с други като тях? Спомагат ли за продължаването на това 300-годишно обезнаследяване на организацията? Те сигурно вече не помнят какво е полагащото се на Тристеро наследство, както може би някога и Едипа ще забрави. Какво е останало за наследяване? Кому принадлежи Америка, тъй както е зашифрована в завещанието на Инвърарити? Едипа мислеше за други, неподвижни товарни вагони, на чиито дъсчени подове седяха доволни като прасета в кал деца и пригласяха на майчините джобни транзистори; за други заселници, които опъваха платнени навеси зад усмихнатите рекламни табла край шосетата или спяха в изхвърлените на гробищата за коли оголени черупки на разнебитени „плимути“, или дори безстрашно прекарваха нощта, увиснали като гъсеници високо на някой стълб от палатка на надзорник по телеграфните линии, сред плетениците от телефонни жици — живееха в самата медна мрежа, вътре в безкрайното чудо на комуникациите, несмуцавани от неспиращото цяла нощ безмълвно неясно бръмчене на хилядите нечути съобщения по километричните жици. Помнеше, че бе слушала разказите на скитници, които говореха на своя роден език бавно и предпазливо, старателно произнасяха думите, сякаш бяха изгнаници от някое друго място, невидимо и все пак много сходно с нейната тъй възхвалявана страна. Фаровете на колата ѝ бяха осветявали пешеходци, които се появяваха и изчезваха, без дори да вдигнат поглед, прекалено много отдалечени от каквото и да е селище, за да имат определена посока. Помнеше също гласовете, преди и след гласа на покойния. Нали ѝ бяха звънели, ей тъй, наслуки, през най-черните, най-угнетително минаващи часове — безкрайно търсеци измежду предлаганите от телефонната шайба десетки милиони възможности онази вълшебна Друга, която ще изникне от бученето на релетата, от монотонните, изпълнени с оскърбления, цинизми, фантазии и любов молебствия, чието грубо повторение трябва все някога да даде тласък на неизразимото деяние, на разпознаването, на Словото.

Колко души споделяха тайната, а също и изгнанието на Тристеро? Как ли би реагирал съдията по легализирането на завещанието, ако тя предложи известна част от наследството да бъде разпределена, да речем, като първоначална вноска между всички тях, между всички тези безименни хора? О, сигурно ще побеснее. За микросекунда ще скочи срещу нея, ще анулира пълномощията ѝ по завещанието, а после всички ще я нарекат каква ли не, ще разгласят из цяла Калифорния, че Едипа пропагандира преразпределение на благата и е лява либералка, ще пробутат като администратор на наследството стареца от кантората „Уорп, Уистфул, Кубичек и Макмингъс“, и край на шифрите, съзвездията и наследниците-призраци, нали, скъпа? Кой знае? Може би все някога ще бъде принудена да се присъедини към Тристеро, ако организацията наистина съществува — неопределена, равнодушна, очакваща. Преди всичко очакваща, ако не нови възможности за подмяна на онези, които са подготвили земята да приеме безропотно и без вик в своята нежна плът всеки Сан Нарцисо, то поне в очакване стройната симетрия на човешкия избор да бъде нарушена и пратена по дяволите. Едипа знаеше всичко за изключените средни величини^[21], това беше кофти работа и трябваше да бъде избягвано. А как се е получило тук, където винаги е имало отлични възможности за многообразие? Защото сега тя сякаш пристъпваше сред матриците на голям компютър, нули и единици се преплитаха над нея, висящи като балансирани мобили^[22] отдясно, отляво, отпред и отзад, множество, вероятно безкрайни. Отвъд виещите се като йероглифи улици ще бъде спотаен някакъв трансцендентален смисъл или само земята. Песните на Майлс, Дийн, Серж и Ленард съдържат частица от непостижимата красота на истината, както смята сега Мучо, или само своите децибели. Това че продавачът на свастики Тримейн бе оцелял от унищожението, или е несправедливост, или може да бъде отдадено на безветрието. Костите на войниците лежат на дъното на езерото Инвърарити, поради причина засягаща целия свят, или са предназначени за любителите на леководолазния спорт и за пушачите на цигари с филтър. Единици и нули. Такова е подреждането на двойките. В старческия дом „Вечерно убежище“ е постигнато споразумение с Ангела на Смъртта, при известно зачитане на личното достойнство, или само между смъртта и ежедневните мъчителни приготовления за нея. Друг смисъл, скрит зад

общоприетия, или просто никакъв смисъл. Едипа, кръжаща в екстатичната орбита на една несъмнена параноя, или реалността Тристеро. Защото зад наследството Америка е скрита неизвестно каква организация Тристеро, или налице е само Америка — и ако няма нищо друго освен Америка, тогава изглежда единственият възможен за Едипа начин да се съхрани, като при това успее да запази връзката със своята страна, е под формата на несвойствен, непрекъснат, симулиран пълен цикъл на някаква параноя.

На другия ден, добила смелостта на човек, който няма какво да губи, тя позвъни на К. Морис Шрифт и го попита за неговия тайнствен клиент.

— Той реши лично да присъства на търга. Сигурно ще го видите там. — Това бе всичко, което пожела да й каже Шрифт.

Сигурно.

Търгът бе определен за неделя следобед в най-старата сграда на Сан Нарцисо, датираща отпреди Втората световна война. Едипа влезе пет минути по-рано в застланото с излъскан паркет от секвоя, пропито с миризма на восък и хартия студено фойе и завари там ужасно смутения Чингис Коен.

— Само да не помислите, че тук има някакъв конфликт на интереси — провлечено и напълно сериозно започна той. — Обаче в каталога видях едни прекрасни мозамбикски триъгълни, на които просто не можах да устоя. Ще позволите ли да ви запитам, госпожо Маас, дали сте дошли да наддавате?

— Не — отвърна Едипа. — Просто така от любопитство, колкото да се намирам на работа.

— Имаме късмет. Днес ще обявява Лорън Пасърайн, най-добрият аукционист на Западния бряг.

— Какво ще прави?

— Така се казва. Аукционистът „обявява“ продажбата — поясни Коен.

— Копчелъкът ви е отворен — прошепна Едипа.

Тя още не знаеше какво ще направи, когато купувачът се разкрие. В главата й само пробягна смътното намерение да предизвика достатъчно шумен скандал, а следователно и намесата на полицията, и така да разбере кой всъщност е този човек. Стъпила върху едно слънчево петно сред плуващите нагоре-надолу във въздуха

микроскопични пращинки, тя опитваше да попие малко топлина и гадаеше дали ще издържи на изпитанието.

— Време е да започнат — въздъхна Чингис Коен и предложи ръка на Едипа.

Мъжете в тръжната зала бяха с черни вълнени костюми и бледи, жестоки лица. Когато Едипа влизаше, те я проследиха с поглед и навярно всеки от тях полагаше сериозни усилия да прикрие своите мисли. На подиума като кукловод се суетеше Лорън Пасърайн, с блестящи очи и привична, неумолима усмивка. Наблюдаваше я втренчено и усмивката му сякаш казваше: „Изненадан съм, че вие наистина дойдохте.“ Едипа седеше сама в дъното на залата, гледаше тиловете на мъжете и се напрягаше да отгатне кой от тях е нейната мишена, нейният враг, евентуално нейното доказателство. Един служител затвори тежката врата, водеща към прозорците във фойето и слънцето. Бравата щракна, заключи се и звукът отекна за момент. Пасърайн разпери ръце като жрец на някоя отдалечена древна цивилизация, а може би като падащ от небето ангел. Аукционистът прочисти гърло. Едипа се облегна назад и зачака обявяването на лот №49.

[1] Хумберт Хумберт — разказвачът и главен герой на „Лолита“ (1955 г.) от Владимир Набоков. Името му става синоним на мъж на средна възраст привлечен от (и търсец връзка с) едва съзряващо момиче. ↑

[2] Winner (англ.) — Печеливш. ↑

[3] Чарлс I (1600–1649) — крал на Англия, Шотландия и Ирландия (1625–1649). Противопоставянето му на парламента води до гражданска война (1642–1648), в която Чарлс I претърпява поражение и в 1649 г. бива обвинен в държавна измяна и обезглавен. ↑

[4] Джон Лотръп Мотли (1814–1877) — американски историк и дипломат. Въпросната книга е издадена в 1856 г. ↑

[5] Вилхелм I Орански (1533–1584) — граф на Насау, водач на антииспанската нидерландска дворянска опозиция и нидерландското въстание срещу испанците, което поставя началото на 80-годишната война и довежда до формалната независимост на Обединените провинции през 1648 година. Убит от испански агент. ↑

[6] Тоест историческата Нидерландия — в средните векове област в Северозападна Европа, състояща се от 17 провинции и включваща сегашна Белгия и Холандия. Арена на Нидерландската революция. ↑

[7] Генерални щати — от 1463 г. висше съсловно-представително учреждение в историческа Нидерландия. В съвременна Холандия — националният парламент. ↑

[8] Така са наричали Белгия и Холандия през средновековието. ↑

[9] Алесандро Фарнезе (1545–1592) — херцог на Парма и Пиаченца (1586–1592) и губернатор на Испанска Нидерландия (1578 — 1592). Най-известен е с успешната си военна кампания (1578–1592) срещу Холандската революция, когато превзема главните южни градове (понастоящем Белгия) и ги връща под контрола на католическа Испания. ↑

[10] Кърк Дъглас (1916–2020) — известен американски киноактьор, играл главната роля във филма „Спартак“ (1960) на режисьора Стенли Кубрик. Спечелил популярност с пресъздаването на буйни, груби и неуправляеми герои — „Шампион“ (1949) и „Лошият и красавицата“ (1953). В 1996 г. получава почетната награда на Американската Филмова академия. ↑

[11] Фример (21 ноември — 20 декември) — третият месец от френския републикански календар, действащ през периода 1793–1805 г. ↑

[12] *Bibliothèque des Timbrophiles* (фр.) — „Библиотека на марколюбителите“ Жан-Батист Моан (1833–1908) — белгийски филателист, издавал първите филателистки каталози. ↑

[13] Битката при Аустерлиц — решаващата битка в Първата австрийска кампания от 1805 г. против третата антинаполеонска коалиция, създадена от европейските държави. Сражението влиза в историята като „битката на тримата императори“, тъй като против император Наполеон Бонапарт в тази битка се сражават армиите на още двама императори — австрийския Франц II и руския Александър I. Битката завършва с победа на Наполеон. ↑

[14] През 1848–1849 г. във Франкфурт на Майн заседава общогерманското Национално събрание, обявено за първия общогермански демократично избран парламент, който в края на март 1849 г. приема новата конституция на Германия. След седмица

пруският крал Фридрих Вилхелм IV отхвърля предложената му от Националното събрание императорска корона. Така германското обединение и конституция биват провалени. ↑

[15] Т.е. народното въстание в Пеща в 1848 г. ↑

[16] В швейцарския кантон Юра е съсредоточено часовникарството. ↑

[17] Михаил Александрович Бакунин (1814–1876) — руски революционер, теоретик на анархизма, един от идеолозите на народничеството. Основоположник на анархосиндикализма. Създава в Женева (1868) Алианс на социалистическата демокрация. ↑

[18] Ден на майката — официален празник в САЩ, честван в третата неделя на месец май. ↑

[19] Джеймс Абът Макнийл Уистлър (1834–1903) — американски художник. Авторът вероятно има предвид известния портрет на майката на художника, озаглавен „Композиция в сиво и черно“ (1872). ↑

[20] Лот — партида, група или серия вещи или стоки и т.н., които на търговете биват продавани с едно наддаване. ↑

[21] *Exclusi tertii principum* (лат.) — принцип на изключване на третото, или *Tertium non datur* (лат.) — трето не е дадено, няма трето. Така във формалната логика е формулиран законът за изключване на третото. Според него, ако съществуват две диаметрално противоположни становища, от които едното твърди нещо, а другото, напротив, го отрича, то трето, средно съждение между тях не може да има. ↑

[22] Мобил — скулптура, съставена от множество висящи и свободно движещи се във всички посоки части. ↑

Издание:

Автор: Томас Пинчън

Заглавие: Обявяването на лот 49

Преводач: Красимир Желязков

Година на превод: 2020

Език, от който е преведено: английски

Издател: Читанка

Година на издаване: 2020

Тип: роман

Националност: американска

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/14051>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.